

འབྲུག་གི་ནི་བའི་ཉེས་འཁྲི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༣ ཅན་མ།
CIVIL LIABILITY ACT OF BHUTAN 2023

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས། PARLIAMENT OF BHUTAN

ཚོགས་དཔོན།

ཨམ་མི-༡/ ༤༤༧༨

སྤྱི་ཚེས་ ༢༤.༠༧.༢༠༡༩ ལུ།

༣ དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་དབུ་ཁྲིད་པ་ མི་རྗེ་འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་སློན་པོ་མཚོག་ལུ། ལུ་དོན་ འདི་ནི། འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་
པའི་ ཚོགས་ཐེངས་ ༧ པའི་ནང་ཆ་འཛིན་གྲུབ་ཡོད་པའི་ འབྲུག་གི་ཞི་བའི་ཉེས་འཇིགས་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཚན་མ་དེ་
འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གི་ཞབས་ལས་ གནམ་ལོ་རྒྱ་མོ་ཡོས་ལོ་རྒྱ་ ༤ པའི་ཚེས་ ༤ ལུ་འཇུག་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ་ ༧ པའི་ཚེས་
༢༤ ལུ་བསྐྱར་སྤོང་གི་བཀའ་སྲོལ་གནང་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ་ དེར་གཞུང་གི་ལ་ཐུག་ལས་ ཚུལ་མཐུན་ལག་ལེན་འབབ་དགོ་པའི་
སློན་སློན་ཏུ། གནམ་ལོ་རྒྱ་མོ་ཡོས་ལོ་རྒྱ་ ༤ པའི་ཚེས་ ༢ ལུ།

(དབང་ཕྱག་རྣམ་རྒྱལ་)

འདམེ

༡. དག་ཤོས་མངའ་བདག་རྒྱལ་གཞིམ་མཚོག་ལུ་ སློན་སློན།
༢. གཞུང་སློང་དབུ་ཁྲིད་པ་ མི་རྗེ་འབྲུག་གི་སློན་ཚེན་མཚོག་ལུ་ སློན་འབུལ།
༣. འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ མི་རྗེ་ཁྲི་འཛིན་མཚོག་ལུ་ སློན་འབུལ།
༤. ལྷན་གཞུང་མི་རྗེ་སློན་པོ་ཡོངས་ལུ་ སློན་འབུལ།
༥. མི་རྗེ་ལྷོག་ལྷོགས་འགོ་ཁྲིད་པ་མཚོག་ལུ་ སློན་འབུལ།
༦. འབྲུག་གི་ཚོང་དཔོན་ཡོངས་ཁབ་མཚོག་ལུ་ སློན་ལཱ།
༧. ལྷན་གཞུང་དྲུང་ཚེན་ལུ་ སློན་ལཱ།
༨. འབྲུག་གི་མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་ཚོང་འཛིན་ཡོངས་ཁབ་ལུ་ དང་སྲངས་སློན་ལཱ།

མཚན་བརྗོད།

འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་སྐྱོད་ལྗོངས་སུ།
མཐོན་མཚོག་ཨོ་རྒྱན་པད་མས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས།
ལྷག་པར་མཐུ་ཆེན་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས།
ཚོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་བཙུགས།

འབྲུག་ལུ་དབང་ལྷག་བརྒྱད་འཛིན་དབུ་བརྟེས་ཏེ།
ཚོས་རྒྱལ་ཡི་པར་བྱོན་པའི་སྐུ་བསོད་ལས།
འབྲུག་དང་འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཞི་བདེ་ལྷ།
རྒྱལ་ཡོངས་དག་འཁྲིད་དཔལ་འཛོམས་གཞི་བཙུགས་གནང།

འཛམ་གླིང་ཡར་འཕེལ་གྱུར་བའི་རྟ་བུ་སྟེ།
འབྲུག་ལུ་གོང་འཕེལ་མདུན་དུ་གཟུང་བའི་ཚོ།
དུས་མཐུན་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲིའི་ཁྲིམས་མེད་ན།
ཉམས་རྒྱུ་ཚབས་ཆེན་གཞོད་པ་འབྱུང་ཉེན་ཆེ།

མི་མང་རྒྱ་དངོས་གྲོང་རྒྱུད་གཞོད་སྐྱོན་དང་།
ཞི་ཆད་བྱ་བའི་སྐྱོན་འགོག་ཐབས་ལམ་སྒྲིག།
མི་སྡེའི་ཉེན་སྲུང་ཞི་བདེ་འབྱུང་བའི་ཆེད།
སྦྱིར་ཕན་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་བཙུང་ཁྲིམས་བཙུགས།

Table of Contents

Preamble	1
CHAPTER 1	2
PRELIMINARY	2
Title	2
Commencement	2
Extent	2
Application	2
Supersession	3
Transitional and saving	3
CHAPTER 2	4
PRINCIPLES OF LIABILITY IN NEGLIGENCE	4
PART I	4
DUTY OF CARE AND BREACH OF DUTY	4
Principles of general standard of care	4
Duty to warn of risk	5
PART II	6
CAUSATION	6
General principles	6
Onus of proof	6
PART III	6
ASSUMPTION OF RISK	6
No harm done to a willing person (Volenti Non fit Injuria)	7
No proactive duty to warn of obvious risk	7
Plaintiff to prove unawareness of risk	8
PART IV	8
DANGEROUS RECREATIONAL ACTIVITIES	8

དཀར་ཆགས།

དོ་སྤྲོད།	༡
ལེའུ་ ༡ པ།	༢
སྤོན་བརྗོད།	༢
མཚན་གནས།	༢
འགོ་འཇུག་སྐྱོ་ཚེས།	༢
ཁྱབ་ཚད།	༢
སྦྱོར་འཇུག།	༢
བུས་མེད།	༣
འཕོ་འགྱུར་དང་ རང་འཇགས།	༣
ལེའུ་ ༢ པ།	༤
བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཉེས་འཁྲིའི་གཞི་ཙམ།	༤
བམ་ཚན་ ༡ པ།	༤
དྲན་སེམས་ཀྱི་འགན་ཁུར་དང་ འགན་ཁུར་ལས་འགལ་བ།	༤
སྦྱིར་བཏང་ དྲན་སེམས་གནས་ཚད་ཀྱི་གཞི་ཙམ།	༤
ཉེན་འཚུབ་ཀྱི་ཉེན་བདེའི་འགན་ཁུར།	༥
བམ་ཚན་ ༢ པ།	༥
རྒྱ་རྒྱུན།	༥
སྦྱིར་བཏང་གཞི་ཙམ།	༥
མངོན་རྟགས་ཀྱི་འཁྲི་འགན།	༥
བམ་ཚན་ ༣ པ།	༥
ཉེན་འབག།	༥
དང་བླངས་ཀྱི་བྱ་བ་ལུ་ གཞོན་འཚོ་མེད།	༧
འབྱུང་མིན་པའི་ཉེན་འཚུབ་སྐྱོར་ ཉེན་བདེ་འབད་ནིའི་ ཚེད་བརྩོན་འགན་ཁུར་མེད་པ།	༧
ཚོད་རྩ་གིས་ ཉེན་འཚུབ་སྐྱོར་ ཤེས་རྟོགས་མེད་པའི་མངོན་རྟགས་སྦྱོན་དགོ་པ།	༨
བམ་ཚན་ ༤ པ།	༨
ཉེན་ཅན་ཀྱི་སྤོ་སྤོན་ལས་དོན།	༨
<hr/>	
འབྲུག་གི་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ།	༡

Application and definition	8
No liability from dangerous recreational activities	8
PART V	9
DUTY OF PROFESSIONALS	9
Standard of care for professional	9
Proactive and reactive duty of health professional to warn of risk	10
PART VI	11
CONTRIBUTORY NEGLIGENCE	11
Standard of care in relation to contributory negligence	11
Apportionment of liability in case of contributory negligence	11
PART VII	11
INTOXICATION	11
Intoxication and duty of care	11
Presumption of contributory negligence if a person who suffers harm is intoxicated	12
Damages where person is intoxicated	12
PART VIII	13
SELF-DEFENSE	13
Exclusion of liability for self-defense	13
PART IX	14
CRIMINAL CONDUCT	14
Exclusion of liability for criminal conduct	14
PART X	15
APOLOGY	15
Objective	15
CHAPTER 3	16
PROPORTIONATE LIABILITY	16

སྐྱོར་འཇུག་དང་ངེས་ཚིག།	༤
ཉེན་ཅན་གྱི་སྐྱོན་སྐྱོན་ལས་དོན་ལུ་བརྟེན་ ཉེས་འཁྲི་མེད་ལུགས།	༤
བམ་ཚན་ ༥ པ།	༧
ལྷན་རིག་པའི་འགན་ཁུར།	༧
ལྷན་རིག་པའི་བློན་སེམས་ཀྱི་གནད་ཚད།	༧
ཉེན་འཇུག་གི་ ཉེན་བརྟེན་འབད་ནི་སྐོར་ འཕྲོད་བསྟེན་ལྷན་གཡོག་པའི་ ཚེད་བརྩོན་དང་	
གདོང་ལེན་གྱི་འགན་ཁུར།	༡༠
བམ་ཚན་ ༦ པ།	༡༡
སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང།	༡༡
སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང་དང་འབྲེལ་བའི་ བློན་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚད།	༡༡
སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང་གི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་ ཉེས་འཁྲིའི་དུ་བཤོ།	༡༡
བམ་ཚན་ ༧ པ།	༡༡
ཚུམ་བེུ།	༡༡
ཚུམ་བེུ་དང་བློན་སེམས་ཀྱི་འགན་ཁུར།	༡༡
གཞོན་སྐྱོན་ཐོག་པའི་མི་ངོ་ ཚུམ་བེུ་ཐོག་ལུ་ཡོད་པའི་སྐབས་ སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང་བརྩི་ཁུངས།	༡༢
མི་ངོ་ཅིག་ཚུམ་བེུ་ཐོག་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གྲོང་འཇུག།	༡༢
བམ་ཚན་ ༨ པ།	༡༣
རང་སྐྱུང་དགག་ལན།	༡༣
རང་སྐྱུང་དགག་ལན་གྱི་ ཉེས་འཁྲི་བརྩི་མེད།	༡༣
བམ་ཚན་ ༩ པ།	༡༤
ཉེས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད།	༡༤
ཉེས་ཅན་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་འཁྲི་བརྩི་མེད།	༡༤
བམ་ཚན་ ༡༠ པ།	༡༥
བཟོད་གསོལ།	༡༥
དམིགས་དོན།	༡༥
ལེའུ་ ༣ པ།	༡༦
ཉེས་འཁྲི་ཚེད།	༡༦

Apportionable claim	16
Concurrent wrongdoer	17
No benefit of apportionment for certain wrongdoers	17
Proportionate liability for apportionable claims	17
Onus of defendant to identify concurrent wrongdoers	18
Chapter not to affect other liabilities	18
CHAPTER 4	19
LIABILITY OF PUBLIC AUTHORITIES	19
Guiding principles	19
Wrongful exercise of or failure to exercise function	20
Maintenance of public places	20
Protection to road authorities for failure to perform duty (Nonfeasance)	20
Payment of damages	21
Exclusiveness of remedy	21
Good Faith	22
CHAPTER 5	22
STRICT LIABILITY	22
Liability for abnormally dangerous activity	22
Liability of owner or possessor of abnormally dangerous animal	23
Liability for harboring abnormally dangerous animal	23
Liability of minors	23
Liability of employers	24
Other strict liabilities	24
CHAPTER 6	24
LIABILITY OF EMPLOYERS OF CONTRACTORS	24
General principle	24
Negligence of employer in giving orders and directions	25

དབུ་བཤོ་རྒྱུ་རུང་བའི་ཐོབ་བཅོམ།	༡༩
སྐབས་ཅིག་གི་ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ།	༡༧
ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་ལ་ཤས་ལུ་དབུ་བཤོའི་ལེ་སྐྱ་མེད་པ།	༡༧
དབུ་བཤོ་རྒྱུ་རུང་བའི་ཐོབ་བཅོམ་གྱི་ཉེས་འཁྲིའི་ཚེངས།	༡༧
སྐབས་ཅིག་གི་ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་རྩོད་འཛིན་འབད་ནིའི་ཚུད་རྒྱའི་འཁྲི་འགན།	༡༨
ལེའུ་གིས་ཉེས་འཁྲི་གཞན་ལུ་གོད་ཉེན་མེད་པ།	༡༨
ལེའུ་ ༤ པ།	༡༩
མི་མང་དབང་འཛིན་གྱི་ཉེས་འཁྲི།	༡༩
ལམ་སྟོན་གཞི་རྩ།	༡༩
ཞི་བའི་འཛོལ་བ་ཐོག་ བྱ་སྐྱོ་ཚུ་སྟོད་ནི་ ཡང་ན་ སྟོད་ནི་ལས་འབྲུས་ཤོར་འབྱུང་བ།	༢༠
མི་མང་ས་ཁོངས་རྒྱུ་སྟོད།	༢༠
ལམ་འགྲུལ་དབང་འཛིན་གྱི་ ཆད་བཤོལ་ལས་ བརྟེན་པའི་ཉེན་སྟོབ།	༢༠
གྲོང་འབྲུས་སྟོད་ལེན།	༢༡
བཅོ་ཐབས་ཁོ་ན།	༢༡
ལྷག་བསམ་རྣམ་དག།	༢༢
ལེའུ་ ༥ པ།	༢༢
འཛོལ་མེད་ཉེས་འཁྲི།	༢༢
རྒྱལ་མིན་ཉེན་ཅན་གྱི་ལས་དོན་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་འཁྲི།	༢༢
སྤྱི་དང་མ་འདྲ་བའི་ཉེན་ཅན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོ་བདག་ ཡང་ན་ བདག་དབང་པ་ལུ་ཉེས་འཁྲི།	༢༣
རྒྱལ་མིན་ཉེན་ཅན་སེམས་ཅན་སྟོབ་རོགས་ལུ་བརྟེན་པའི་ཉེས་འཁྲི།	༢༣
ལོ་ན་མ་སྟེན་པའི་ཉེས་འཁྲི།	༢༣
ལཱ་གཡོག་སྟོད་མིའི་ཉེས་འཁྲི།	༢༤
འཛོལ་མེད་ཉེས་འཁྲི་གཞན།	༢༤
ལེའུ་ ༦ པ།	༢༤
ལག་འབག་པའི་ལཱ་གཡོག་སྟོད་མིའི་ཉེས་འཁྲི།	༢༤
སྤྱིར་བཏང་གཞི་རྩ།	༢༤
ལཱ་གཡོག་སྟོད་མི་གིས་བཀའ་རྒྱ་དང་བཀོད་ཁྲབ་བྱིན་ནི་ལུ་བག་གཡེད།	༢༥

Negligence in selection of contractor	25
Duty of employer to require contractors to take precautions	25
Special precautions for dangerous work	25
Failure to inspect work of contractor	26
Negligence in exercising control retained by employer	26
Duty of land owners to prevent harm	26
Work done in public place	27
Maintenance of public highways	27
CHAPTER 7	27
VICARIOUS LIABILITY OF INSTITUTIONS FOR CHILD ABUSE	27
Duty of institutions to prevent child abuse	27
Proof of breach of duty	27
Vicarious liability of the institution	28
Liability of the employee	29
Continuity of institutions	30
CHAPTER 8	31
OCCUPIER'S LIABILITY	31
Liability of occupiers	31
CHAPTER 9	32
Remedies	32
PART I	32
INTERIM RELIEF	32
PART II	33
DAMAGES	33
Nature and purpose of damages	33
Restoration in kind	33
Assessment of degree of injury or impairment	33

ཁག་འབག་པ་ གདམ་འཇུག་ནང་ བག་གཡེང།	༢༥
ལྷ་གཡོག་སྤྱོད་མི་གིས་ ཁག་འབག་པ་ལུ་ སྲོན་བཀག་བསྐྱིག་བཅུག་དགོ་པའི་འགན་ཁུར།	༢༥
ཉེན་ཅན་གྱི་ལཱའི་དོན་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་སྲོན་བཀག།	༢༥
ཁག་འབག་པའི་ལྷ་གི་ ཞིབ་དཔྱད་འཇུག་ཤོར་བ།	༢༦
ལྷ་གཡོག་སྤྱོད་མི་གིས་ བདག་བབྱུང་དབང་ཆ་སྤྱོད་པའི་བག་གཡེང།	༢༦
ས་ཆའི་ཇོ་བདག་ཚུ་གིས་ གཞོད་སྲོན་སྲོན་འགོག་འབད་ནིའི་འགན་ཁུར།	༢༦
མི་མང་ས་ཁོངས་ནང་འབད་ཡོད་པའི་ལྷ།	༢༧
མི་མང་གཞུང་ལམ་རྒྱུན་སྦྱོང།	༢༧
ལེའུ་ ༧ པ།	༢༧
བྱིས་པ་ལོག་སྤྱོད་ལུ་བརྟེན་ གཞུག་སྤེའི་ གཞན་འཛོལ་ཉེས་འཇི།	༢༧
བྱིས་པ་ལོག་སྤྱོད་ སྲོན་འགོག་འབད་ནི་གི་ གཞུག་སྤེའི་འགན་ཁུར།	༢༧
འགན་ཁུར་ལས་ འགལ་བའི་མངོན་རྟགས།	༢༧
གཞུག་སྤེའི་གཞན་འཛོལ་ཉེས་འཇི།	༢༨
ལས་གཡོག་པའི་ཉེས་འཇི།	༢༩
གཞུག་སྤེའི་འཕྲོ་མཐུད།	༣༠
ལེའུ་ ༨ པ།	༣༡
བདག་གཞུང་པའི་ཉེས་འཇི།	༣༡
བདག་གཞུང་པའི་ཉེས་འཇི།	༣༡
ལེའུ་ ༩ པ།	༣༢
བཅོ་ཐབས།	༣༢
བམ་ཚན་ ༡ པ།	༣༢
གནས་སྐབས་རྒྱུད་སྦྱོང།	༣༢
བམ་ཚན་ ༢ པ།	༣༣
ཞོང་འཇུག།	༣༣
ཞོང་འཇུག་གི་གནས་ལུགས་དང་དགོས་དོན།	༣༣
རྒྱ་དངོས་རྒྱུད་ཚབ།	༣༣
གཞོད་འཚོ་ ཡང་ན་ ཉམས་ཆག་ཆེ་རྒྱུད་གི་དབྱེ་ཞིབ།	༣༣

PART III	34
DAMAGES FOR PERSONAL INJURY OR DEATH	34
Liability for death	34
Obligations of spouses	35
Survival of causes of action	35
Limitation on proceedings in cases of death	35
Damages for death	36
Damages for loss of earnings	36
Interest in damages	37
Restitution of expenditure made to avert harm	37
Litigation cost	37
PART IV	37
DAMAGES FOR LOSS OF PROPERTY	37
Loss, destruction and damage of property	37
PART V	38
NON-ECONOMIC DAMAGES (GENERAL DAMAGES)	38
Damages for non-economic loss	38
Punitive or exemplary damages	38
CHAPTER 10	40
OFFENCES AND PENALTIES	40
False evidence	40
CHAPTER 11	40
MISCELLANEOUS	40
Mediation or negotiated settlement	40
Rules of construction	41
Power to make rules and regulations	41
Amendment	41
Authoritative text	41
Definition	41

བམ་ཚན་ ༣ པ།	༣༤
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནོད་འཚེ་ ཡང་ན་ ཤི་རྒྱུན་ལུ་སྲོང་འཇུག།	༣༤
ཤི་རྒྱུན་གྱི་ཉེས་འཇུག།	༣༤
བཟའ་རྒྱུ་ལོག་ལམ།	༣༥
ཚོད་གཞི་འི་རྒྱ་རྒྱུན་འཕྲོ་རྒྱུ།	༣༥
ཤི་རྒྱུན་གྱི་ཚོད་རིམ་རྒྱ་ནང་ ཚད་འཛིན།	༣༥
ཤི་རྒྱུན་ལུ་བརྟེན་པའི་སྲོང་འཇུག།	༣༦
ཐོབ་དངུལ་སྲོང་རྒྱུད་ཀྱི་སྲོང་འཇུག།	༣༦
སྲོང་འཇུག་གི་སྲོང་།	༣༧
གནོད་སྲོལ་བརྒྱུ་ག་ཐབས་ཀྱི་ཟད་འགོ་སོར་རྒྱུ།	༣༧
ཚོད་གཞི་འི་ཟད་སྲོལ།	༣༧
བམ་ཚན་ ༤ པ།	༣༧
རྒྱ་དངོས་སྲོང་རྒྱུད་ཀྱི་སྲོང་འཇུག།	༣༧
རྒྱ་དངོས་སྲོང་རྒྱུད་དང་ གཏོར་བཤེག་ ཉམས་ཆག།	༣༧
བམ་ཚན་ ༥ པ།	༣༧
དཔལ་འབྱོར་མེན་པའི་སྲོང་འཇུག། (སྲིར་བཏང་སྲོང་འཇུག།)	༣༧
དཔལ་འབྱོར་མེན་པའི་སྲོང་འཇུག།	༣༧
ཚབས་ལྷི་ ཡང་ན་ དཔེར་འོས་སྲོང་འཇུག།	༣༧
ལེའུ་ ༡༠ པ།	༤༠
གནོད་འགོལ་དང་ཉེས་བྱ།	༤༠
རྒྱུན་ལུགས་སྐྱབ་བྱེད།	༤༠
ལེའུ་ ༡༡ པ།	༤༠
སྤྲོ་ཚོགས།	༤༠
ནང་འགྲིག་ཡང་ན་འཁོར་པ་འདུམ་འགྲིག།	༤༠
གོ་དོན་ལེན་ཐངས།	༤༡
བཅའ་ཡིག་དང་སྲིག་གཞི་བརྩམ་ཅིའི་དབང་ཚད།	༤༡
འཇི་སྲོལ།	༤༡
ཚོག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།	༤༡
ངེས་ཚོག།	༤༡

Preamble

WHEREAS it is important to enhance efficiency, accountability, and transparency in the public authorities founded on good governance, where the public service is defined by the national character of courage, grit, and fortitude and where accountability is embraced as a measure of public service;

WHEREAS in deference to the noble vision of an accountable society based on Rule of Law, a society where the law is considered “sacrosanct and respected by all people irrespective of their social status and position;”

WHEREAS it is the constitutional goal to ensure a safe, just, equitable and harmonious society;

WHEREAS there is a need to prevent incidents of negligent deaths and grave injuries to victims as well as loss and damage to public properties and to address the continuing predicament faced by victims of civil wrongs;

WHEREAS cognizant that there are only few tort provisions spread across few existing legislations, but no comprehensive law governing civil liability to ensure prompt and just relief to injured parties for harms caused by others;

WHEREAS it is deemed expedient to consolidate, harmonize, and codify the tort provisions spread across few existing legislations and for other related purposes;

The Parliament of the Kingdom of Bhutan hereby enacts as follows:

དོན་ལྡན།

དེ་ཡང་ མི་མང་ཞབས་ཏྲིག་འདི་ སྤྱི་སྤྱོད་པས་དང་སེམས་ཤུགས། བཟོད་བསྐྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་གཤིས་
རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་དང་ འཕྲི་འགན་འདི་མི་མང་ཞབས་ཏྲིག་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་གནས་ཚད་ཅིག་སྟེ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྡན་ལུ་གཞི་རྩུ་འཛིན་པའི་མི་མང་དབང་འཛིན་ཚུ་ནང་ འཛིན་
ཐངས་ཅན་དང་འཕྲི་འགན་ དེ་ལས་དྲངས་གསལ་ཅན་ཡར་ཤུག་གཏང་བཅུག་སྟེ།

དེ་ཡང་ མི་སྡེ་ནང་ མི་ངོ་ཆ་མཉམ་གྱིས་ རང་གི་མི་སྡེའི་གནས་འབབ་དང་ གནས་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་
པར་ ཁྲིམས་ལུ་ དྲི་མས་མ་གོས་པའི་བརྗེ་འཛུགས་འབད་བའི་ཁར་ ལྷན་ཞབས་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་རིང་
ལུགས་ལུ་ གཞིར་བཞག་པའི་འགན་འཕྲི་ཅན་གྱི་མི་སྡེ་དགོས་ དགོངས་བཞེད་བཟང་པོ་ལུ་ལྷན་བཀུར་
ལུ་སྟེ།

དེ་ཡང་ ཉེན་སྲུང་ཅན་དང་ཤར་བའེན། ཤར་སྤྱོམས། དེ་ལས་ མཐུན་ལམ་ཅན་གྱི་མི་སྡེ་ཡོད་པ་ཅེས་གཏན་
བཟོ་ནི་འདི་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དམིགས་དོན་ཨིན་ལས།

དེ་ཡང་ བག་གཡེང་གི་ཤི་རྒྱུན་ཚུ་དང་ཉམས་སྐྱོད་པ་ཚུ་ལུ་གཞོན་འཛེ་ཚབས་ཆེན་མ་ཚད་ མི་མང་རྒྱ་
དངོས་ལུ་གྱོང་རྒྱུད་དང་ཉམས་ཆག་གི་འབྲུང་རྒྱུ་ཚུ་སྟོན་འགོག་འབད་ནི་དང་ ཞི་བའི་འཛོལ་བ་ཚུ་ལས་
བརྟེན་ ཉམས་སྐྱོད་པ་ཚུ་གིས་སྤོང་བཞིན་ཡོད་པའི་དཀའ་རྙོག་སེལ་ནིའི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ལྟར།

དེ་ཡང་ ཞི་བའི་ཉེས་འཕྲི་གི་དགོངས་དོན་དག་པ་ཅིག་རྒྱུང་མ་གཅིག་ གནས་བཞིན་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་
དག་པ་ཅིག་ནང་ ལ་གཏོར་ཉེ་ཡོད་རུང་ གཞན་ཚུ་གིས་འབྲུང་བཅུག་པའི་ གཞོན་སྐྱོན་ཚུ་ལས་བརྟེན་
ཉམས་སྐྱོད་པ་ཚུ་པན་ཚུ་ལུ་ གང་མཚུགས་དང་ཤར་བའེན་གྱི་སྐྱོལ་ས་ རྒྱུད་སྐྱོབ་ཐོབ་ཡོད་པ་ ཅེས་གཏན་
བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཞི་བའི་ཉེས་འཕྲི་ལུ་ཁྱབ་པའི་ ཀུན་ཚང་གི་ཁྲིམས་ཅིག་མེད་མི་ ངོས་འཛིན་འབད་དེ།

དེ་ཡང་ གནས་བཞིན་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་དག་པ་ཅིག་གི་ནང་ ལ་གཏོར་ཉེ་ཡོད་མི་ ཞི་བའི་ཉེས་འཕྲིའི་
དགོངས་དོན་ཚུ་ རྩོགས་སྒྲིག་དང་མཐུན་སྒྲིག་འབད་ནི། ཚུམ་སྒྲིག་འབད་ནི་ལུ་ བན་རྒྱལ་ཡོད་པ་
མཐོང་མི་དང་ འབྲེལ་ཡོད་དགོས་དོན་གཞན་ཚུའི་དོན་ལུ།

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཆ་འཛུགས་མཛད་སྤྱོད།

CHAPTER 1

PRELIMINARY

Title

1. This Act is the Civil Liability Act of Bhutan 2023.

Commencement

2. This Act comes into force on the 6th Day of the 6th Month of the Water Female Rabbit Year corresponding to the 24th Day of the 7th Month of 2023.

Extent

3. This Act extends to the whole of the Kingdom of Bhutan.

Application

4. This Act shall apply to claims for compensation, arising out of harm caused to a person or property by another person breaching a duty imposed by this Act or by any other laws.
5. Where there is no civil remedy provided under a particular law for a wrong, the Court may, if it determines that the remedy is appropriate, accord to the injured person a right of action under this Act.
6. If the civil remedy provided against a wrongdoer under this Act is also provided by other legislation for the same cause of action, the injured person, including the victims of crime, shall have an option to claim for the civil remedy under either of the legislations. However, if the

ལེབ་ ༡ པ།
སྡོམ་བརྗོད།

མཚན་གནས།

༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ འབྲུག་གི་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་ཡིན།

འགོ་འཇུག་སྒྲ་ཚེས།

༢. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ རང་ལུགས་གནམ་ལོ་རྒྱུ་མོ་ཡོས་ལོ་ལྟེན་ ༤ པའི་ཚེས་ ༤ ལུང་མ་སྤྱི་ལོ་
༢༠༡༩ ལྟེན་ ༡ པའི་ཚེས་ ༢༤ ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་བསྟར་སྦྱོང་འབད་དགོ།

བྱབ་ཚད།

༣. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་ས་ཁོངས་ཡོངས་ལུ་ བྱབ་ཚད་ཡོད་པ་ཡིན།

སྦྱོར་འཇུག།

༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ མི་ངོ་ཅིག་ ཡང་ན་ རྒྱ་དངོས་ལུ་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་
ཡང་ན་ ཁྲིམས་གཞན་གང་རུང་གི་ཐོག་ལས་བཀའ་ཡོད་མི་ ཁོང་རའི་འགན་ཁུར་ལས་བཀའ་ཉེ་
གཞོན་སྦྱོར་བཀའ་ཡོད་མི་ལས་བརྟེན་ རྒྱུང་འཇུག་ལེན་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཐོབ་བརྗོད་བཀོད་ནི་ནང་
སྦྱོར་འཇུག་འཐབ་ནི་ཡིན།

༥. གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་ཅིག་གི་འོག་ལུ་ ཞི་བའི་འཛོལ་བ་གི་དོན་ལུ་ ཞི་བའི་བཙོ་ཐབས་བཀོད་དེ་
མེད་ཚེ་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་དགོས་དོན་ བསྐྱབ་ཐབས་ལུ་འོས་འཚམས་དང་ལྡན་མ་
སྟེ་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་བ་ཅིན་ གཞོན་འཚེ་ཕོག་པའི་མི་ངོ་ལུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འཛིན་གསལ་
ལྟར་ ཚུད་གཞིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༦. གལ་སྲིད་ ཚུད་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུ་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་དོན་ལུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འཛིན་གསལ་ལྟར་
ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོའི་འགལ་ལྟེན་ལུ་ ཞི་བའི་བཙོ་ཐབས་བཀོད་ཡོད་མི་འདི་ ཁྲིམས་གཞན་གྱི་ནང་
ཡང་བཀོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཉེས་ལས་ཀྱི་ཉམས་སྦྱོང་པ་རྒྱ་བཙུག་པའི་ གཞོན་འཚེ་ཕོག་པའི་མི་ངོ་ལུ་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་གཞན་གང་རུང་ནང་གསལ་ལྟར་ ཞི་བའི་བཙོ་ཐབས་ཀྱི་དོན་

remedy provided is different, the victim shall have the right to claim that remedy.

7. Chapter 9 of this Act extends to an award of damages that relates to an injury or harm received, or to a death resulting from an injury received, after the commencement of this Act, but does not apply to or in respect of an award of damages in proceedings commenced in a Court before the commencement of this Act.
8. A provision of this Act that gives protection from civil liability does not limit the protection from liability given by another law.

Supersession

9. The provisions of this Act shall supersede any custom or usage of trade relating to civil liability in the Kingdom of Bhutan to the extent that such custom or usage is inconsistent with the provisions of this Act.

Transitional and saving

10. All proceedings and other actions, directly or indirectly, related thereto commenced or pending under any custom or usage of trade relating to civil liability in Bhutan and which have not been disposed of or completed before the commencement of this Act, shall be continued and concluded in all respects as if that custom or usage of trade had not been repealed.

ལུ་ ཐོབ་བརྗེད་བཀོད་ནིའི་གང་མ་ཁ་ཡོད། ཨིན་རུང་ ཞི་བའི་བཙུག་མཚུངས་ གཅིག་མཚུངས་ མེན་པ་ཅིན་ ཉམས་རྒྱུད་པ་ལུ་ དེ་ལུགས་བཙུག་མཚུངས་ཀྱི་ཐོབ་བརྗེད་བཀོད་ནིའི་ ཐོབ་དབང་ཡོད།

ཡ. བཙའ་ཁྲིམས་འདིའི་ ལེའུ་ ༧ པ་འདི་ བཙའ་ཁྲིམས་དེ་བསྟར་སྤོང་འབད་བའི་ཤུལ་ལས་ གཞོན་འཚེ་ ཡང་ན་ གཞོན་སྐྱེན་ཕོག་ཡོད་མི་ ཡང་ན་ གཞོན་འཚེ་ཅིག་ བཀའ་ཡོད་མི་ལས་ བརྟེན་ རྒྱུད་ཡོད་པའི་ཤེ་རྒྱུན་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ གཞོན་འཚེའི་གྲོང་ འཇུག་སྤོང་ནི་ལུ་ རྒྱབ་ཚད་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ བཙའ་ཁྲིམས་འདི་ བསྟར་སྤོང་མ་འབད་བའི་སྤུ་ གོང་ལས་ ཁྲིམས་འདུན་ཅིག་གི་ནང་ འགོ་བརྩུགས་ཡོད་པའི་ རྩོད་རིམ་ཚུའི་ནང་ གྲོང་འཇུག་ སྤོང་ནི་ལུ་ ཡང་ན་ དེའི་སྐོར་ སྤོང་འཇུག་འབབ་ནི་མེད།

༤. ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་ལས་ ཉེན་སྐྱོབ་འབད་མི་ བཙའ་ཁྲིམས་འདིའི་ དགོངས་དོན་ཅིག་གིས་ ཁྲིམས་གཞན་གང་རུང་གིས་ ཉེས་འཁྲི་ལས་ ཉེན་སྐྱོབ་འབད་དེ་ཡོད་མི་ལུ་ ཚད་འཛིན་འབད་ནི་ མེད།

བུས་མེད།

༧. བཙའ་ཁྲིམས་འདིའི་ དགོངས་དོན་ཚུ་གིས་ འཇུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལམ་སྲོལ་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་རྣམ་གཞག་གང་རུང་ ཆ་མེད་གཏང་མ་ཨིན། ཆ་མེད་དེ་ཡང་ འདི་བརྩམ་མའི་ལམ་སྲོལ་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་རྣམ་གཞག་གི་རིགས་ བཙའ་ ཁྲིམས་འདིའི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་ མ་མཐུན་པའི་རྒྱབ་ཚད་ཚུན་ཚོད་ཨིན།

འཕྲོ་འགྲུར་དང་ རང་འཇུགས།

༡༠. འཇུག་ནང་འཁོད་ ཆ་མེད་བཏང་ཚར་བའི་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལམ་སྲོལ་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་རྣམ་གཞག་གང་རུང་ རང་གསལ་ལྟར་ འགོ་བརྩུགས་ཡོད་པའམ་ མཇུག་མ་ བསྟར་བར་ལུས་པའི་ རྩོད་རིམ་དང་ ཐད་ཀར་རམ་ ཐད་མིན་གྱི་སྐོ་ལས་ དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ པའི་ དང་ལེན་གཞན་ཚུ་གར་ བཙའ་ཁྲིམས་འདི་ འགོ་འཇུགས་མ་འབད་བའི་ཉེ་མ་ མཐའ་ གཏོགས་སམ་ མཇུག་མ་བསྟར་བར་ལུས་མི་ཚུ་གར་ ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ ལམ་སྲོལ་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་རྣམ་གཞག་དེ་ ཆ་མེད་མ་གཏང་བའི་གྲངས་སུ་བཙུག་ འཕྲོ་ མཐུད་དེ་འབད་ཞིན་མ་ལས་ མཇུག་བསྟར་དགོ་པ་ཨིན།

CHAPTER 2
PRINCIPLES OF LIABILITY IN NEGLIGENCE

PART I

DUTY OF CARE AND BREACH OF DUTY

Principles of general standard of care

11. A general standard of care constitutes the level of care, caution, and judgment that a reasonable person would exercise in a particular circumstance.

12. A person does not breach a duty to take precautions against a risk of harm unless:
  - (1) the risk was foreseeable, that is, it is a risk of which the person knew or ought reasonably to have known;
  - (2) the risk was not insignificant or far-fetched; and
  - (3) in the circumstances, a reasonable person in the position of the person would have taken the precautions.

13. In determining whether a reasonable person would have taken precautions against a risk of harm, the Court is to consider, amongst other relevant things, the following:
  - (1) the probability that the harm would occur if care were not taken;
  - (2) the likely seriousness of the harm;

ལེའུ་ ༩ པ།

བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཉེས་འཁྲིའི་གཞི་ཟ།

བམ་ཚན་ ༡ པ།

འགན་ཁུར་གྱི་འགན་ཁུར་དང་ འགན་ཁུར་ལས་འགལ་བ།

སྤྱིར་བཏང་ འགན་ཁུར་གནས་ཚད་ཀྱི་གཞི་ཟ།

༡༡. སྤྱིར་བཏང་འགན་ཁུར་གནས་ཚད་འདི་ནང་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་མི་ངོ་ཅིག་གིས་ དམིགས་བསལ་
གྱི་གནས་སྤངས་ཅིག་ནང་ འགན་ཁུར་དང་ འགན་བཏོན་ དེ་ལས་བསམ་དབྱེད་གྱི་གནས་ཚད་
ལག་ལེག་འབབ་མི་ཚུ་ ཚུད་པ་ཡིན།

༡༢. མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ གཞོན་ཉེན་ཅིག་ བརྗོད་ཐབས་ཀྱི་ སྲོན་བཀག་བསྐྱིག་ནིའི་ འགན་ཁུར་ཅིག་
ལས་ འགལ་བ་ཡོད་པ་སྟེ་ བརྗོད་ནི་མེད་ཅུང་ གཤམ་གསལ་སྐབས་བརྗོད་གོ་བ་དེ་ཡང་།

(༡) ཉེ་མ་ལས་ཤེས་ཚུགས་པའི་ ཉེན་འཚུབ་ཡིན་པ་ དེ་ཡང་ མི་ངོ་དེ་གིས་ ཉེན་འཚུབ་སྐོར་
ཤེས་བཞིན་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པར་ ཤེས་དགོ་ཅིག་ཡོད་པ་དང་།

(༢) རྒྱ་མཚན་ ཡང་ན་ འབྲུང་མི་སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་མེན་པ།

(༣) མི་ངོ་འདིའི་གནས་སྤངས་ནང་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་མི་ངོ་གཞན་ཅིག་ཡིན་པ་ཅིན་ སྐབས་
དོན་ཚུ་དང་བསྟུན་ སྲོན་བཀག་ཚུ་བསྐྱིག་སྟེ་འོང་སྲིད་པ།

༡༣. རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་མི་ངོ་ཅིག་གིས་ གཞོན་ཉེན་བརྗོད་ཐབས་ལུ་ སྲོན་བཀག་ཚུ་བསྐྱིག་སྟེ་ འོང་
སྲིད་དང་མི་སྲིད་ཀྱི་སྐོར་ གཞན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ འབྲེལ་བ་ཡོད་
པའི་གནད་དོན་ གཞན་དང་གཞན་ཡོད་པའི་གཤམ་ལས་ གཤམ་གསལ་ཚུ་ལུ་བརྗོད་འཛུགས་འབད་
དགོ་པ་ཚུ་ཡང་།

(༡) གཤམ་སྲིད་ འགན་ཁུར་བསྐྱེད་དེ་ མེད་པའི་སྐབས་ལུ་ གཞོན་སྐྱོན་འབྲུང་སྲིད་པ་དང་།

(༢) གཞོན་སྐྱོན་གྱི་ཚབས་ཆེ་ཉིང་འབྲུང་སྲིད་པ།

- (3) the burden of taking precautions to avoid the risk of harm; and
  - (4) the social utility of the activity that creates the risk of harm.
14. In a proceeding relating to liability for negligence:
- (1) the burden of taking precautions to avoid a risk of harm includes the burden of taking precautions to avoid similar risks of harm for which the person may be responsible;
  - (2) the fact that a risk of harm could have been avoided by doing something in a different way does not of itself give rise to or affect liability for the way in which the thing was done; and
  - (3) the subsequent taking of action that would, had the action been taken earlier, have avoided a risk of harm does not of itself give rise to or affect liability in respect of the risk and does not of itself constitute an admission of liability in connection with the risk.

Duty to warn of risk

15. A person who owes a duty of care to another person to give a warning or other information in respect of a risk or other matter, satisfies that duty of care if the defendant takes reasonable care in giving that warning or other information.

- (੩) ਗੱਦ-ਭੇਡ-ਭੁੱਖ-ਵਗਾਗ-ਵਸ਼ੀ-ਗ-ਕਿ-ਰਿ- ਅਭਿ-ਅਗ-ਰ।
- (੮) ਗੱਦ-ਭੇਡ- ਅਸੁ-ਵ-ਤੁ-ਗ-ਪ-ਰਿ-ਲ-ਸ-ਦੇ-ਰ-ਚਿ- ਖਿ-ਸੁ-ਰਿ-ਭ-ਰਿ-ਘ-ਰ।

੧੮. ਵਗ-ਗ-ਘੇ-ਦ-ਲੁ-ਵ-ਫੇ-ਰ-ਪ-ਰਿ- ਭੇ-ਸ-ਅ-ਭਿ-ਰਿ-ਝੁ-ਦ-ਰਿ-ਘ-ਤਿ-ਗ-ਗਿ-ਰ-ਦ-।

- (੧) ਗੱਦ-ਭੇਡ-ਲ-ਸ- ਗ-ਜੁ-ਰ-ਬ-ਵ-ਸ-ਲੁ- ਭੁੱਖ-ਵ-ਗਾ-ਗ-ਕੁ-ਵ-ਸ਼ੀ-ਗ-ਕਿ-ਰਿ- ਅਭਿ-ਅਗ-ਰ-ਚਿ-ਸ਼-ਦ-ਸ-ਸੁ- ਅਭਿ-ਅਗ-ਰ-ਖੋ-ਗ-ਪ-ਰਿ-ਘਿ-ਦੇ-ਘਿ-ਸ- ਗ-ਤਿ-ਗ-ਘ-ਕੁ-ਦ-ਸ-ਚਿ- ਗੱਦ-ਭੇਡ-ਭੁੱਖ-ਵ-ਗਾ-ਗ-ਕੁ-ਵ-ਸ਼ੀ-ਗ-ਕਿ-ਰਿ- ਅਭਿ-ਅਗ-ਰ-ਕੁ-ਕੁ-ਰਿ-ਦ-।
- (੨) ਗ-ਤਿ-ਭਿ-ਰ-ਦੁ-ਰ- ਬ-ਵ-ਸ-ਲ-ਘ-ਸੋ-ਘ-ਦ-ਤਿ-ਗ-ਗਿ-ਖੋ-ਗ-ਲ-ਸ- ਗੱਦ-ਭੇਡ-ਤਿ-ਗ-ਲ-ਸ- ਗ-ਜੁ-ਰ-ਕੁ-ਗ-ਸ-ਪ- ਵ-ਖੋ-ਸ਼ੀ-ਦ-ਪ-ਰ-ਘੋ-ਦ-ਲੁ-ਗ-ਸ-ਤ-ਘ-ਤਿ-ਗ-ਗਿ-ਸ-ਵ-ਦੇ-ਰ-ਲੁ-ਦ-ਸ-ਲੁ-ਵ-ਫੇ-ਰ- ਭੇ-ਸ-ਅ-ਭਿ-ਕਿ- ਖੋ-ਗ-ਕਿ- ਘ-ਦ-ਰ- ਭੇ-ਸ-ਅ-ਭਿ-ਦੇ-ਲੁ- ਅ-ਸੁ-ਰ-ਵ-ਘੇ-ਦ-ਪ-ਰਿ-ਘ-ਰ- ਬ-ਵ-ਸ-ਲ-ਘ-ਸੋ-ਘ-ਦ-ਦੇ-ਗਿ-ਖੋ-ਗ- ਚੁ-ਵ-ਦ-ਦੇ-ਸ-ਸੁ-ਸ਼ੇ-ਅ-ਬ-ਵ-ਦੁ-ਰ- ਭੇ-ਸ-ਅ-ਭਿ-ਕਿ-ਖੋ-ਗ-ਕਿ- ਘ-ਦ-ਰ- ਭੇ-ਸ-ਅ-ਭਿ-ਦੇ-ਲੁ- ਅ-ਸੁ-ਰ-ਵ- ਖੇ-ਦ-।
- (੩) ਗੱਦ-ਭੇਡ-ਤਿ-ਗ-ਲ-ਸ-ਗ-ਜੁ-ਰ-ਕੁ-ਗ-ਸ-ਪ- ਵ-ਖੋ-ਸ਼ੀ-ਦ-ਪ-ਰਿ-ਚੁ-ਵ-ਦੇ-ਲੁ-ਘੋ-ਦ-ਲ-ਸ- ਅ-ਬ-ਵ-ਸ਼ੇ- ਘੋ-ਦ-ਪ-ਅ-ਦ-ਘ-ਤਿ-ਗ-ਅ-ਵ-ਦ-ਵ-ਤਿ-ਰ- ਲੁ-ਲ-ਲ-ਸ-ਅ-ਬ-ਵ-ਪ-ਤ-ਘ-ਤਿ-ਗ-ਲੁ-ਵ-ਫੇ-ਰ- ਭੇ-ਡ-ਅ-ਕੁ-ਵ-ਦੇ- ਦ-ਅ-ਘੇ-ਲ-ਵ-ਰਿ- ਭੇ-ਸ-ਅ-ਭਿ-ਖੋ-ਗ-ਕਿ-ਲੁ- ਘ-ਦ-ਰ- ਭੇ-ਸ-ਅ-ਭਿ-ਦੇ-ਲੁ- ਅ-ਸੁ-ਰ-ਵ-ਘੇ-ਦ-ਪ-ਰਿ-ਘ-ਰ- ਚੁ-ਵ-ਦੇ-ਗਿ-ਸ- ਭੇ-ਡ-ਅ-ਕੁ-ਵ-ਦੇ-ਲੁ-ਵ-ਫੇ-ਰ-ਪ-ਰਿ- ਭੇ-ਸ-ਅ-ਭਿ-ਖੋ-ਗ-ਕਿ-ਲੁ-ਦ-ਭੇ-ਸ-ਅ-ਭਿ-ਦੇ-ਸ-ਘੇ-ਰ- ਅ-ਵ-ਦ-ਵ-ਰਿ-ਸ਼-ਦ-ਸ-ਸੁ- ਵ-ਝੇ-ਕਿ-ਘੇ-ਦ-।

ਭੇਡ-ਅ-ਕੁ-ਵ-ਚਿ-ਭੇਡ-ਵ-ਦ-ਰਿ-ਅ-ਗ-ਰ-ਲੁ-ਰ-।

੧੯. ਖਿ-ਦੇ-ਗ-ਭ-ਰ-ਤਿ-ਗ-ਲੁ- ਭੇ-ਡ-ਅ-ਕੁ-ਵ-ਤਿ-ਗ-ਗਿ-ਝੋ-ਰ-ਲ-ਸ- ਭੇ-ਡ-ਵ-ਦ-ਅ-ਵ-ਦ-ਕਿ- ਘ-ਦ-ਰ- ਵ-ਦ-ਦੇ-ਰ-ਗ-ਭ-ਰ- ਝੁ-ਦ-ਕਿ-ਰਿ-ਦੇ-ਰ-ਲੁ- ਦੁ-ਰ-ਸੇ-ਘ-ਸ-ਚਿ-ਅ-ਗ-ਰ-ਲੁ-ਰ-ਤਿ-ਗ- ਅਭਿ-ਘੋ-ਦ-ਪ-ਰਿ-ਘਿ-ਦੇ-ਤਿ-ਗ-ਗਿ-ਸ- ਅ-ਗ-ਰ-ਲੁ-ਰ-ਦੇ- ਵ-ਸ਼ੁ-ਵ-ਪ-ਰਿ-ਸ਼-ਦ-ਸ-ਸੁ-ਵ-ਝੇ-ਕਿ-ਅ-ਰਿ- ਗ-ਲ-ਸ਼ੀ-ਦ- ਖਿ-ਦੇ-ਗਿ-ਸ- ਭੇ-ਡ-ਵ-ਦ-ਅ-ਵ-ਦ-ਕਿ- ਘ-ਦ-ਰ- ਵ-ਦ- ਦੇ-ਰ-ਗ-ਭ-ਰ-ਝੁ-ਦ-ਪ-ਰਿ-ਝ-ਵ-ਸ- ਝੁ-ਘ-ਝ-ਕ-ਰ-ਲੁ-ਰ-ਪ-ਰਿ-ਦੁ-ਰ-ਸੇ-ਘ-ਸ-ਵ-ਝੁ-ਦ-ਦੇ-ਘੋ-ਦ-ਪ-।

PART II

CAUSATION

General principles

16. A decision that a breach of duty caused particular harm comprises the following elements:
- (1) that the breach of duty or negligence was a necessary condition of the occurrence of the harm; and
  - (2) that for the determination of liability of the person in breach, it is appropriate to extend the breach of duty to the harm so caused.

Onus of proof

17. In determining liability for breach of a duty, the plaintiff always bears the onus of proving, on the balance of probabilities, any fact relevant to the issue of causation.

PART III

ASSUMPTION OF RISK

18. Assumption of risk may bar an individual from recovering damages for an injury sustained when the person voluntarily exposed herself to a known danger.

བམ་ཚན་ ༩ པ།
རྒྱ་རྒྱུ་

སྤྱིར་བཏང་གཞི་ཅུ།

- ༡༤. འགན་ཁུར་ལས་ འགལ་བ་ལུ་བརྟེན་ དམིགས་བསལ་གྱི་གནོད་སྐྱོན་འབྱུང་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚད་
ནང་ གཤམ་གསལ་གྱི་ཆ་ཤས་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་དེ་ཡང་།
  - (༡) འགན་ཁུར་ལས་འགལ་བ་ ཡང་ན་ བག་གཡེང་དེ་ གནོད་སྐྱོན་འབྱུང་བཅུག་པའི་ངེས་
པར་མཁོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཅིག་ཡིན་པ་དང་།
  - (༢) འགན་ཁུར་ལས་ འགལ་བའི་མི་ངོ་དེའི་ ཉེས་འཁྲི་གཏན་འཁེལ་དོན་ལུ་ འགན་ཁུར་
ལས་ འགལ་བ་འདི་ དེ་ལུགས་ཕོག་ཡོད་པའི་གནོད་སྐྱོན་ལུ་ འགབ་ནིའི་ འོས་
འཚམས་ལྷན་པ།

མངོན་རྟགས་གྱི་འཁྲི་འགན།

- ༡༥. འགན་ཁུར་ཅིག་ལས་ འགལ་བ་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཉེས་འཁྲིའི་སྐོར་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྐབས་
ཚུད་ཅ་གིས་ དུས་ནམ་ར་འབད་རུང་ བདེན་འཛིན་རུང་བའི་སྐབས་བྱེད་སྟོན་ཏེ་ རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་ཚུད་
དོན་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ དོན་ཁུངས་གང་རུང་སྐོར་ མངོན་རྟགས་སྟོན་ནིའི་འཁྲི་འགན་
འབག་དགོ།

བམ་ཚན་ ༩ པ།
ཉེན་འབག།

- ༡༦. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ དང་སྐངས་གྱི་ཕོག་ ཉེན་ཁ་ཅིག་ནང་ མོ་ར་གིས་ཤེས་བཞིན་ གཤམ་གཏོགས་
འབད་དེ་ གནོད་འཚེ་འབྱུང་བའི་སྐབས་ ཉེན་འབག་གིས་ མི་ངོ་འདི་ལུ་ རྒྱུང་འཕུས་འཕྲོ་བ་ནི་
ནང་ བཀག་ཆག་བཀོད་ཚོགས།

No harm done to a willing person (Volenti Non fit Injuria)

19. If, in a proceeding for a claim for damages for breach of duty causing harm, a defence of voluntary assumption of risk is raised by the defendant and the risk is an obvious risk, the plaintiff is taken to have been aware of the risk unless the plaintiff proves, on the balance of probabilities, that she was not aware of the risk.
20. A risk from a thing, including a living thing, is not an obvious risk if the risk is created because of a failure on the part of a person to properly operate, maintain, replace, prepare, or care for the thing, unless the failure itself is an obvious risk.
21. Section 19 of this Act does not apply to a proceeding on a claim for damages relating to the provision of or the failure to provide a professional service.

No proactive duty to warn of obvious risk

22. A person does not owe a duty to another person to warn of an obvious risk unless:
  - (1) the plaintiff has requested advice or information about the risk from the defendant;
  - (2) the defendant is required by law to warn the plaintiff of the risk; or

དང་བླངས་ཀྱི་བྱ་བ་ལུ་གཞོན་འཚེ་མེད།

- 19. གལ་སྲིད་ འགན་ཁུར་ལས་འགལ་བའི་གནད་ལས་ འབྱུང་བའི་གཞོན་སྐྱོན་ལུ་བརྟེན་པའི་ རྒྱུང་འབྲས་ལེན་ནིའི་ཐོབ་བཅུང་གི་ཚུད་རིམ་ཅིག་ནང་ ཚུད་ཟླ་གིས་ དང་བླངས་ཀྱི་ཉེན་ལེན་ཨིན་པའི་ དགག་ལན་ཅིག་བཀོད་པའི་ཁར་ ཉེན་འཚུབ་འདི་ འབྱུང་སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ ཚུད་ཚུ་གིས་ ཉེན་འཚུབ་དེའི་སྐོར་ མོ་ལུ་ ཤེས་རྟོགས་མེད་ལུགས་བདེན་འཛིན་རུང་བའི་སྐྱུབ་ བྱེད་ཐོག་ མངོན་རྟགས་སྟོན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མེན་ཚུད་ཚུ་དེ་ལུ་ ཉེན་འཚུབ་དེའི་སྐོར་ ཤེས་ རྟོགས་ཡོད་པའི་ གངས་སུ་བརྩི་ནི་ཨིན།
- 20. གལ་སྲིད་ འབྲས་ཤོར་འདིར་ འབྱུང་སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མེན་ མི་རོ་ ཅིག་གིས་ རྟོག་ཅན་ཅིག་བརྩི་སྟེ་ དངོས་པོ་ཅིག་ཚུལ་མཐུན་གྱི་བཀོལ་སྤྱོད་ ཡང་ན་ རྒྱུན་ སྐྱོང་། མོར་བཅོས། བཟོ་སྐྱོར། བདག་འཛིན་འབད་ནི་ལས་ འབྲས་ཤོར་ཅིག་ལུ་བརྟེན་ འབྱུང་ ཡོད་པའི་ཉེན་འཚུབ་ ཨིན་པ་ཅིན་ དངོས་པོ་འདི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ འབྱུང་བའི་ཉེན་འཚུབ་འདི་ འབྱུང་ སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་ཅིག་སྟེ་ བརྩི་ནི་མེད།
- 21. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ 19 པ་འདི་ རྒྱད་རིག་གི་ཞབས་ཏོག་ཅིག་གི་བྱིན་པ་ ཡང་ན་ བྱིན་ བྱི་ལས་ འབྲས་ཤོར་འབྱུང་མི་དང་ རྒྱུང་འབྲས་ལེན་ནིའི་ ཐོབ་བཅུང་ཅིག་གི་ཚུད་རིམ་ཅིག་ལུ་ སྐྱོར་འཇུག་འཐབ་ནི་མེད།

འབྱུང་སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་སྐོར་ ཉེན་བཟང་འབད་ནིའི་ ཚེད་བརྩོན་འགན་ཁུར་མེད་པ།

- 22. མི་རོ་ཅིག་གིས་ མི་རོ་གཞན་ཅིག་ལུ་འབྱུང་སྲིད་པའི་ ཉེན་འཚུབ་ཅིག་གི་སྐོར་ ཉེན་བཟང་འབད་ བྱིའི་འགན་ཁུར་མེད་ ཨིན་རུང་།
  - (1) ཚུད་ཚུ་གིས་ ཉེན་འཚུབ་སྐོར་ ཚུད་ཟླ་ལས་ བསྐྱབ་བྱ་ ཡང་ན་ བཟང་དོན་གྱི་ལུ་བ་ འབད་དེ་ཡོད་པ་ཅིན། ཡང་ན།
  - (2) ཁྲིམས་ཀྱི་མཁོ་གལ་ལྟར་ ཚུད་ཟླ་གིས་ཉེན་འཚུབ་སྐོར་ ཚུད་ཚུ་ལུ་ཉེན་བཟང་འབད་དགོ་པ་ ཨིན་པ་ཅིན།

- (3) if the risk is a risk of the death of or personal injury to the plaintiff from the provision of a professional service to the plaintiff by the defendant.

Plaintiff to prove unawareness of risk

23. In any proceeding where, for the purpose of establishing that a person has breached a duty of care owed to a person who suffered harm, the plaintiff alleges that the defendant has failed to give a warning about a risk of harm to the plaintiff, the plaintiff bears the burden of proving, on the balance of probabilities, that the plaintiff was not aware of the risk or information.

PART IV

DANGEROUS RECREATIONAL ACTIVITIES

Application and definition

24. This part applies only in relation to liability in negligence for harm to a person resulting from a dangerous recreational activity engaged in by the plaintiff
25. The obvious risk has the same meaning as it has in Part III of this Chapter.

No liability from dangerous recreational activities

26. A person is not liable for harm caused by his fault suffered by a victim while the victim engaged in a dangerous recreational activity if the harm is the result of the occurrence of something that is an obvious risk of that activity.

(3) ཉེན་འཚུབ་འདི་ ཚུད་ལྷན་དེགིས་ ཚུད་ཅ་ལུ་ བྱིན་པའི་ཁྱད་རིག་གི་ཞབས་ཏྲོག་ལས་
 བརྟེན་འབྱུང་བའི་ཤི་རླུན་ ཡང་ན་ གཞུགས་ཁམས་ལུ་ གཞོད་འཚོ་གི་ཉེན་འཚུབ་ཅིག་
 ཡིན་པ།

ཚུད་ཅ་གིས་ ཉེན་འཚུབ་སྐྱོར་ ཤེས་རྟོགས་མེད་པའི་མངོན་ཏྲགས་སྟོན་དགོས།

23. གཞོད་སྐྱོན་ཕོག་པའི་མི་ངོ་གཞན་ཅིག་ལུ་ དྲན་སེམས་བསྐྱེད་དགོ་པའི་ འགན་ཁུར་ཅིག་ལས་
 མི་ངོ་ཅིག་གི་ཁ་ཐུག་ལས་འགལ་བ་ཡོད་པའི་སྐྱོར་ མངོན་ཏྲགས་སྟོན་ནིའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཚུད་
 རིམ་གང་རུང་ནང་ ཚུད་ཅ་འདི་གིས་ ཚུད་ལྷན་འཁྲུག་ལས་ གཞོད་ཉེན་ཅིག་གི་སྐྱོར་ ཚུད་ཅ་
 འདི་ལུ་ ཉེན་བརྟེན་ཅིག་མ་འབད་བར་ཡོད་པའི་ ཁ་ཉེས་བཀལ་བ་ཅིན་ ཚུད་ཅ་འདི་ལུ་ ཉེན་
 འཚུབ་ ཡང་ན་ བརྟེན་དོན་སྐྱོར་ ཤེས་རྟོགས་མེད་ལུགས་ བདེན་འཛིན་རུང་བའི་ ལྷུབ་བྱེད་
 ཐོག་ མངོན་ཏྲགས་སྟོན་ནིའི་ འཕྲི་འགན་དེ་ ཚུད་ཅ་འདི་ལུ་ཕོག།

**བམ་ཚན་ ༤ པ།
 ཉེན་ཅན་གྱི་སྟོན་སྟོན་ལས་དོན།**

སྟོར་འཇུག་དང་ངེས་ཚིག།

24. བམ་ཚན་འདི་ ཚུད་ཅ་གིས་ ཉེན་ཅན་གྱི་སྟོན་སྟོན་ལས་དོན་ཅིག་གི་ནང་ གཤམ་གཏྲོགས་འབད་
 ཡོད་མི་ལས་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ འབྱུང་ཡོད་པའི་གཞོད་སྐྱོན་ལུ་བརྟེན་བག་གཡེང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་
 པའི་ ཉེས་འཕྲི་གི་དོན་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་སྟོར་འཇུག་འབབ་ནི་ཡིན།
 25. འབྱུང་སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་ཀྱི་གོ་དོན་འདི་ ལེ་ལུ་འདིའི་བམ་ཚན་ 3 པའི་ནང་ འབྲེལ་བ་འདད་
 རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན།

ཉེན་ཅན་གྱི་སྟོན་སྟོན་ལས་དོན་ལུ་བརྟེན་ ཉེས་འཕྲི་མེད་ལུགས།

26. གཤམ་སྲིད་ གཞོད་སྐྱོན་འདི་ ཉེན་འཚུབ་ཅན་གྱི་ སྟོན་སྟོན་ལས་དོན་ཅིག་ལས་བརྟེན་ འབྱུང་
 སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཅིག་ལུ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བའི་གུབ་འབྲས་ཡིན་པ་ཅིན་ མི་ངོ་ཅིག་གི་
 འཛོལ་བ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་གིས་ ཉེན་ཅན་གྱི་སྟོན་སྟོན་ལས་དོན་འདི་ནང་ གཤམ་
 གཏྲོགས་འབད་བའི་སྐྱབས་ ཉམས་རྒྱུད་པ་དེ་ལུ་ གནད་སྐྱོན་ཕོག་ཡོད་རུང་ ཚུད་ལྷན་འདི་ལུ་
 ཉེས་འཕྲི་མི་ཕོག།

27. Section 26 of this Act applies whether or not the person suffering harm was aware of the risk.

PART V

DUTY OF PROFESSIONALS

Standard of care for professional

28. In a case involving an allegation of negligence against a professional, the standard to be applied by a Court in determining whether the defendant acted with due care is to be determined by reference to what could reasonably be expected of a professional.
29. A person who provides a professional service incurs no liability in negligence arising from the service if it is established that the provider acted in a manner that, at the time the service was provided, was widely accepted in Bhutan by members of the same profession as competent professional practice. However, peer professional opinion cannot be relied on for the purposes of this Section if the Court considers that the opinion is irrational or contrary to a written law.
30. Professional opinion does not have to be universally accepted to be considered widely accepted. The fact that there are differing professional opinions widely accepted in Bhutan by members of the same profession does not prevent any one or more of those opinions being relied on for the purposes of this Section.

༢༧. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ ༢༤ པ་འདི་ གཞོན་སྐྱོན་ཕོག་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ལུ་ ཉེན་འཚུབ་སྐོར་
ཤེས་རྟོགས་ཡོད་ཅུང་མེད་ཅུང་ སྐྱོར་འཇུག་འཐབ་ནི་ཡིན།

བས་ཚན་ ༥ པ།
བྱད་རིག་པའི་འགན་ཁུར།

བྱད་རིག་པའི་བྱ་སེམས་ཀྱི་གནད་ཚད།

༢༨. བྱད་རིག་པ་ཅིག་ལུ་ བག་གཡེང་གི་ལ་ཉེས་ཕོག་པའི་ཚུད་གཞི་ཅིག་ནང་ཁྲིམས་འདུན་ལས་
ཚུད་ལྷན་འདི་གིས་ འོས་ལྷན་གྱི་བྱ་སེམས་ཐོག་བྱ་བ་འཐབ་སྟེ་ཡོད་མེད་སྐོར་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་
བའི་སྐབས་ སྐྱོར་འཇུག་འཐབ་ནིའི་གནས་ཚད་འདི་ བྱད་རིག་པ་འདི་གིས་ རྒྱ་མཚན་ལྷན་པར་
བསྐྱེད་ཚུགས་པའི་ རེ་འདོད་ལུ་གཞིར་བཞག་སྟེ་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་ནི་ཡིན།

༢༩. གལ་སྲིད་ གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་བྱད་གཡོག་རྒྱུག་མིའི་ འཇུག་མི་གཞན་ཚུ་གིས་ ལྷོགས་གྲུབ་
ཅན་གྱི་བྱད་གཡོག་ཡིན་མ་སྟེ་ འཇུག་ནང་འཁོད་རྒྱ་ཆེན་སྟེ་ རོས་ལེན་ཡོད་པའི་རྣམ་གཞག་
ལྟར་ ཞབས་རྟོག་བྱིན་པའི་དུས་ཚོད་ལུ་ བྱད་རིག་གི་ཞབས་རྟོག་ཅིག་ བྱིན་པའི་མི་ངོ་ཅིག་གིས་
ཞབས་རྟོག་བྱིན་ཡོད་པའི་ མངོན་རྟོགས་སྟོན་པ་ཅིན་ ཞབས་རྟོག་བྱིན་པའི་མི་ངོ་འདི་ལུ་ ཞབས་
རྟོག་ལས་འབྱུང་བའི་བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་ ཉེས་འཇི་མི་ཕོག། ཡིན་ཅུང་ དོན་ཚན་འདིའི་དགོས་
དོན་ལུ་ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ འབྲ་མཉམ་གྱི་བྱད་རིག་པའི་བསམ་འཆར་དེ་ལུ་ རྒྱ་
མཚན་དང་མ་ལྷན་པ་ ཡང་ན་ ཡིག་ཐོག་གི་ཁྲིམས་ཅིག་ལས་ འགལ་བ་ཡོད་པ་སྟེ་ བརྩེ་འཇོག་
འབད་བ་ཅིན་ བསམ་འཆར་དེ་ལུ་ རྒྱབ་བརྟེན་མི་འབད།

༣༠. བྱད་རིག་གི་བསམ་འཆར་འདི་ རྒྱ་ཆེན་སྟེ་རོས་ལེན་ཡོད་ལུགས་ བརྩེ་འཇོག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་
ཀུན་གྱིས་རོས་ལེན་འབད་དགོས་མེད། དོན་ཚན་འདིའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་བྱད་
གཡོག་པའི་འཇུག་མི་རྒྱ་ལྷན་ འཇུག་ནང་འཁོད་རྒྱ་ཆེན་སྟེ་རོས་ལེན་ཡོད་པའི་ བྱད་རིག་བསམ་
འཆར་ཚུ་ མ་འབྲམ་ཡོད་པའི་དོན་ཁྲུངས་ལུ་བརྟེན་ བསམ་འཆར་འདི་རྒྱ་ལས་ གཅིག་ ཡང་
ན་ དེ་ལས་ལྷག་མི་ལུ་ རྒྱབ་བརྟེན་འབད་ནི་ལས་ སྐྱོན་འགོག་མི་འབད།

Proactive and reactive duty of health professional to warn of risk

31. The health professional owes a duty of care to the patient or client at all stages to prevent injury, damage, or death while rendering professional service.

32. A health professional does not breach a duty owed to a patient to warn of risk, before the patient undergoes any medical treatment, that will involve a risk of personal injury to the patient, unless the health professional at that time fails to give or arrange to be given to the patient the following information about the risk:
  - (1) information that a reasonable person in the patient's position would, in the circumstances, require to enable the person to make a reasonably informed decision about whether to undergo the treatment or follow the medical advice; and
  - (2) information that the health professional knows or ought reasonably to know the patient wants to be given before making the decision about whether to undergo the treatment or follow the medical advice.

ཉེན་འཚུབ་གྱི་ ཉེན་བརྟེན་འབད་ནི་སྐོར་ འཕྲོད་བསྟེན་བྱུང་གཡོག་པའི་ ཚེད་བཙོན་དང་གཞོན་ལེན་གྱི་ འགན་ཁུར།

༣༡. འཕྲོད་བསྟེན་བྱུང་གཡོག་པ་ཅིག་གིས་ བྱུང་རིག་གི་ཞབས་ཏྲོག་བྱིན་པའི་སྐབས་ གནས་སྤངས་ གྱི་དུས་རིམ་ཆམ་ཉམ་ནང་ བདེ་ལ་ ཡང་ན་ སྤོབ་བཙོན་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་ལེན་མི་ལུ་གཞོན་འཚེ་ དང་ ཉམས་ཆག་ དེ་ལས་ ཤེ་རྒྱུན་འབྱུང་ནི་ལས་ སྤོབ་འགོག་འབད་ནི་གི་ དྲན་སེམས་གྱི་ འགན་ཁུར་ཡོད།

༣༢. བདེ་ལ་ཅིག་ལུ་ སྤོབ་བཙོན་གང་རུང་ མ་འབད་བའི་སྤྱོད་ལས་ སྤོབ་བཙོན་དེ་ལས་བརྟེན་ བདེ་ལ་དེའི་གཞུགས་ཁམས་ལུ་ གཞོན་འཚེའི་ཉེན་འཚུབ་ཅིག་འབྱུང་སྲིད་པའི་སྐོར་ འཕྲོད་བསྟེན་ བྱུང་གཡོག་པ་ཅིག་གིས་ བདེ་ལ་དེ་ལུ་ ཉེན་འཚུབ་གྱི་ཉེན་བརྟེན་བྱིན་ནིའི་འགན་ཁུར་ཅིག་ལས་ འགལ་བའི་གངས་སུ་བརྩི་ནི་མེད་རུང་ འཕྲོད་བསྟེན་བྱུང་གཡོག་པ་དེ་གིས་ དེ་བསྐྱར་ ཉེན་ འཚུབ་གྱི་སྐོར་ གཤམ་གསལ་གྱི་བརྟེན་འཚུབ་ བདེ་ལ་དེ་ལུ་ མ་བྱིན་པ་ ཡང་ན་ བྱིན་མ་བཅུག་ པ་ཅིན་ ཉེན་བརྟེན་བྱིན་ནིའི་འགན་ཁུར་ལས་ འགལ་བ་ཡོད་པ་སྟེ་ བརྩི་ནི་དེ་ཡང་།

(༡) བདེ་ལ་གི་གནས་སྤངས་ནང་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་མི་ངོ་གཞན་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ སྤོབ་ བཙོན་འབད་དང་མི་འབད་ ཡང་ན་ གསོ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལུ་གནས་དང་མི་གནས་སྐོར་ མི་ངོ་འདི་གིས་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པར་ གོ་བརྟེན་གྱི་གོས་ཐག་གཅད་ཚུགས་པ་བཟོ་ནི་ལུ་ སྐབས་དོན་ཚུ་དང་བསྟུན་ མཁོ་གལ་ཆེན་ འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བརྟེན་དོན་དང་།

(༢) སྤོབ་བཙོན་འབད་དང་མི་འབད་ ཡང་ན་ གསོ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལུ་ གནས་དང་མི་གནས་ སྐོར་ གོས་ཐག་མ་གཅད་པའི་སྤྱོད་ལས་བདེ་ལ་དེ་གིས་ དགོ་འདོད་བསྐྱེད་པའི་སྐོར་ འཕྲོད་བསྟེན་བྱུང་གཡོག་པ་དེ་གིས་ ཤེས་བཞིན་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པར་ ཤེས་དགོས་ཨིན་པའི་བརྟེན་དོན།

PART VI
CONTRIBUTORY NEGLIGENCE

Standard of care in relation to contributory negligence

33. The principles that are applicable in determining whether a person has been negligent also apply in determining whether the person who suffered harm has been guilty of contributory negligence in failing to take precautions against the risk of that harm.

Apportionment of liability in case of contributory negligence

34. A court may reduce the damages to a plaintiff to the extent of degrees of his or her fault if the plaintiff is found to be contributorily negligent in causing the harm or failing to take precautions against the harm

35. If, having regard to all the circumstances of the case, it is not possible to establish different degrees of fault, the liability shall be apportioned equally.

PART VII
INTOXICATION

Intoxication and duty of care

36. The following principles apply in relation to the effect that a person's intoxication has on the duty and standard of care that the person is owed:

- (1) in determining whether a duty of care arises, it is not relevant to consider the possibility or likelihood that a person may be intoxicated or that a person who is intoxicated may be exposed to

བམ་ཚན་ ༤ པ།

སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང།

སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང་དང་འབྲེལ་བའི་ དྲན་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚད།

༣༣. མི་ངོ་ཅིག་ བག་གཡེང་དབང་ལུ་ཤོར་ཡོད་མེད་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྐབས་ སྤྱོད་འཇུག་རུང་
བའི་གཞི་རྩ་ཚུ་ གཞོན་སྐྱོན་ཕོག་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ལུ་ གཞོན་སྐྱོན་དེའི་ཉེན་འཚུབ་ བསྐྱོག་ཐབས་
ཀྱི་སྐྱོན་བཀག་ཚུ་ མ་བསྐྱིག་པར་ཡོད་པ་ལས་ སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཉེས་སྐྱོན་
ཡོད་མེད་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྐབས་ལུ་ཡང་ སྤྱོད་འཇུག་འཐབ་ནི་ཨིན།

སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང་གི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་ ཉེས་འཁྲིའི་དཔྱ་བཤོ།

༣༤. གལ་སྲིད་ གཞོན་སྐྱོན་འབྱུང་བཅུག་མི་ནང་ ཆེད་མཁའ་ཅིག་ཚུད་ཅུ་གིས་འཇུག་ཡོད་པ་
ཡང་ན་ གཞོན་སྐྱོན་བཀག་ནི་ལས་ འབྲུས་ཤོར་ཏེ་ཡོད་པའི་མངོན་རྟགས་འབྱུང་བ་ཅིན་ཁྲིམས་
འདུན་ལས་ཚུད་ཅུ་གི་ འཇུག་ཆེ་ཆུང་དང་བསྟུན་ ཉམས་ཆག་གི་དོན་ལུ་ཐོབ་བརྗོད་འདི་
མར་ཕབ་རྒྱབ་ཚོགས།

༣༥. གལ་སྲིད་ ཚུད་གཞིའི་སྐབས་དོན་ཚུ་ག་ར་ལུ་ བརྩི་མཐོང་དང་བསྟུན་ འཇུག་ཆེ་ཆུང་མ་
འདྲམ་ཚུའི་སྐོར་ མངོན་རྟགས་སྐྱོན་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཉེས་འཁྲི་འདི་ འདུན་འདྲེ་ དཔྱ་བཤོ་
རྒྱབ་དཤོ།

བམ་ཚན་ ༥ པ།

ཕྱིས་བྱེད།

ཕྱིས་བྱེད་དང་དྲན་སེམས་ཀྱི་འགན་ཁུར།

༣༦. གཤམ་གསལ་གྱི་གཞི་རྩ་ཚུ་ མི་ངོ་ཅིག་གི་ཕྱིས་བྱེད་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེའི་དོན་ལུ་ཡོད་པའི་
འགན་ཁུར་དང་དྲན་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚད་ལུ་ ཕན་གཞོན་སྐོར་ སྤྱོད་འཇུག་འཐབ་ནི་དེ་ཡང།

- (༡) དྲན་སེམས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཅིག་ཡོད་མེད་སྐོར་གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྐབས་མི་ངོ་ཅིག་
ཕྱིས་བྱེད་ཐོག་ཨིན་མ་ འོང་སྲིད་པའམ་འབྱུང་སྲིད་པ་ ཡང་ན་ ཕྱིས་བྱེད་ཐོག་ལུ་ཡོད་པ་
ལས་བརྟེན་ རྒྱ་མཚན་ལུན་པའི་དྲན་སེམས་དང་རིག་རྩལ་སྤྱོད་ནིའི་དོན་ལུ་ མི་ངོ་ཅིག་

increased risk because the person's capacity to exercise reasonable care and skill is impaired as a result of being intoxicated;

- (2) a person is not owed a duty of care merely because the person is intoxicated; and
- (3) the fact that a person is or may be intoxicated does not of itself increase or otherwise affect the standard of care owed to the person.

Presumption of contributory negligence if a person who suffers harm is intoxicated

37. If the injured person was intoxicated at the time of the accident, and contributory negligence is alleged by the defendant, contributory negligence will, subject to Section 38 of this Act, be presumed.

38. The injured person may, however, rebut the presumption by establishing that:

- (1) the intoxication did not contribute to the accident;
- (2) the intoxication was not self-induced; or
- (3) the intoxication is wholly attributable to the use of drugs in accordance with the prescription or instructions of a health professional.

Damages where person is intoxicated

39. A Court shall not award damages unless satisfied that the death, injury or damage to property is likely to have occurred even if the person had not been intoxicated.

གི་འཛོལ་ཚད་ཉམས་ཡོད་མི་འདི་གིས་ མུས་བྱེད་ཐོག་ལུ་ཡོད་པའི་མི་ངོ་དེ་ རྒྱ་ཆེ་བའི་ཉེན་
འཚུབ་ནང་ཚུད་སྲིད་མི་སྲིད་ཀྱི་ གནས་སྤངས་ལུ་ བརྩི་འཛོག་འབད་ནི་འོས་འབབ་
མེད་པ་དང་།

- (༡) མི་ངོ་ཅིག་ མུས་བྱེད་ཐོག་ལུ་འཇུག་ཡོད་མི་ ཁོ་ན་ལུ་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་འོས་ལུ་བྱེད་
སེམས་ཀྱི་ འགན་ཁུར་ཅིག་མེད་ལུགས།
- (༢) མི་ངོ་ཅིག་ མུས་བྱེད་ཐོག་ཡོད་ལུགས་ ཡང་ན་ འོང་སྲིད་པའི་དོན་ཁུངས་ཙམ་ཅིག་གིས་
མི་ངོ་དེ་འོས་ལུ་ཡོད་པའི་ བྱེད་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚད་ ཡང་སེང་ ཡང་ན་ དེ་མེན་རུང་
གཞོན་ཉེན་མེད།

གཞོན་སྐྱོན་ཐོག་པའི་མི་ངོ་ མུས་བྱེད་ཐོག་ལུ་ཡོད་པའི་སྐབས་ སྤོང་ལྗོངས་ལུ་གཞུང་བརྩི་ལུངས།

༣༧. གཤམ་སྲིད་ གཞོན་འཛོལ་ཐོག་ཡོད་པའི་མི་ངོ་འདི་ ཐུག་རྒྱུན་འབྱུང་བའི་དུས་ཚོད་ལུ་ མུས་བྱེད་
ཐོག་ཡོད་པ་དང་ཚོད་ལྗོངས་གིས་ སྤོང་ལྗོངས་ལུ་གཞུང་ཡིན་ལུགས་སྐོར་ ཁ་ཉེས་བཀའ་ཡོད་པ་ཅིན་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འོས་ཚུན་ ༣༢ པ་ལས་མ་འགའ་བར་ སྤོང་ལྗོངས་ལུ་གཞུང་ཡིན་ལུགས་
བརྩི་ནི་ཨིན།

༣༨. ཨིན་རུང་ གཞོན་འཛོལ་ཐོག་ཡོད་པའི་མི་ངོ་གིས་ གཤམ་གསལ་གྱི་ མངོན་རྟགས་སྐྱོན་ཏེ་ སྤོང་
ལྗོངས་ལུ་གཞུང་བརྩི་ལུགས་ལུ་ བཀའ་ལན་འབད་ཚོགས་དེ་ཡང་།

- (༡) མུས་བྱེད་ཀྱིས་ ཐུག་རྒྱུན་ལུ་ སྤོང་ལྗོངས་འབད་དེ་མེད་པ། ཡང་ན།
- (༢) རང་གིས་རང་ མུས་བྱེད་ལུ་ འཇུག་འཇུག་མེན་པ།
- (༣) མུས་བྱེད་འདི་ འཕྲོད་བརྟེན་ཁུངས་ལུ་གཞུང་གི་སྐྱོན་ཡིག་ ཡང་ན་ བཀོད་བྱུང་ཚུ་དང་
འཁྲིལ་ སྐྱོན་རྣམས་ཚུ་སྤྱོད་མི་ ཁོ་ན་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཨིན་པ།

མི་ངོ་ཅིག་མུས་བྱེད་ཐོག་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གྲོང་འཇུག་ལུ་

༣༩. མི་ངོ་དེ་ མུས་བྱེད་ཐོག་མེད་རུང་ ཤི་རྒྱུན་ ཡང་ན་ གཞོན་འཛོལ་ རྒྱ་དངོས་ལུ་ཉམས་ཆག་ཚུ་
འབྱུང་སྲིད་པ་སྟེ་ ཡོད་ལུགས་སྐོར་ རེས་ཤེས་འདྲོངས་ཚུགས་པ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མེན་
ཁྲིམས་འདུན་ཅིག་ལས་ གྲོང་འཇུག་ཚུ་སྤྱོད་ནི་མེད།

40. When there is a presumption of contributory negligence, the Court must assess damages on the basis that the damages to which the person would be entitled in the absence of contributory negligence are to be reduced on account of contributory negligence by a percentage to be determined by the Court to be appropriate in the circumstances of the case.
41. If, the injured person was the driver of a motor vehicle involved in the accident and the evidence establishes that the concentration of alcohol in the injured person's blood exceed the permissible limit for driving a motor vehicle as prescribed in the relevant laws, the minimum reduction for contributory negligence shall be increased to 50 percent.

PART VIII

SELF-DEFENSE

Exclusion of liability for self-defense

42. A defendant may be excluded from liability arising from any conduct of the person carried out in self-defense only if:
- (1) the conduct to which the defendant was responding was unlawful;
or
  - (2) the defendant believed the self-defense was necessary:
    - (a) to defend herself or another person;
    - (b) to prevent the unlawful deprivation of her liberty or the liberty of another person;
    - (c) to protect property from unlawful taking, destruction, damage or interference;

- ༤༠. སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང་ཨིན་ལུགས་ བརྩེ་ཁྲུངས་བསྐྱེད་དགོ་པའི་སྐབས་ སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང་མེད་
པའི་བསྐྱེད་ མི་ངོ་ལུ་ཐོབ་ལམ་ཡོད་ལུགས་ བརྩེ་སྤིན་པའི་གྲོང་འཕུས་དེལས་ ཁྲིམས་འདུན་
ཀྱིས་ ཚུད་གཞིའི་སྐབས་དོན་ཚུ་དང་བསྟུན་ འོས་འཚམས་ལྷན་མ་སྟེ་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་
བརྒྱ་ཆ་ཚུན་ཚོད་ སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང་ལས་བརྟེན་པའི་རིགས་ མར་ཕབ་རྒྱབ་ནི་ལུ་ གཞིར་
བཞག་སྟེ་ ཁྲིམས་འདུན་དེགིས་ གྲོང་འཕུས་ཀྱི་འབོར་ཚད་ གནས་ཚུལ་བཏོན་དགོ།
- ༤༡. གལ་སྤིན་ གཞོད་འཚོ་ཕོག་ཡོད་པའི་མི་ངོ་འདི་ ཐུག་རྒྱེན་དེན་ གལ་གཏོགས་ཡོད་པའི་
འགྲུལ་འཁོར་དེའི་དེད་གཡོགས་ཨིན་པའི་ཁར་ གཞོད་འཚོ་ཕོག་ཡོད་པའི་མི་ངོ་འདི་ ལྷག་གི་ནང་
ཚང་གི་ཚད་གཞི་འདི་ ཚེད་དུ་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་ཚུ་ནང་ འགྲུལ་འཁོར་གཏང་ཚོགས་པའི་ ཉུང་
མཐའི་ཚད་གཞི་བཀོད་ཡོད་མི་ལས་ བརྒྱལ་བ་ཡོད་ལུགས་སྐབས་བྱེད་ཐོག་མངོན་རྟགས་སྟོན་པ་
ཅིན་ སྤོང་ལྷའི་བག་གཡེང་ལས་བརྟེན་པའི་ཉུང་མཐའི་སྐབས་ཚུ་དེ་ བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ལུ་ཡར་སེང་
འབད་དགོ།

བམ་ཚན་ ༩ པ།

རང་སྲུང་དགག་ལན།

རང་སྲུང་དགག་ལན་གྱི་ ཉེས་འཁྲི་བརྩི་མེད།

- ༤༢. མི་ངོ་གིས་ རང་སྲུང་དགག་ལན་གྱི་དོན་ལུ་ འཐབ་པའི་བྱ་སྤྱོད་གང་རུང་ལས་བརྟེན་ འབྱུང་
བའི་ཉེས་འཁྲི་ལས་ ཚུད་ལྷོ་ཅིག་ལུ་ དགོངས་ཡངས་གཏང་ཚོགས་དེལང་ གལ་སྤིན་ གཤམ་
གསལ་གནད་དོན་ཨིན་པ་ཅིན་ རྒྱུང་མ་གཅིག་ཨིན།
- (༡) ཚུད་ལྷོ་འདི་གིས་ གདོང་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་བྱ་སྤྱོད་འདི་ཁྲིམས་འགལ་ཨིན་པ། ཡང་ན།
- (༢) ཚུད་ལྷོ་འདི་ལུ་ རང་སྲུང་དགག་ལན་གྱི་ དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ བདེན་འཛིན་མེ་བ།
- (༣) མོ་རང་ ཡང་ན་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་ ཉེན་སྲུང་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་དང།
- (༤) མོ་རའི་འདོད་དབང་ ཡང་ན་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་གི་འདོད་དབང་ལས་ ཁྲིམས་
འགལ་ཐོག་ འབྲལ་ཐབས་བསྐྱིག་མི་སྟོན་འགོག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ།
- (༥) རྒྱ་དངོས་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ འབག་པ་ ཡང་ན་ གཏོར་བཤུག་ ཉམས་ཆག་
བར་དཀོག་ཚུ་ལས་ ཉེན་སྲོབ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ།

- (d) to prevent criminal trespass to any land or premises or to remove a person committing any such criminal trespass; and
  - (e) the conduct is a reasonable response in the circumstances as she perceives them.
43. Section 42 of this Act shall not apply if the person uses force that involves the intentional or reckless infliction of death only:
- (1) to protect property; or
  - (2) to prevent criminal trespass or to remove a person committing criminal trespass.
44. The Court may, award damages despite the exclusionary principle if satisfied that:
- (1) the circumstances of the particular case are exceptional; or
  - (2) in the circumstances of the particular case, a failure to award damages would be harsh and unjust.

PART IX

CRIMINAL CONDUCT

Exclusion of liability for criminal conduct

45. A defendant may be exempted from liability to pay damages if the Court:
- (1) is satisfied beyond reasonable doubt that the accident occurred while the injured person was engaged in a conduct constituting a criminal offence; and

- (ང) ས་ཆ་ ཡང་ན་ གཞིས་གནས་གང་རུང་ནང་ ཉེས་ཚན་གྱི་ཉམ་འཇུལ་སྲོན་འགོག་འབད་
ནི་ལུ་ ཡང་ན་ དེ་བཟུམ་མའི་ཉེས་ཚན་གྱི་ ཉམ་འཇུལ་གང་རུང་ འབད་བའི་མི་ངོ་ཅིག་
བཏོན་གཏང་ནི་འདོད་ལཱ།
- (ཅ) མོ་གིས་ བྱ་སྡོད་འདི་ སྐབས་དོན་ཚུ་དང་བསྐྱུན་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་གདོང་ལེན་ཅིག་
ཨིན་མ་སྟེ་ བརྩི་མི་ལུ་ཨིན།

༤༩. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འདོད་ན་ཚན་ ༤༩ པ་འདི་མི་ངོ་གིས་ ཆེད་དམིགས་སམ་ སྤང་མེད་ཐོག་ འི་
རྒྱུ་འབྱུང་བཅུག་པའི་བྲག་ཤུགས་སྡོད་ནི་འདི་ གཤམ་གསལ་གྱི་དོན་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ལུ་ སྦྱོར་
འཇུག་མི་འཐབ་ནི་དེ་ཡང་།

- (༡) རྒྱ་དངོས་ཉེན་སྦྱོར་འབད་ནི་ལུ་ ཡང་ན།
- (༢) ཉེས་ཚན་གྱི་ཉམ་འཇུལ་ལས་ སྲོན་འགོག་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཉེས་ཚན་གྱི་ཉམ་འཇུལ་
འབད་བའི་མི་ངོ་ཅིག་ བཏོན་གཏང་ནི་ལཱ།

༥༠. ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ བརྩི་མེད་གཞི་རྩ་ཡོད་རུང་ རྒྱུང་འབྱུང་སྡོད་ཆོག་པ་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་
གཤམ་གསལ་ལུ་ དེས་ཤེས་འདྲོངས་རྒྱུགས་པ་ཡོད་པ་ཅིན།

- (༡) དམིགས་བསལ་གྱི་རྩོད་གཞི་འདི་སྐབས་དོན་ཚུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཅིག་ཨིན་པ། ཡང་ན།
- (༢) དམིགས་བསལ་གྱི་ རྩོད་གཞི་འདི་སྐབས་དོན་ཚུ་དང་བསྐྱུན་ རྒྱུང་འབྱུང་མ་བཀལ་བ་ཅིན་
དཀའ་འཚོགས་ཚན་ཨིན་མ་མ་ཚད་ བྲང་བཤེན་མེད་པ་འབྱུང་སྲིད་པ།

བམ་ཚན་ ༩ པ།

ཉེས་ཚན་གྱི་བྱ་སྡོད།

ཉེས་ཚན་བྱ་སྡོད་གྱི་ཉེས་འཇུག་བརྩི་མེད།

༥༡. རྩོད་རྒྱུ་ཅིག་ལུ་ རྒྱུང་འབྱུང་སྡོད་ནི་འདི་ཉེས་འཇུག་ལས་ དགོངས་ཡངས་བྱིན་ཆོག་པ་དེ་ཡང་ གལ་
སྲིད་ ཁྲིམས་འདུན་ལཱ།

- (༡) ཐུག་རྒྱུན་དེ་ གཞོད་འཚོ་ཕོག་ཡོད་པའི་མི་ངོ་གིས་ ཉེས་ཚན་གྱི་གཞོད་འགེལ་ཅིག་གི་
གངས་སུ་ བརྩིས་པའི་བྱ་སྡོད་ནང་ འབྲེལ་གཏོགས་འབད་དེ་ཡོད་པའི་སྐབས་ རྒྱུང་ཡོད་
པའི་སྐོར་ ཐེ་ཚོམ་གྲོལ་བའི་ དེས་ཤེས་འདྲོངས་རྒྱུགས་པ་དང་།

- (2) is satisfied on the balance of probabilities that the injured person's conduct contributed materially to the risk of injury.
46. For the purposes of Section 45(1) of this Act, a relevant conviction or acquittal is to be accepted as conclusive evidence of guilt or innocence of the offence to which it relates.
47. The Court may, award damages despite the exclusionary principle if satisfied that:
- (1) the circumstances of the particular case are exceptional; and
  - (2) in the circumstances of the particular case, a failure to award damages would be harsh and unjust.
48. If the Court decides to award damages under Section 45 of this Act, the damages entitled to the injured person are to be reduced on account of injured person's conduct, by a percentage to be decided by the Court to be appropriate in the circumstances of the case.

PART X

APOLOGY

Objective

49. The objective of this Part is to encourage a person to make an apology about an incident without the apology being construed or used as an admission of liability in relation to the incident.

(੨) ਗੱਦ੍ਰ'ਅਛੇ'ਥੰਗ'ਯੰਦ'ਪਦੇ' ਖੀ'ਦੰਦੇ'ਬੁ'ਸ਼ੁੰਦ'ਗੁੰਸ' ਗੱਦ੍ਰ'ਅਛੇ'ਭੇ'ਰ'ਅਛੁ'ਵ'ਲੁ' ਕੁ'ਛੇ'ਖ' ਸ਼ੇ' ਖ'ਸੁ'ਰ'ਸ਼ੁੰਦ'ਅ'ਵ'ਦ'ਯੰਦ'ਪ' ਵ'ਦੇ'ਰ'ਅ'ਛੇ'ਰ'ਰੁ'ਦ'ਵ'ਦੇ'ਸ਼ੁ'ਵ'ਬੁ'ਦ' ਸ਼ੁੰ'ਰ'ਯੰਦ'ਪ'ਦੇ'ਸ਼ੁੰ'ਦ' ਵੇ'ਸ' ਯੇ'ਸ'ਅ'ਦ੍ਰੋ'ਦ'ਸ'ਛੁ'ਗ'ਸ'ਪ'।

੯੬. ਵ'ਤ'ਅ'ਛਿ'ਠ'ਸ'ਅ'ਦੀ'ਦੇ'ਦੋ'ਰ'ਛ'ਕ' ੯੫(੭) ਪ'ਦੇ'ਦ'ਥੋ'ਸ'ਦੋ'ਰ'ਲੁ' ਅ'ਬੁ'ਯ'ਵ'ਯੰਦ'ਪ'ਦੇ'ਛਿ'ਠ'ਸ'ਗ'ਠੋ'ਦ' ਘ'ਦ'ਰ' ਭੇ'ਸ'ਬੁੰ'ਯ'ਅ'ਦੇ' ਗੱਦ੍ਰ'ਅ'ਥੇ'ਯ'ਗ'ਤਿ'ਲੁ'ਵ'ਛੇ'ਰ' ਭੇ'ਸ'ਸ਼ੁੰ'ਰ' ਘ'ਦ'ਰ' ਭੇ'ਸ'ਯੇ'ਦ'ਠਿ'ਰ'ਕ' ਵੇ'ਦੇ'ਖ'ਬ'ਅ'ਛ'ਗੁ'ਗ'ਥੀ'ਸ਼ੁ'ਵ'ਬੁ'ਦ'ਠਿ'ਰ'ਕ'ਸ਼ੇ' ਵੇ'ਸ'ਯੇ'ਰ'ਅ'ਵ'ਦ'ਕੇ'ਠਿ'ਰ'।

੯੭. ਛਿ'ਠ'ਸ'ਅ'ਦ੍ਰੁ'ਕ'ਗੁੰ'ਸ' ਵ'ਛੇ'ਯੇ'ਦ'ਗ'ਠਿ'ਛ'ਯੰਦ'ਰੁ'ਦ' ਗੁੰ'ਦ'ਅ'ਬੁ'ਸ'ਸ਼ੁੰ'ਦ'ਛੇ'ਗ'ਪ'ਦੇ'ਘ'ਦ' ਗ'ਯ'ਸ਼ਿੰ'ਦ' ਗ'ਯ'ਠ'ਗ'ਠ'ਯ'ਲੁ' ਵੇ'ਸ'ਯੇ'ਸ'ਅ'ਦ੍ਰੋ'ਦ'ਸ'ਛੁ'ਗ'ਸ'ਪ'ਯੰਦ'ਪ'ਤਿ'ਰ'।

- (੧) ਦ'ਠਿ'ਗ'ਠ'ਵ'ਸ'ਯ'ਥੀ' ਚੁੰ'ਦ'ਗ'ਠਿ'ਦੇ'ਸ਼ੁ'ਵ'ਸ'ਦੋ'ਰ'ਛੁ' ਸੁ'ਰ'ਯੇ'ਦ'ਘ'ਯੇ'ਰ'ਪ'ਤਿ'ਗ'ਠਿ'ਰ'ਕ'ਦ'।
- (੨) ਦ'ਠਿ'ਗ'ਠ'ਵ'ਸ'ਯ'ਥੀ' ਚੁੰ'ਦ'ਗ'ਠਿ'ਦੇ'ਸ਼ੁ'ਵ'ਸ'ਦੋ'ਰ'ਛੁ'ਦ'ਦ'ਵ'ਸ਼ੁ'ਰ' ਗੁੰ'ਦ'ਅ'ਬੁ'ਸ'ਯ'ਵ'ਗ'ਯ'ਵ'ਤਿ'ਰ' ਦ'ਗ'ਅ'ਛੇ'ਗ'ਠ'ਤ'ਠਿ'ਰ'ਕ'ਯ'ਛ'ਦ' ਦੁ'ਦ'ਵ'ਦੇ'ਰ'ਯੇ'ਦ'ਪ'ਅ'ਬੁ'ਦ'ਸ਼ਿੰ'ਦ'ਪ'।

੯੮. ਗ'ਯ'ਸ਼ਿੰ'ਦ' ਛਿ'ਠ'ਸ'ਅ'ਦ੍ਰੁ'ਕ'ਗੁੰ'ਸ'ਵ'ਤ'ਅ'ਛਿ'ਠ'ਸ'ਅ'ਦੀ'ਦੇ'ਦੋ'ਰ'ਛ'ਕ' ੯੭ ਪ'ਦੇ'ਰ'ਦ'ਗ'ਠ'ਯ'ਲੁ'ਗ' ਗੁੰ'ਦ' ਅ'ਬੁ'ਸ'ਵ'ਗ'ਯ'ਠਿ'ਦੇ' ਗੁੰ'ਸ'ਬ'ਗ'ਵ'ਤ'ਦ'ਪ'ਤਿ'ਰ' ਗੱਦ੍ਰ'ਅ'ਛੇ'ਥੰ'ਗ'ਯੰਦ'ਪ'ਦੇ'ਠੀ'ਦੰ'ਲੁ' ਬੋ'ਵ'ਯ'ਯੰਦ' ਲੁ'ਗ'ਠ'ਵ'ਛੇ'ਸ਼ਿੰ'ਦ'ਪ'ਦੇ'ਗੁੰ'ਦ'ਅ'ਬੁ'ਸ'ਅ'ਦੇ' ਚੁੰ'ਦ'ਗ'ਠਿ'ਦੇ'ਸ਼ੁ'ਵ'ਸ'ਦੋ'ਰ'ਛੁ'ਦ'ਦ'ਵ'ਸ਼ੁ'ਰ' ਵੇ'ਸ'ਅ'ਛ'ਠ'ਸ' ਘੁ'ਰ'ਕ'ਸ਼ੇ' ਗੁੰ'ਸ'ਬ'ਗ'ਵ'ਤ'ਦ'ਪ'ਦੇ'ਵ'ਕੁ'ਛ'ਛੁ'ਕ'ਛੇ'ਦ' ਗੱਦ੍ਰ'ਅ'ਛੇ'ਥੰ'ਗ'ਯੰਦ'ਪ'ਦੇ'ਠੀ'ਦੰ'ਦੇ'ਦੇ'ਬੁ'ਸ਼ੁੰ'ਦ'ਲੁ' ਵ'ਛੇ'ਰ'ਪ'ਦੇ'ਵੇ'ਗ'ਠ' ਯ'ਦ'ਘ'ਵ'ਕੁ'ਵ'ਠਿ'।

ਵ'ਠ'ਛ' ੧੦ ਪ'।
ਵ'ਬੋ'ਦ'ਗ'ਠ'ਯ'ਲੁ'

ਦ'ਠਿ'ਗ'ਠ'ਦੋ'ਰ'।

੯੯. ਵ'ਠ'ਛ'ਕ'ਅ'ਦੀ'ਦੇ'ਦ'ਠਿ'ਗ'ਠ'ਦੋ'ਰ'ਬ'ਦ' ਵ'ਬੋ'ਦ'ਗ'ਠ'ਯ'ਲੁ'ਅ'ਦੇ' ਬੁ'ਦ'ਛੁ'ਰ'ਤਿ'ਗ'ਲੁ'ਵ'ਛੇ'ਰ'ਪ'ਦੇ' ਭੇ'ਸ'ਅ'ਛਿ' ਲੁ' ਵੇ'ਸ'ਯੇ'ਰ'ਅ'ਵ'ਦ'ਯੰਦ'ਪ'ਵ'ਛੇ'ਰ' ਘ'ਦ'ਰ' ਠਿ'ਰ'ਕ'ਸ਼ੇ'ਯ'ਗ'ਯੇ'ਰ'ਅ'ਬ'ਵ'ਠਿ'ਯੇ'ਰ'ਪ'ਦ' ਠੀ'ਦੰ'ਤਿ'ਗ' ਲੁ' ਬੁ'ਦ'ਛੁ'ਰ'ਦੇ'ਦੇ'ਸ਼ੁੰ'ਦ' ਵ'ਬੋ'ਦ'ਗ'ਠ'ਯ'ਲੁ' ਸ਼ੁੰ'ਵ'ਸ਼ੁ'ਯ'ਵ'ਸ਼ੁੰ'ਦ'ਵ'ਤੁ'ਗ'ਠਿ'ਦੇ'ਠਿ'ਰ'।

50. An apology made by or on behalf of a person in connection with any matter alleged to have been caused by the person:
- (1) does not constitute an express or implied admission of fault or liability by the person in connection with that matter; and
  - (2) is not relevant to the determination of fault or liability in connection with that matter.
51. Evidence of an apology made by or on behalf of a person in connection with any incident alleged is not admissible in any civil proceedings as evidence of the fault or liability of the person in connection with that incident.

CHAPTER 3

PROPORTIONATE LIABILITY

Apportionable claim

52. This Chapter applies to a proceeding in relation to an apportionable claim whether or not all concurrent wrongdoers are parties to the proceeding.
53. Proportionate liability is not applicable if an Act states that a claim is joint and several.

༥༠. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ རྒྱ་རྒྱུན་འབད་ཡོད་ལུགས་ ཁ་ཉེས་བཀའ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་གང་རུང་སྐོར་
མི་ངོ་དེ་གིས་ ཡང་ན་ དེའི་ཁ་ཐུག་ལས་ བཟོན་གསོལ་ཅིག་ལུ་ཡོད་མི་འདྲི་གིས།

(༡) མི་ངོ་དེའི་རྟོངས་ལས་ གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ འཛོལ་བ་ ཡང་ན་ ཉེས་འཁྲི་ལུ་ གསལ་
བཟོན་ ཡང་ན་ རྗེས་དཔག་ཐོག་ རོས་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་ གངས་སུ་ བརྩི་ནི་མེད་པ་
དང།

(༢) གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ འཛོལ་བ་ ཡང་ན་ ཉེས་འཁྲི་གཏན་འཁེལ་བཟོ་ནི་ལུ་ འབྲེལ་བ་
ཡོད་པ་སྟེ་ བརྩི་ནི་མེད།

༥༡. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ རྒྱ་རྒྱུན་འབད་ཡོད་ལུགས་ ཁ་ཉེས་བཀའ་ཡོད་པའི་ རྒྱུ་རྒྱུན་གང་རུང་སྐོར་ མི་
ངོ་དེ་གིས་ ཡང་ན་ དེའི་ཁ་ཐུག་ལས་ ལུ་ཡོད་པའི་བཟོན་གསོལ་ཅིག་གི་སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་ ཞི་བའི་
ཚུན་རིམ་གང་རུང་ནང་ རྒྱུ་རྒྱུན་དེ་ལུ་ མི་ངོ་དེའི་ཁ་ཐུག་ལས་ འཛོལ་བ་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ དེ་ལུ་
བརྟེན་པའི་ཉེས་འཁྲིའི་སྐྱབ་བྱེད་ཨིནམ་སྟེ་ རོས་ལེན་འབད་ནི་མེད།

ལེའུ་ ༩ པ།
ཉེས་འཁྲི་ཆཚན།

དཔྱ་བཤོ་རྒྱབ་རུང་བའི་ཐོབ་བཟོན།

༥༢. ལེའུ་འདྲི་ དཔྱ་བཤོ་རྒྱབ་རུང་བའི་ ཐོབ་བཟོན་ཅིག་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཚུན་རིམ་ཅིག་གི་ནང་
སྐབས་ཅིག་གི་ ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་རྒྱ་གར་ རྩ་པན་སྟེ་ ཡོད་རུང་མེད་རུང་ ཚུན་རིམ་དེའི་དོན་
ལུ་ སྦྱོར་འཇུག་འཐབ་ནི་ཨིན།

༥༣. ཉེས་འཁྲི་ཆཚན་ཐང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་ནང་ཐོབ་བཟོན་འདྲི་ མཉམ་རུབ་དང་སོ་སོར་ཨིན་
ལུགས་ བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ཅིན་ སྦྱོར་འཇུག་མེད།

Concurrent wrongdoer

54. A concurrent wrongdoer is a person who is 1 of 2 or more persons whose acts or omissions caused, independently of each other, the loss or damage that is the subject of the claim, irrespective of whether the person is insolvent, is being wound up, has ceased to exist, or has died.

No benefit of apportionment for certain wrongdoers

55. This Chapter does not limit the liability of a concurrent wrongdoer in a proceeding involving an apportionable claim if the concurrent wrongdoer intended to cause, or fraudulently caused the economic loss or damage to property which is the subject of the claim.

Proportionate liability for apportionable claims

56. In any proceeding involving an apportionable claim, the liability of a defendant who is a concurrent wrongdoer is limited to an amount that the Court considers just and equitable having regard to the extent of the defendant's responsibility for the loss or damage

57. In apportioning responsibility between defendants in a proceeding the Court may consider the comparative responsibility of any concurrent wrongdoer.

སྐབས་ཅིག་གི་ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ།

༥༤. སྐབས་ཅིག་གི་ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་འདི་ གཉིས་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མང་བའི་མི་དོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ ཐོབ་བཅུད་ཀྱི་ཚུད་དོན་ཡིན་པའི་ བྱ་བའམ་ སྤྱིར་བཏོན་གྱིས་ སྲོང་རྒྱུད་ ཡང་ན་ ཉམས་ཆག་ ལུ་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་མ་བརྟེན་པར་ རྒྱ་རྒྱུན་འབད་བཅུག་པའི་མི་དོ་གཅིག་ཡིན། མི་དོ་ མ་ཚུ་ཚ་སྟོང་ ཡང་ན་ མཇུག་སྒྲིལ། གསོན་གནས་སྟེ་མེད་པ། སྤྱི་རྒྱུན་བཅས་ཀྱི་དབང་ལུ་ བསྟུ་ ཡོད་མེད་ལུ་མ་ལྟོས་པར་ སྐབས་ཅིག་གི་ ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་སྟེ་ བརྩེ་ནི་ཡིན།

ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་ལ་ཤས་ལུ་དཔུ་བགོའི་ལེ་སན་མེད་པ།

༥༥. གལ་སྲིད་ སྐབས་ཅིག་གི་ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་ཅིག་གིས་ དཔུ་འབྱོར་གྱི་སྲོང་རྒྱུད་ ཡང་ན་ ཐོབ་བཅུད་ཅིག་གི་ཚུད་དོན་ཡིན་པའི་ རྒྱ་དངོས་ཀྱི་ཉམས་ཆག་ལུ་ ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ ཡང་ ན་ གཡོ་སྐྱུའི་ཐོག་ལས་ རྒྱ་རྒྱུན་འབད་བ་ཅིན་ ལེ་ལུ་འདི་གིས་ དཔུ་བགོ་རྒྱབ་རུང་བའི་ ཐོབ་ བཅུད་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ ཚུད་རིམ་ཅིག་གི་ནང་ སྐབས་ཅིག་གི་ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་དེ་ གིས་ ཉེས་འཁྲིལུ་ ཚད་འཛིན་མི་འབད།

དཔུ་བགོ་རྒྱབ་རུང་བའི་ཐོབ་བཅུད་ཀྱི་ཉེས་འཁྲིའི་ཆཚང།

༥༦. དཔུ་བགོ་རྒྱབ་རུང་བའི་ཐོབ་བཅུད་ཅིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ ཚུད་རིམ་གང་རུང་གི་ཐོབ་བཅུད་ འདི་ནང་ སྐབས་ཅིག་གི་ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་ཅིག་ཡིན་པའི་ ཚུད་རྒྱ་ཅིག་གི་ཉེས་འཁྲི་འདི་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ སྲོང་རྒྱུད་ ཡང་ན་ ཉམས་ཆག་འབྲུང་བཅུག་པའི་ཚུད་རྒྱ་དེའི་ལག་འགན་ ཆེ་ཆུང་ལུ་བརྩེ་མཐོང་དང་བསྟུན་ ཅང་བདེན་དང་སྤྱི་སྟོམས་ཡིན་མ་སྟེ་བརྩེ་འཛོག་འབད་མི་ལྟར་ ཡིན།

༥༧. ཚུད་རིམ་ཅིག་གི་ནང་ ཚུད་རྒྱ་རྒྱུད་འབར་ན་ ལག་འགན་དཔུ་བགོ་རྒྱབ་པའི་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་ གྱིས་ ཚུད་རིམ་དེ་ནང་ སྐབས་ཅིག་གི་ ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་གང་རུང་གི་ ལག་འགན་ལུ་བརྩེ་ འཛོག་འབད་ཆོག།

Onus of defendant to identify concurrent wrongdoers

58. A person making a claim must make the claim against all the persons the claimant has reasonable grounds to believe may be liable for the loss or damage
59. A concurrent wrongdoer must give the claimant any information that is likely to help the claimant to identify and locate any other person who the concurrent wrongdoer has reasonable grounds to believe is also a concurrent wrongdoer in relation to the claim.
60. If the defendant fails to give the claimant information about other concurrent wrongdoers because of which the claimant unnecessarily incurs cost in the proceedings, the Court may order the defendant to pay all or a part of the claimant's costs.

Chapter not to affect other liabilities

61. Nothing in this Chapter:
  - (1) prevents a person from being held vicariously liable for a proportion of any apportionable claim for which another person is liable;
  - (2) prevents a person from being held jointly and severally liable for the damages awarded against another person as an agent of the person; or

སྐབས་ཅིག་གི་ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་འབད་ནི་འི་ཚུད་ལྷན་འཇུག་འཕྲི་འགན།

༥༩. ཐོབ་བཅོམ་ཅིག་བཀོད་པའི་མི་ངོ་ཅིག་གིས་ རྒྱུ་རྒྱུད་ ཡང་ན་ ཉམས་ཆག་ལུ་བརྟེན་ ཉེས་འཇུག་ ཐོག་སྲིད་པ་བདེན་འཛིན་རེ་ནི་འདོད་ལུ་ ཐོབ་བཅོམ་ཅན་དེ་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ གཞི་གནད་ ཡོད་པའི་ མི་ངོ་ག་ར་ལུ་ ཐོབ་བཅོམ་བཀོད་དགོ།

༥༩. སྐབས་ཅིག་གི་ ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་ཅིག་ལུ་ ཐོབ་བཅོམ་དེ་དང་འབྲེལ་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་ཡང་ན་ སྐབས་ཅིག་གི་ ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་ཅིག་ཨིན་པའི་སྐོར་ བདེན་འཛིན་རེ་ནི་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་ པའི་ གཞི་གནད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཐོབ་བཅོམ་ཅན་ཅིག་གིས་ སྐབས་ཅིག་གི་ ཞི་བའི་འཛོལ་བ་ པོ་གཞན་དེ་ རྩེ་རྩེ་འཛིན་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ག་ར་ཡོད་ འཚོལ་ཞིབ་འབད་ནི་ལུ་ བན་ཐོག་སྲིད་པའི་ བན་དོན་གང་རུང་ སྐབས་ཅིག་གི་ ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་དེ་གིས་ ཐོབ་བཅོམ་ ཅན་དེ་ལུ་བྱིན་དགོ།

༦༠. གལ་སྲིད་ ཚུད་ལྷན་ཅིག་གིས་ སྐབས་ཅིག་གི་ ཞི་བའི་འཛོལ་བ་པོ་གཞན་ཚུའི་སྐོར་ བན་དོན་ རིགས་ ཐོབ་བཅོམ་ཅན་ལུ་མ་བྱིན་པ་ཡོད་པ་ལས་ དེ་ལུ་བརྟེན་ ཐོབ་བཅོམ་ཅན་དེ་ལུ་ ཚུད་རིམ་ ཚུ་ནང་ མཁོ་མེད་ཀྱི་ཟང་འགོ་གཏང་བཅུག་པ་ཅིན་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ ཚུད་ལྷན་དེ་ལུ་ ཐོབ་བཅོམ་ ཅན་དེ་འི་ ཟང་འགོ་རྩེ་ཆམ་ཉམ་ ཡང་ན་ ཆམས་ཅིག་ སྲོད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

ལེའུ་གིས་ཉེས་འཇུག་ལུ་གཞོན་ཉེན་མེད་པ།

- ༦༡. ལེའུ་འདི་ནང་ ཡོད་མི་ག་ཅི་གིས་ཡང་།
  - (༡) དཔུ་བཤོ་རྒྱབ་རུང་བའི་ ཐོབ་བཅོམ་གང་རུང་ཅིག་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་ལུ་ཐོག་ཡོད་རུང་ ཐོབ་བཅོམ་དེ་འི་ཆ་ཚད་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ གཞན་འཛོལ་ཉེས་འཇུག་སྲིན་ནི་ ལས་ སྲོན་འགོག་མི་འབད། ཡང་ན།
  - (༢) མི་ངོ་ཅིག་གི་ལས་ཚབ་སྐྱེ་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་གི་ རྒྱབ་འགལ་ལུ་ བྱིན་ཡོད་པའི་གྲོང་ འཕུས་ཨིན་རུང་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ མཉམ་རུབ་དང་སོ་སོར་སྐྱེ་ ཉེས་འཇུག་སྲིན་ནི་ལས་སྲོན་ འགོག་མི་འབད།

- (3) prevents a partner from being held jointly and severally liable with another partner for that proportion of an apportionable claim for which the other partner is liable.

CHAPTER 4

LIABILITY OF PUBLIC AUTHORITIES

Guiding principles

62. In determining whether a public authority has a duty or has breached a duty, the following principles shall apply:
  - (1) the functions required to be exercised by the authority are limited by the financial and other resources that are reasonably available to the authority for exercising the functions;
  - (2) the general allocation of financial or other resources by the authority is not open to challenge;
  - (3) the functions required to be exercised by the authority are to be decided by reference to the broad range of its activities, and not only by reference to the matter to which the proceeding relates;
and
  - (4) the authority may rely on evidence of its compliance with its general procedures and any applicable standards for the exercise of its functions as evidence of the proper exercise of its functions in the matter to which the proceeding relates.

- (2) ཚོང་རོགས་གཞན་ལུ་ ཉེས་འཁྲི་སྒྲིན་ཡོད་རུང་ དཔུ་བགོ་རྒྱབ་རུང་བའི་ ཐོབ་བཟོན་གང་
རུང་ཅིག་གི་ ཆཚན་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ ཚོང་རོགས་ཅིག་ལུ་ ཚོང་རོགས་གཞན་དེ་དང་
གཅིག་ཁར་ མཉམ་རུབ་དང་ སོ་སོར་སྡེ་ ཉེས་འཁྲི་སྒྲིན་ནི་ལས་ སྒྲོན་འགོག་མི་འབད།

ལེའུ་ ༤ པ།

མི་མང་དབང་འཛིན་གྱི་ཉེས་འཁྲི།

ལས་སྒྲོན་གཞི་ཅ།

༤. མི་མང་དབང་འཛིན་ཅིག་ལུ་ འགན་ཁུར་ ཡང་ན་ འགན་ཁུར་ཅིག་ལས་ འགལ་བ་ཡོད་མེད་
སྐོར་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྐབས་ སྦྱོར་འཇུག་འཐབ་དགོ་པའི་གཞི་རྩ་ཚུ་ཡང།
- (1) དབང་འཛིན་གྱིས་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་བྱ་སྐོར་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ མ་
དཱུལ་དང་ གཞན་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་དབང་འཛིན་དེ་ལུ་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པར་ ཐོབ་ཡོད་མི་
ལུ་བརྟེན་ཚད་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་ལུགས་དང།
- (2) དབང་འཛིན་གྱིས་ སྦྱིར་བཏང་མ་དཱུལ་ ཡང་ན་ གཞན་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་ བགོ་སྐྱལ་
འབད་ཡོད་པའི་སྐོར་ ཚུད་ཉོག་བཀོད་ནི་མེད་པ།
- (3) དབང་འཛིན་གྱིས་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་བྱ་སྐོར་ཚུ་འོ་སྐོར་ཚུད་རིམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པའི་ གནད་དོན་དེ་ལུ་རྒྱུ་མ་གཅིག་གཞིར་བཞག་སྟེ་མེན་པར་ དབང་འཛིན་དེའི་སྦྱིར་
བཏང་སྐྱེལ་མང་ལས་དོན་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གོས་ཐག་གཅད་ནི་ཨིན།
- (4) དབང་འཛིན་གྱིས་ རང་སོའི་སྦྱིར་བཏང་གནད་སྦྱོད་ཚུ་དང་ རང་སོའི་བྱ་སྐོར་ཚུ་ སྦྱོད་
ཐབས་གྱི་དོན་ལུ་ སྦྱོར་འཇུག་རུང་བའི་ གནས་ཚད་གཞན་གང་རུང་ཚུ་ལུ་ རང་གིས་
གནས་ཉེ་ཡོད་ལུགས་གྱི་ སྦྱོབ་བྱེད་དེ་ལུ་ ཚུད་རིམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་
སྐོར་ རང་སོའི་བྱ་སྐོར་དེ་ཚུ་ ཚུལ་དང་མཐུན་མ་སྟེ་ བསྐྱབ་ཡོད་པའི་སྦྱོབ་བྱེད་སྟེ་ རྒྱབ་
རྟེན་འབད་ཚོགས།

Wrongful exercise of or failure to exercise function

63. This Chapter applies to proceedings for damages for an alleged breach of statutory duty by a public authority in connection with the exercise of, or a failure to exercise a function of the authority.
64. For the purpose of any such proceedings, an act or omission of the authority does not constitute a breach of statutory duty unless the act or omission was in the circumstances so unreasonable that no authority having the functions of the authority in question could properly consider the act or omission to be a reasonable exercise of its functions.

Maintenance of public places

65. A public authority who is under a duty to construct or maintain public places in a reasonably safe condition for the use of the public, and who entrusts its construction, maintenance, and repair to a contractor, is subject to the liability for physical harm to persons using the public places caused by the negligent failure of the contractor.

Protection of road authorities for failure to perform duty (Nonfeasance)

66. A public authority is not liable in a proceeding for harm arising from a failure of the authority to maintain, repair, or renew a road, or to consider maintaining, repairing, or renewing a road, unless:

ཞི་བའི་འཛེལ་བ་ཐོག་ བྱ་སྐོར་ཚུ་སྤྱོད་ནི་ ཡང་ན་ སྤྱོད་ནི་ལས་འཕུས་ཤོར་འབྱུང་བ།

༤༣. ལེ་ལུ་འདི་ མི་མང་དབང་འཛིན་ཅིག་གི་བྱ་སྐོར་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་འཐབ་
ནི་ལས་འཕུས་ཤོར་འབྱུང་མི་དང་འབྲེལ་ དབང་འཛིན་དེ་གིས་བཀོད་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་འགན་ཁུར་
ལས་འགལ་བ་ཡོད་པའི་སྐོར་ ཁ་ཉེས་ཅིག་བཀའ་ཡོད་མི་ལུ་བརྟེན་ སྤོང་འཕུས་ཀྱི་ཚུད་རིམ་ཚུ་
ལུ་ སྤྱོད་འཇུག་འཐབ་ནི་ཨིན།

༤༤. དེ་ལུགས་ཀྱི་ཚུད་རིམ་ཚུ་འདི་དགོས་དོན་ལུ་ དབང་འཛིན་གྱི་བྱ་བ་ ཡང་ན་ ཕྱིར་བཤོལ་ཅིག་
བཀོད་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་འགན་ཁུར་ཅིག་ལས་ འགལ་བ་ཨིནམ་སྟེ་ བརྩི་ནི་མེད་རུང་ དབང་འཛིན་
གྱི་བྱ་སྐོར་ཚུ་ཡོད་པའི་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ག་གིས་ཨིན་རུང་ རང་གི་བྱ་སྐོར་ཚུ་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་
པའི་སྐོར་ལས་ བསྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ བྱ་བ་ ཡང་ན་ ཕྱིར་བཤོལ་ཨིནམ་སྟེ་ རྒྱལ་མཐུན་གྱི་
བརྩི་འཛིག་འབད་ནི་ལུ་ སྐབས་དོན་ཚུ་དང་བསྐྱུན་ འོས་འབབ་རྩ་བ་ལས་ མེད་པ་སྟེ་ཡོད་པ་
ཅིན་ བྱ་བ་ ཡང་ན་ ཕྱིར་བཤོལ་དེ་ བཀོད་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་ འགན་ཁུར་ལས་ འགལ་བ་ཨིནམ་
སྟེ་ བརྩི་ནི་ཨིན།

མི་མང་ས་ཁོངས་རྒྱན་སྐྱོད།

༤༥. མི་མང་གིས་སྤྱོད་ནི་དེ་དོན་ལུ་ མི་མང་ས་ཁོངས་ཚུ་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་སྐོར་ལས་ ཉེན་སྲུང་ལྡན་
པའི་ གནས་སྤངས་ཅིག་གི་ཐོག་ བཟོ་སྐྱུན་འབད་ནི་ ཡང་ན་ རྒྱན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ལུ་ འགན་
ཁུར་ཅིག་ཡོད་རུང་ དེ་ཚུ་འདི་བཟོ་སྐྱུན་ ཡང་ན་ རྒྱན་སྐྱོང་། ཉམས་བཅོས་རིགས་ ཁག་འབག་
པ་ཅིག་ལུ་སྤྱོད་པའི་ མི་མང་དབང་འཛིན་ཅིག་ལུ་ ཁག་འབག་པ་དེ་འདི་བག་ག་ཡེང་གིས་ འཕུས་
ཤོར་འབྱུང་བཅུག་མི་ལུ་བརྟེན་ མི་མང་ས་ཁོངས་དེ་ཚུ་ སྤྱོད་མི་ཚུ་གི་གཟུགས་ཁམས་ལུ་ གཞོད་
སྐྱོན་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་འཁྲི་འདི་ མི་མང་དབང་འཛིན་དེ་གིས་སྒྲིན་དགོ།

ལམ་འགྲུལ་དབང་འཛིན་གྱི་ ཆད་བཤོལ་ལས་ བརྟེན་པའི་ཉེན་སྐྱོབ།

༤༦. མི་མང་དབང་འཛིན་ཅིག་ལུ་ ལམ་རྒྱུན་སྐྱོང་ངམ་ ཉམས་བཅོས། བསྐྱར་བཟོ། ཡང་ན་ ལམ་
རྒྱུན་སྐྱོང་ངམ་ ཉམས་བཅོས། བསྐྱར་བཟོ་འབད་ནི་ལས་འཕུས་ཤོར་འབྱུང་བའི་གོད་སྐྱོན་ལུ་
བརྟེན་པའི་ ཚུད་རིམ་ཅིག་གི་ནང་ཉེས་འཁྲི་ཐོག་ནི་མེད་རུང་།

- (1) at the time of the claimed failure the authority knew, or ought reasonably to have had known, of the particular risk the materialisation of which resulted in the harm; and
- (2) harm or injury is caused to persons using the road while it is open for travel during the construction, maintenance or repair.

Payment of damages

67. The head of the public authority or her designee may consider, ascertain, adjust, determine, compromise, and settle any claim for damages against the public authority for injury or loss of property or death caused by the negligent or wrongful act or omission of any employee of the authority while acting within the scope of her employment.

Exclusiveness of remedy

68. The remedy provided against the public authority by this Chapter for injury or loss of property or death caused by the negligent or wrongful act or omission of any employee is exclusive. Any other civil action or proceeding for damages relating to the same subject matter against the employee or the employee's estate is not allowed irrespective of when the act or omission occurred

- (1) ཉེན་འཚུབ་དངོས་སུ་སྤྱོད་པ་ལྟར་གསུང་བ་ལས་བརྟེན་གཞོན་སྐྱོན་ཕོག་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་གཞོན་འཚོ་སྐོར་འཇུག་ཤོར་དེ་འབྱུང་ཡོད་ལུགས་བཀོད་པའི་དུས་ཚོད་ལུ་དབང་འཛིན་དེགིས་ཤེས་བཞིན་ཡོད་པ་ཡང་ན་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པར་ཤེས་དགོས་ཡིན་པ་བརྟེན་སྤྱིད་པ་ཅིན་དབང་འཛིན་དེ་ལུ་ཉེས་འཁྲི་ཕོག་ནི་ཡིན་པ་དང་།
- (2) བརྗོད་སྐྱོན་ཡང་ན་རྒྱ་མཚན་དང་། ཉམས་བཅོས་འབད་བའི་ནམ་དུས་ལས་འགྲུལ་བཀག་ཆམ་འབད་བར་ལས་ལག་ལེན་འབབ་པའི་སྐབས་མི་ངོ་ཚུ་ལུ་གཞོན་སྐྱོན་ཡང་ན་གཞོན་འཚོ་ཕོག་པ།

གྱིང་འཇུག་སྤྱོད་ལེན།

༤. དབང་འཛིན་གྱི་ལས་གཡོག་པ་གང་རུང་གིས་མོ་རའི་ལཱ་གཡོག་གི་བྱ་བ་ཁོངས་ནང་འཁོད་ལུ་ལཱ་འགན་འབག་པའི་སྐབས་བག་གཡེང་ཡང་ན་འཛོལ་བའི་བྱ་བ་ཡང་ན་ཕྱིར་བཤོལ་ལས་བརྟེན་པའི་གཞོན་འཚོ་ཡང་ན་རྒྱ་དངོས་ལུ་གྱིང་རྒྱུད་ཡང་ན་ཤི་རྒྱེན་འབྱུང་མི་ལུ་མི་མང་དབང་འཛིན་གྱི་འགོ་འཛིན་ཡང་ན་མོ་ར་གིས་བསྐོས་བཞག་འབད་མིའི་མི་ངོ་གིས་མི་མང་དབང་འཛིན་གྱི་ཁ་ཐུག་ལས་གྱིང་འཇུག་ལེན་ནིའི་ཐོབ་བཟོན་གང་རུང་བརྟེན་འཇོག་དང་ངེས་གཏུན། བདེ་སྤྱི་གཤམ། གཏན་འཁེལ། རྣང་འགྲིག་དང་འདུམ་འགྲིག་འབད་ཚོགས།

བཅོམ་བསམ་ཁོ་ན།

༤. ལས་གཡོག་པ་གང་རུང་གིས་བག་གཡེང་ཡང་ན་འཛོལ་བའི་བྱ་བ་ཡང་ན་ཕྱིར་བཤོལ་ལས་བརྟེན་པའི་གཞོན་འཚོ་ཡང་ན་རྒྱ་དངོས་ལུ་གྱིང་རྒྱུད་ཡང་ན་ཤི་རྒྱེན་འབྱུང་མི་ལུ་ལེའུ་འདི་ནང་མི་མང་དབང་འཛིན་གྱི་འགལ་ལྷན་ལུ་བཅོམ་བསམ་བཀོད་ཡོད་མི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན། བྱ་བ་ཡང་ན་ཕྱིར་བཤོལ་གྱི་དུས་ཚོད་ལུ་མ་ལྟོས་པར་གནད་དོན་གཅིག་མཚུངས་ལུ་བརྟེན་པའི་གྱིང་འཇུག་གྱི་དོན་ལུ་ལས་གཡོག་པ་ཡང་ན་ལས་གཡོག་པའི་གཞི་གནས་གྱི་འགལ་ལྷན་ལུ་ཞི་བའི་ཚུན་གཞི་ཡང་ན་ཚུན་རིམ་གང་རུང་བཙུགས་མི་ཚོགས།

Good Faith

69. Nothing is said to be done or believed in “good faith” which is done or believed without due care and attention
70. The provisions of this Chapter shall not apply to any claim based upon an act or omission of an employee of a public authority exercising due care, in the execution of a statute or regulation.

CHAPTER 5 STRICT LIABILITY

71. Under strict liability, a person is held responsible for her actions without the plaintiff having to prove negligence or fault.

Liability for abnormally dangerous activity

72. A person who engages in an abnormally dangerous activity shall be liable for damage caused by such activity.
73. An activity is abnormally dangerous if:
  - (1) it creates a foreseeable and highly significant risk of damage even when all due care is exercised; and
  - (2) it is not a matter of common usage.

ལྷག་བསམ་རྣམ་དག།

༤༩. བྱ་བ་གང་རུང་ཅིག་ བསྐྱབ་དུས་ ཡང་ན་ བརྩི་འཛོག་འབད་བའི་སྐབས་ཏེ་སེམས་དང་ཏེ་
བཏོན་འདི་མེད་པ་ཅིན་ བྱ་བ་འདི་ ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ལས་བསྐྱབ་ཡོད་པ་ ཡང་ན་
བརྩི་འཛོག་ཡོད་པ་སྟེ་བརྩི་ནི་མེད།

༥༠. བྱིམས་ ཡང་ན་ སྤྲིག་གཞི་ཅིག་ འོས་ལྷན་གྱི་ཏེ་སེམས་ཐོག་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་མི་ མི་མང་
དབང་འཛིན་གྱི་ལས་གཡོགས་གཅིག་གི་ བྱ་བ་ ཡང་ན་ སྤྱིར་བཏོན་གུ་ གཞིར་བཞག་ཐོག་
ལས་ ཐོབ་བཟོད་བཏོད་པ་གང་རུང་ལུ་ ལེའུ་དེའི་དགོངས་དོན་ཚུ་སྤྱོར་འཇུག་མི་འབབ།

ལེའུ་ ༥ པ། འཛོལ་མེད་ཉེས་འཇུག།

༥༡. འཛོལ་མེད་ཉེས་འཇུག་འདི་གི་ ཚུད་རྩ་གིས་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་གི་ བག་གཡེང་ ཡང་ན་ འཛོལ་
བ་གི་ བདེན་ལུངས་བསྐྱུལ་མ་དགོ་པར་ མི་ངོ་དེའི་བྱ་བ་ལུ་བརྟེན་པའི་ འགན་ལུང་བསྐྱུལ་ཕྱ་
ཡིན།

ཚུལ་མེད་ཉེན་ཅན་གྱི་ལས་དོན་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་འཇུག།

༥༢. སྤྱི་དང་མ་འདྲ་བའི་ཉེན་ཅན་གྱི་ལས་དོན་ཅིག་ནང་ གཤམ་གཏོགས་འབད་བའི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ དེ་
བརྩམ་མའི་ལས་དོན་འདི་གིས་ འབྱུང་བཅུག་པའི་ ཉམས་ཆག་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཉེས་འཇུག་སྤྱིན་
དགོ།

༥༣. སྤྱི་དང་མ་འདྲ་བའི་ཉེན་ཅན་གྱི་ལས་དོན་ཅིག་སྟེ་ བརྩི་ནི་འདི་ཡང་ གཤམ་སྤྲིད།
- (༡) འོས་ལྷན་གྱི་ཏེ་སེམས་ ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེད་དེ་འབད་རུང་ དེ་གིས་ ཉེ་མ་ལས་ཤེས་
ཚུགས་པ་མ་ཚད་ ཉ་ཅང་གིས་ཚབས་ཆེ་བའི་ ཉེན་འཚུབ་གྱི་ཉམས་ཆག་འབྱུང་བཅུག་པ་
དང།
  - (༢) ལས་དོན་དེ་ ཟུན་མོང་གི་ལག་ལེན་རྣམ་གཞག་གི་ གནད་དོན་ཅིག་མེན་པ།

74. A person who carries out an abnormally dangerous activity is subject to strict liability even if the resulting harm is caused by:
- (1) innocent, negligent, or reckless conduct of a third person; or
  - (2) unforeseeable circumstances (force majeure)

Liability of owner or possessor of abnormally dangerous animal

75. The owner or possessor of an abnormally dangerous animal is liable for the harm caused by the animal to another person despite the owner having exercised utmost care to prevent the harm
76. The owner or possessor of an abnormally dangerous animal shall not be liable for the harm if the person has intentionally or negligently trespassed onto the property of the owner or possessor of the animal.

Liability for harboring abnormally dangerous animal

77. A person who, although not the owner, harbors an abnormally dangerous animal is subject to the same liability as if the person was the owner of the animal.

Liability of minors

78. If the action of a minor results in the loss or injury to another person, the following are strictly liable for the minor's action:
- (1) the parents, to the extent to which they exercise parental control over the minor;
  - (2) the guardians, to the extent to which they are charged with the care of the minor; or

- ༡༤. ཉེན་ཅན་གྱི་ སྤྱི་དང་མ་འདྲ་བའི་ལས་དོན་ཅིག་འབྲེལ་བའི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ གཤམ་གསལ་ལས་
བརྟེན་འབྲུང་ཡོད་པའི་ གཞོན་འབྲས་ཅིག་ཡིན་རུང་ འཛོལ་མེད་ཉེས་འཁྲི་སླིན་ནི་ཡིན།
- (༡) གཞན་འབྲེལ་མི་ངོ་ཅིག་གི་ ཉེས་མེད་དམ་ བག་གཡེང་། ལྷང་མེད་བྱ་སྤྱོད། ཡང་ན།
- (༢) བརྗོད་མེད་རུས་པ།

སྤྱི་དང་མ་འདྲ་བའི་ཉེན་ཅན་སེམས་ཅན་གྱི་ཇོ་བདག་ ཡང་ན་ བདག་དབང་པ་ལུ་ཉེས་འཁྲི།

- ༡༥. སྤྱི་དང་མ་འདྲ་བའི་ཉེན་ཅན་སེམས་ཅན་ཅིག་གི་ ཇོ་བདག་ ཡང་ན་ བདག་དབང་པའི་ཁ་ཐུག་
ལས་ གཞོན་སློན་སློན་འགོག་འབད་ནི་ལུ་ དན་སེམས་གང་དག་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་རུང་ སེམས་ཅན་
དེ་གིས་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་ལུ་ གཞོན་སློན་བཀའ་ཚེ་ ཇོ་བདག་འདི་ལུ་ ཉེས་འཁྲི་སླིན་དགོ།
- ༡༦. གཤམ་སྲིད་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ སྤྱི་དང་མ་འདྲ་བའི་ཉེན་ཅན་སེམས་ཅན་གྱི་ ཇོ་བདག་ ཡང་ན་
བདག་དབང་པའི་ རྒྱ་དངོས་ནང་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ ཡང་ན་ བག་གཡེང་ཐོག་ལས་ ཉམ་
འཇུལ་འབད་དེ་ཡོད་པ་ཅིན་ སེམས་ཅན་གྱི་ ཇོ་བདག་ ཡང་ན་ བདག་དབང་པ་འདི་ལུ་ གཞོན་
སློན་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཉེས་འཁྲི་སླིན་ནི་མེད།

ཚུལ་མེད་ཉེན་ཅན་སེམས་ཅན་སློབ་རོགས་ལུ་བརྟེན་པའི་ཉེས་འཁྲི།

- ༡༧. སྤྱི་དང་མ་འདྲ་བའི་ཉེན་ཅན་སེམས་ཅན་ཅིག་ སྐྱབ་བཞག་པའི་མི་ངོ་འདི་ ཇོ་བདག་མེན་རུང་ མི་
ངོ་འདི་ སེམས་ཅན་དེའི་ཇོ་བདག་ཡིན་མ་སྟེ་བཙུ་ ཇོ་བདག་དང་འདྲ་བའི་ ཉེས་འཁྲི་སླིན་
དགོ།

ལོ་ན་མ་སླིན་པའི་ཉེས་འཁྲི།

- ༡༨. གཤམ་སྲིད་ ལོ་ན་མ་སླིན་པ་ཅིག་གི་ བྱ་བ་ལས་བརྟེན་ མི་གཞན་ཅིག་ལུ་ བྱོང་རྒྱུད་ ཡང་ན་
གཞོན་འཚོ་བཀའ་བ་ཅིན་ ལོ་ན་མ་སླིན་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་ལུ་ འཛོལ་མེད་
ཀྱི་ཉེས་འཁྲི་ཕོག་མི་དེ་ཡང་།
- (༡) ལོ་ན་མ་སླིན་པ་ལུ་ ས་མས་དམ་འཛིན་འབད་ནིའི་ རྒྱབ་ཚད་ཚུན་ སམ་ཚུ་ལུ། ཡང་ན།
- (༢) ལོ་ན་མ་སླིན་པ་འདི་ འཚོ་འཛིན་པས་གཅེས་སྤྱོད་འབྲེལ་ནིའི་ འགན་ཁག་གི་ རྒྱབ་ཚད་
ཚུན་ འཚོ་འཛིན་པ་ཚུ་ལུ།

- (3) a legal person charged with the care of the minor on a permanent basis by a judicial or administrative decision.

Liability of employers

79. An employer is a person who has the power to give orders or instructions to her employee in relation to the performance of her functions.
80. An employer is strictly liable for harm caused by her employee.
81. An employee is not subject to any personal liability except in the case of intentional fault, or where without authorisation the employee acted for purposes not related to her functions.

Other strict liabilities

82. The provisions of this Chapter do not exclude or limit other strict liabilities arising under this or other laws.

CHAPTER 6

LIABILITY OF EMPLOYERS OF CONTRACTORS

General principle

83. Except as provided in Sections 84 to 92 of this Act, the employer of a contractor is not liable for harm caused to another by an act or omission of the contractor or her employees.

(3) ལྷ་གཡོག་སྤྱོད་མིའི་ཉེས་འཇིགས་ལྟོང་གི་གྲོས་ཚེད་ཐོག་ ལོ་ན་མ་སློན་པ་འདི་ གཏན་འཇགས་སྤྱི་གཙུག་སྤྱོད་འཐབ་ནིའི་ འགན་ཁག་ཕོག་པའི་ ལྷ་གཡོག་སྤྱོད་མིའི་ཉེས་འཇིགས་ལྟོང་གི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ།

ལྷ་གཡོག་སྤྱོད་མིའི་ཉེས་འཇིགས་ལྟོང་གི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ།

ཡ༧. ལྷ་གཡོག་སྤྱོད་མིའདི་ མོ་རའི་ལས་གཡོག་པ་ལུ་ མོ་རའི་བྱ་སྤྱོད་ཚུ་སྤྱོད་ནི་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་ཚུ་ ཡང་ན་ བཀོད་བྱ་བ་བྱིན་ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད་མི་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་གོ།

༡༠. ལྷ་གཡོག་སྤྱོད་མི་ཅིག་ལུ་ མོ་རའི་ལས་གཡོག་པ་གིས་ གཞོན་སྐྱོན་འབྱུང་བ་ཅུག་མི་ལས་བརྟེན་འཇོལ་མེད་ཀྱི་ཉེས་འཇིགས་ལྟོང་གི་ཕོག་གོ།

༡༡. ལས་གཡོག་པ་ཅིག་གིས་ ཚེད་དམིགས་ཀྱི་འཇོལ་བ་ ཡང་ན་ མོ་རའི་བྱ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ དགོས་དོན་ལུ་ གནང་བ་མེད་པར་ བྱ་བ་འཐབ་པའི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་མ་གཏོགས་ལས་གཡོག་པ་འདི་ལུ་ རང་སོའི་ཉེས་འཇིགས་གང་རུང་བཀའ་མི་ཚོགས་གོ།

འཇོལ་མེད་ཉེས་འཇིགས་གཞན།

༡༢. ལེའུ་འདིའི་ནང་གསེས་ཀྱི་ དགོངས་དོན་ཚུ་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ ཡང་ན་ ལྷ་གཡོག་སྤྱོད་མིའི་ཉེས་འཇིགས་ལྟོང་གི་ཕོག་གོ། འཇོལ་མེད་ཉེས་འཇིགས་གཞན་ཚུ་ བརྟེན་མེད་བཟོ་ནི་མེད་པའམ་ ཚད་འཇོན་འབད་ནི་མེད།

ལེའུ་ ༤ པ།

ལག་འབག་པའི་ལྷ་གཡོག་སྤྱོད་མིའི་ཉེས་འཇིགས་ལྟོང་གི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ།

ཕྱིར་བཏང་གཞི་རྩ།

༡༣. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚད་ ༡༤ པ་ལས་ ༡༩ པའི་ནང་ བཀོད་པ་ལྟར་མ་གཏོགས་ ལག་འབག་པ་ཅིག་ ཡང་ན་ མོ་གི་ལས་གཡོག་པ་ཚུ་གི་བྱ་བའམ་ ཕྱིར་བཏོལ་ཅིག་ལས་བརྟེན་ མི་གཞན་ཅིག་ལུ་ གཞོན་སྐྱོན་འབྱུང་མི་ལུ་ ལག་འབག་པ་དེའི་ ལྷ་གཡོག་སྤྱོད་མི་ལུ་ ཉེས་འཇིགས་ལྟོང་གི་ཕོག་གོ།

Negligence of employer in giving orders and directions

84. The employer of a contractor is subject to liability for harm caused by an act or omission committed by the contractor pursuant to orders or directions negligently given by the employer, as though the act or omission were that of the employer herself

Negligence in selection of contractor

85. An employer is subject to liability for harm to third persons caused by her failure to exercise reasonable care to employ a competent and careful contractor.

Duty of employer to require contractors to take precautions

86. If an employer employs a contractor which the employer knows is likely to create an unreasonable risk of harm to others unless special precautions are taken, is subject to liability for harm caused, if the employer:

- (1) fails to provide in the contract that the contractor shall take such precautions; or
- (2) fails to exercise reasonable care to provide in some other manner for the taking of such precautions.

Special precautions for dangerous work

87. If an employer employs a contractor which the employer knows is likely to create during its progress an unreasonable risk of harm to others unless special precautions are taken, is subject to liability for harm caused by the failure of the contractor to exercise reasonable care to

ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་གིས་བཀའ་རྒྱ་དང་བཀོད་ཁྲབ་བྱིན་ནི་ལུ་བག་གཡེང།

༤༤. ལག་འབག་པ་ཅིག་ལུ་ ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་གིས་ བག་གཡེང་ཐོག་ལས་བྱིན་ཏེ་ཡོད་པའི་བཀའ་རྒྱ་ ཡང་ན་ བཀོད་ཁྲབ་ཚུ་ལུ་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་ ལག་འབག་པ་ཅིག་གིས་འབབ་སྟེ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ ཡང་ན་ བྱིར་བཤོལ་ཅིག་གི་ཐོག་ལས་འབྱུང་བའི་གཞོན་སྤོང་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཉེས་འཁྲིའི་ཐང་བྱ་བ་ ཡང་ན་ བྱིར་བཤོལ་དེ་ཚུ་ ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་མོ་ར་ཨིནམ་སྟེ་བརྟེན་ཉེས་འཁྲི་ཕོག།

ལག་འབག་པ་ གནམ་འཕྲུལ་ནང་ བག་གཡེང།

༤༥. གཡལ་སྲིད་ ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་ཅིག་གིས་ ལྷོགས་གྲུབ་ཅན་དང་ཤུན་སེམས་ཅན་གྱི་ལག་འབག་པ་ ཅིག་ བརྟུགས་ནི་ལུ་ མོ་གིས་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་ཤུན་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ལས་ འཕྲུལ་ཤོར་འབྱུང་མི་གིས་ གཞན་འབྲེལ་མི་ངོ་ཚུ་ལུ་གཞོན་སྤོང་འབྱུང་མི་ལུ་ ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་ལུ་ཉེས་འཁྲི་ཕོག།

ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་གིས་ ལག་འབག་པ་ལུ་ སྤོན་བཀག་བསྐྱིག་བརྟུག་དགོ་པའི་འགན་ལུར།

༤༦. གཡལ་སྲིད་ དམིགས་བསལ་གྱི་སྤོན་བཀག་ཚུ་མ་བསྐྱིག་པ་ཅིན་གཞན་མི་ལུ་ གཞོན་སྤོང་གི་ཉེན་འཚུབ་ རྒྱ་མཚན་དང་མ་ལྡན་པའི་སྤོན་ལས་ འབྱུང་མི་པའི་སྤོར་ ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་ཅིག་ལུ་ ཤེས་བཞིན་ཡོད་པའི་ ལྷ་འབད་ནི་འོ་དོན་ལུ་ ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་འདྲི་གིས་ ལག་འབག་པ་ཅིག་ བརྟུགས་པ་ཅིན་ འདྲི་ལས་བརྟེན་གཞོན་སྤོང་བཀག་པ་བརྟུག་པ་ཅིན་ ཉེས་འཁྲི་ཕོག་ནི་དེ་ཡང་ གཡལ་སྲིད་ ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་འདྲི་གིས།

- (༡) ལག་འབག་པ་གིས་ དེ་བརྟུམ་མའི་ སྤོན་བཀག་ཚུ་ བསྐྱིག་དགོ་པའི་སྤོར་ གན་འཛིན་ ཅང་བཀོད་ནི་ལས་ འཕྲུལ་ཤོར་འབྱུང་བ་ཅིན། ཡང་ན།
- (༢) དེ་བརྟུམ་མའི་རྣམ་གཞག་གི་ཐོག་ སྤོན་བཀག་ཚུ་བསྐྱིག་དགོ་པའི་སྤོར་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་ པའི་ཤུན་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ལས་ འཕྲུལ་ཤོར་འབྱུང་བ་ཅིན།

ཉེན་ཅན་གྱི་ལྷ་འོ་དོན་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་སྤོན་བཀག།

༤༧. གཡལ་སྲིད་ དམིགས་བསལ་གྱི་སྤོན་བཀག་ཚུ་མ་བསྐྱིག་པ་ཅིན་ ལྷ་འབད་བའི་སྐབས་ གཞན་མི་ཚུ་ལུ་ གཞོན་སྤོང་གི་ཉེན་འཚུབ་ གཞན་དང་མ་འདྲམ་སྟེ་ འབྱུང་མི་པའི་སྤོར་ ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་ཅིག་ལུ་ ཤེས་བཞིན་ཡོད་པའི་ ལྷ་གཡོག་སྤོང་མི་གིས་ ལག་འབག་པ་ཅིག་བརྟུགས་པ་ཅིན་ ལག་འབག་པའི་ལ་ཕུག་ལས་ འདྲི་བརྟུམ་མའི་སྤོན་བཀག་ཚུ་བསྐྱིག་ནི་འོ་དོན་ལུ་ རྒྱ་

take such precautions, even though the employer has provided for such precautions in the contract or otherwise

Failure to inspect work of contractor

88. A person who is under a duty to exercise reasonable care to maintain property in safe condition and who entrusts the work of repair and maintenance to a contractor, is subject to liability for harm caused to them by her failure to ensure that the property is in a reasonably safe condition after the contractor's work is completed.

Negligence in exercising control retained by employer

89. An employer who entrusts work to a contractor, but who retains the control of any part of the work owes a duty to exercise reasonable care for the safety of others. If harm is caused to others by the employer's failure to exercise her control with reasonable care, the employer is subject to liability for the harm caused

Duty of land owners to prevent harm

90. A possessor of land who has employed a contractor to do work on the land, and knows or has reason to know that the activities of the contractor involve an unreasonable risk of harm to those outside of the land, is subject to liability for such harm if she fails to exercise reasonable care for protection.

མཚན་ལྡན་པའི་དྲན་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ལས་ འཇུག་ཤོར་འབྱུང་མི་གིས་ ཁོང་ཚུ་ལུ་ གཞོན་སྐྱོན་
བཀལ་བ་ཚུག་པ་ལས་བརྟེན་ ཉེས་འཁྲི་ཕོག། དེ་ཡང་ལཱ་གཡོག་སྤོང་མི་གིས་ འདི་བཟུམ་མའི་
སྤོན་བཀལ་ཚུ་བསྐྱིག་དགོ་པའི་སྐོར་གན་འཛིན་ནང་ ཡང་ན་ གཞན་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་རུང་སྤོན་
ནི་ཨིན།

ཁག་འབག་པའི་ལཱ་གི་ ཞིབ་དཔྱད་འཇུག་ཤོར་བ།

༡༡. རྒྱ་དངོས་ཚུ་ ཉེན་སྲུང་ཅན་གྱི་གནས་སྤངས་ཅིག་གི་ཐོག་ཡོད་པ་ དེས་གཏན་བཟོ་ནི་གི་རྒྱ་མཚན་
ལྡན་པའི་ དྲན་སེམས་བསྐྱེད་ནིའི་ འགན་ཁུར་ཅིག་ཕོག་ཡོད་པའི་མི་ངོ་འདི་གི་ རྒྱ་དངོས་དེའི་
ཉམས་བཅོས་ ཡང་ན་ རྒྱ་སྤོང་གི་ལཱ་འདི་གིས་ ཁག་འབག་པ་ཅིག་ལུ་སྤོང་དེ་ ཁག་འབག་པ་
དེའི་ལཱ་ མཚུག་བསྐྱེད་པའི་ལཱ་ལས་ རྒྱ་དངོས་དེ་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་སྐོར་ལས་ ཉེན་སྲུང་ཅན་གྱི་
གནས་སྤངས་ཅིག་གི་ཐོག་ཡོད་པ་ དེས་གཏན་བཟོ་ནི་ལུ་ མོ་རའི་ཁ་ཐུག་ལས་འཇུག་ཤོར་འབྱུང་
མི་གིས་ གཞན་མི་ལུ་ གཞོན་སྐྱོན་འབྱུང་བ་ཚུག་མི་ལས་བརྟེན་ ཉེས་འཁྲི་ཕོག།

ལཱ་གཡོག་སྤོང་མི་གིས་ བདག་བབྱུང་དབང་ཆ་སྤོང་པའི་བག་གཡེང་།

༡༢. ལཱ་གཡོག་སྤོང་མི་ཅིག་གིས་ ཁག་འབག་པ་ལུ་ ལཱ་བཅོལ་ཡོད་རུང་ ལཱ་གི་ཆ་ཤས་གང་རུང་གི་
དབང་ཆ་ བདག་བབྱུང་འབད་དེ་བཞག་ཡོད་མི་ལུ་ གཞན་གྱི་ཉེན་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་
པའི་དྲན་སེམས་བསྐྱེད་ནིའི་ འགན་ཁུར་ཕོག། གཡ་སྤིང་ ལཱ་གཡོག་སྤོང་མི་འདི་གིས་ རྒྱ་མཚན་
ལྡན་པའི་དྲན་སེམས་ཐོག་ དབང་ཆ་སྤོང་ནི་ལས་ འཇུག་ཤོར་འབྱུང་སྟེ་ གཞན་ལུ་ གཞོན་སྐྱོན་
འབྱུང་པ་ཅིན་ ལཱ་གཡོག་སྤོང་མི་འདི་ལུ་ཉེས་འཁྲི་ཕོག།

ས་ཆའི་ངོ་བདག་ཚུ་གིས་ གཞོན་སྐྱོན་སྤོན་འགོག་འབད་ནིའི་འགན་ཁུར།

༡༣. ས་ཆའི་བདག་དབང་པ་ཅིག་གིས་ ས་ཆའི་ནང་ལཱ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁག་འབག་པ་ཅིག་
བཟུགས་ཏེ་ ཁག་འབག་པ་དེའི་ལས་དོན་འདི་གིས་ ས་ཆའི་ཕྱི་ཁར་སྤོང་མི་ཚུ་ལུ་ རྒྱ་མཚན་དང་
མ་ལྡན་པའི་ གཞོན་ཉེན་ཡོད་པ་ཤེས་པ་ ཡང་ན་ ཤེས་རྒྱའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་རུང་ གཡ་སྤིང་ མོ་
གི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཉེན་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་དྲན་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ལས་འཇུག་ཤོར་
འབྱུང་པ་ཅིན་ གཞོན་སྐྱོན་དེ་བཟུམ་ལུ་བརྟེན་པའི་ཉེས་འཁྲི་ཕོག།

Work done in public place

91. One who employs a contractor to do work in a public place which involves a risk of making the place dangerous for the use of the public, is subject to liability for harm caused by a negligent act or omission of the contractor.

Maintenance of public highways

92. An employer, who is under a duty to construct or maintain a highway in reasonably safe condition for the use of the public, and who entrusts its construction, maintenance, or repair to a contractor, is subject to liability for harm to persons using the highway while it is held open for travel during such work, caused by the negligent failure of the contractor to make it reasonably safe for travel.

CHAPTER 7

VICARIOUS LIABILITY OF INSTITUTIONS FOR CHILD ABUSE

Duty of institutions to prevent child abuse

93. An institution has a duty to take all reasonable steps to prevent the abuse of a child by an employee of the institution while the child is under the care, supervision, control, or authority of the institution.

Proof of breach of duty

94. The institution is presumed to have breached its duty if the plaintiff establishes that an employee of the institution perpetrated the child abuse,

མི་མང་ས་ཁོངས་ནང་འབད་ཡོད་པའི་ལྷན་

༧༡. མི་མང་ས་ཁོངས་ཅིག་ ཉེན་འཚུབ་ཅན་ཅིག་གི་མི་མང་ས་ཁོངས་ཅིག་ལུ་ འགྱུར་མི་ཉེན་ལ་
ཡོད་མི་འདི་ནང་ ལྷན་གཡོག་སྤོང་མི་ཅིག་གིས་ ལག་འབག་པ་ཅིག་བཟུགས་ཡོད་མི་ལུ་ ལག་
འབག་པ་དེའི་བག་གཡེང་གི་ བྱ་བ་ ཡང་ན་ ཕྱིར་བཤོལ་ཅིག་གིས་ མི་མང་ལུ་གཞོན་སྐྱོན་
འབྱུང་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ ལྷན་གཡོག་སྤོང་མི་ལུ་ ཉེས་འཁྲི་ཕོག་།

མི་མང་གཞུང་ལམ་རྒྱུན་སྤོང་།

༧༢. མི་མང་གིས་ སྤོང་མི་དོན་ལུ་ གཞུང་ལམ་འདི་ རྒྱ་མཚན་ལུན་པའི་སྐོ་ལས་ ཉེན་སྲུང་ལུན་
པའི་ བཟོ་སྐྱུན་ ཡང་ན་ རྒྱུན་སྤོང་འབབ་མི་འགན་ཁུར་ཕོག་སྟེ་ཡོད་པའི་ ལྷན་གཡོག་སྤོང་མི་
ཅིག་གིས་ གཞུང་ལམ་དེའི་ བཟོ་སྐྱུན་ ཡང་ན་ རྒྱུན་སྤོང་། ཉམས་བཅོས་རིགས་ ལག་འབག་
པ་ཅིག་ལུ་སྤོང་པའི་ གཞུང་ལམ་དེ་ ལག་འབག་པ་གི་བག་གཡེང་གིས་ རྒྱ་མཚན་ལུན་པའི་སྐོ་
ལས་ ཉེན་སྲུང་དང་ལུན་པ་སྟེ་བཟོ་མི་ལུ་ འཇུག་ཤོར་འབྱུང་བ་ལས་བརྟེན་ གཞུང་ལམ་འདི་འགོ་
འགྲུལ་འབད་བཟུག་པའི་སྐབས་ གཞུང་ལམ་སྤོང་མི་ མི་ངོ་ཚུ་ལུ་ གཞོན་སྐྱོན་ལས་བརྟེན་པའི་
ཉེས་འཁྲི་འདི་ལྷན་གཡོག་སྤོང་མི་དེ་ལུ་ཕོག་།

ལེའུ་ ༡ པ།

བྱིས་པ་ལོག་སྤོང་ལུ་བརྟེན་ གཞུག་སྤེའི་ གཞན་འཛུལ་ཉེས་འཁྲི།

བྱིས་པ་ལོག་སྤོང་ སྤོང་འགོག་འབད་མི་གི་ གཞུག་སྤེའི་འགན་ཁུར།

༧༣. བྱིས་པ་ཅིག་ གཞུག་སྤེའི་གི་གཅེས་སྤོང་ ཡང་ན་ བཟོ་སྐྱུང་། དམ་འཛིན། དབང་འཛིན་
ནང་ཡོད་པའི་སྐབས་ གཞུག་སྤེའི་འདི་ལས་གཡོག་པ་ཅིག་གིས་ བྱིས་པ་ལོག་སྤོང་ལས་ སྤོང་
འགོག་འབད་མི་ལུ་ གཞུག་སྤེའི་ལུ་ རྒྱ་མཚན་ལུན་པའི་ ཐབས་ཤེས་ཚུ་ག་ར་ བསྐྱིག་དགོ་པའི་
འགན་ཁུར་ཡོད།

འགན་ཁུར་ལས་ འགལ་བའི་མངོན་རྟགས།

༧༤. གལ་སྲིད་ ཚུང་ཚུ་གིས་ གཞུག་སྤེའི་གི་ལས་གཡོག་པ་ཅིག་གིས་ བྱིས་པ་ལོག་སྤོང་འབད་དེ་
ཡོད་པའི་སྐོར་ མངོན་རྟགས་བརྟོན་པ་ཅིན་ གཞུག་སྤེའི་གིས་ རང་སོའི་འགན་ཁུར་ལས་

unless the institution establishes that it took reasonable precautions to prevent the child abuse.

95. In determining whether the institution took all reasonable steps to prevent the abuse, the matters that are relevant include:
- (1) the nature of the institution;
  - (2) the resources that were reasonably available to the institution;
  - (3) the relationship between the institution and the child;
  - (4) the role in the institution of the individual who perpetrated the child abuse;
  - (5) the level of control the institution had over the individual who perpetrated the child abuse;
  - (6) whether the institution complied with any applicable standards in respect of child safety; and
  - (7) any other matter the Court considers relevant.

Vicarious liability of the institution

96. An institution shall be vicariously liable for child abuse perpetrated against a child by an employee of the institution if the employment position in which the institution has placed the employee has provided an opportunity to the employee to perpetrate child abuse, and the employee has taken advantage of that opportunity to perpetrate child abuse.

འགལ་བའི་གངས་སུ་བརྩེ་ནི་ཨིན་རུང་། གཙུག་སྡེ་འདི་གིས་ རང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ བྱིས་པ་ལོག་
 སྲོད་ སྲོན་འགོག་འབད་ནི་ལུ་ ལྷ་མཚན་ལྷན་པའི་ སྲོན་བཀག་ཚུ་བསྐྱིག་ཡོད་པ་ མངོན་རྟགས་
 སྲོན་པ་ཅིན་བརྩེ་ནི་མེད།

༧༥. གཙུག་སྡེ་གིས་ བྱིས་པ་ལོག་སྲོད་ སྲོན་འགོག་འབད་ནི་ལུ་ ལྷ་མཚན་ལྷན་པའི་ ཐབས་ཤེས་
 ཚུ་ག་ར་བསྐྱིག་སྟེ་ཡོད་མེད་སྟོར་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྐབས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་
 ཚུ་འི་གངས་སུ་ ཚུད་མི་ཚུ་ཡང་།

- (༡) གཙུག་སྡེ་འི་གནས་ལུགས་དང་།
- (༢) ཐོན་ལུངས་ཚུ་གཙུག་སྡེ་ལུ་ ལྷ་མཚན་ལྷན་པར་ ཐོབ་ཐབས་ཡོད་ལུགས།
- (༣) གཙུག་སྡེ་དང་ བྱིས་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནའི་འབྲེལ་བ།
- (༤) གཙུག་སྡེ་ནང་ བྱིས་པ་ལོག་སྲོད་ འབད་དེ་ཡོད་པའི་ རོ་རྒྱུད་གི་ལཱ་འགན།
- (༥) བྱིས་པ་ལོག་སྲོད་ འབད་དེ་ཡོད་པའི་ རོ་རྒྱུད་གི་དོན་ལུ་ གཙུག་སྡེ་དེ་ལུ་ཡོད་པའི་དབང་
 ཚ་གི་གནས་ཤིང་།
- (༦) བྱིས་པ་སུང་འཛིན་ལུ་ སྦྱོར་འཇུག་རུང་བའི་ གནས་ཚད་གང་རུང་ལུ་ གཙུག་སྡེ་གིས་
 གནས་ཏེ་ཡོད་མེད།
- (༧) ཁྱིམ་མཉམ་འདུན་ལུ་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་སྟེ་ བརྩེ་འཛོག་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་གཞན་གང་
 རུང་།

གཙུག་སྡེ་འི་གཞན་འཛོལ་ཉེས་འཁྲི།

༧༦. གལ་སྲིད་ གཙུག་སྡེ་ཅིག་གིས་ ལས་གཡོག་པ་ཅིག་ལུ་སྲོད་དེ་ཡོད་པའི་ ལཱ་གཡོག་གི་གོ་གནས་
 ལུ་བརྟེན་ ལས་གཡོག་པ་འདི་ལུ་ བྱིས་པ་ལོག་སྲོད་འབད་ཚུགས་པའི་གོ་སྐབས་ཅིག་ ཐོབ་
 སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ལས་གཡོག་པ་འདི་གིས་ཡང་ བྱིས་པ་ལོག་སྲོད་འབད་ནི་ལུ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་
 གོ་སྐབས་ ཁེ་ཕན་ལེན་ཞིན་མ་ལས་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་ གཙུག་སྡེ་དེའི་ ལས་
 གཡོག་པ་དེ་གིས་ བྱིས་པ་ཅིག་གི་འགལ་ལྷོ་ལུ་ བྱིས་པ་ལོག་སྲོད་འབད་དེ་ ཡོད་མི་ལུ་བརྟེན་
 གཙུག་སྡེ་དེ་ལུ་ གཞན་འཛོལ་ཉེས་འཁྲི་དང་འབྲེལ་བའི་ ཉེས་འཁྲི་ཕོག།

97. In determining if the institution has placed the employee in a position which provided the occasion for the perpetration of child abuse, a Court is to take into account one or more of the following:
- (1) authority, power, or control over the child;
  - (2) the trust of the child; or

Liability of the employee

98. Subject to section 7 of this Act, this Chapter applies regardless of when the act or omission that constitutes the child sexual abuse occurred.
99. This Chapter applies:
- (1) if a person suffered abuse as a child by an employee of the institution while the child was under the care, supervision, control or authority of the institution;
  - (2) even if the former employee no longer holds the relevant office;
and
  - (3) if the plaintiff would be able to initiate an action on the cause of action if the former employee still held the relevant office.
100. A proceeding for the plaintiff's cause of action may be started or continued in the name of the institution.

༧༧. གཙུག་སྡེ་འདི་གིས་ ལས་གཡོག་པ་འདི་ལུ་ བྱིས་པ་ལོག་སྲོད་འབད་ཚུགས་པའི་ གོ་སྐབས་བྱིན་ ཏེ་ཡོད་པའི་ གོ་གནས་ཅིག་གི་ནང་ བཞག་སྡེ་ཡོད་མེད་སྟོར་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་ཅིག་ལས་ གཤམ་གསལ་ཚུ་ལས་གཅིག་ ཡང་ན་ དེ་ལས་ལྷག་སྡེ་ བརྩེ་འཛོག་ འབད་ནི་དེ་ཡང་།

(༡) བྱིས་པ་ལུ་ དབང་ཆ་ ཡང་ན་ དབང་ཚད། དམ་འཛིན། ཡང་ན།

(༢) བྱིས་པའི་སློབ་གཏན།

ལས་གཡོག་པའི་ཉེས་འཁྲི།

༧༩. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དོན་ཚན་ ༧ པ་ལས་མ་འགལ་བར་ ལེའུ་འདི་ བྱིས་པ་འཁྲིག་ཆགས་ལོག་ སྲོད་ཀྱི་ གངས་སུ་ཚུད་པའི་བྱ་བ་ ཡང་ན་ ཕྱིར་བཤོལ་འདི་ དུས་ནམ་རང་ འཐབ་སྡེ་ཡོད་རུང་ དེ་ལུ་མ་ལྟོས་པར་ སྲོར་འཇུག་འཐབ་ནི་ཨིན།

༧༩. ལེའུ་འདི་ སྲོར་འཇུག་འཐབ་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད།

(༡) གལ་སྲིད་ བྱིས་པ་ཅིག་ གཙུག་སྡེ་ཅིག་གི་གཅེས་སྦྱོར་ ཡང་ན་ བལྟ་སྦྱོར་། དམ་ འཛིན། དབང་ཆའི་ཐོག་ སྲོད་པའི་སྐབས་ གཙུག་སྡེ་ལས་གཡོག་པ་ཅིག་གིས་ བྱིས་པ་ དེ་ཚུང་ཀུ་ཅིག་སྡེ་ སྲོད་པའི་བསྐང་ལོག་སྲོད་འབད་ཡོད་པ་དང་།

(༢) གལ་སྲིད་ ལས་གཡོག་པ་བགྲེས་པ་གིས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཚང་ ད་ལྟོ་ འཆང་སྡེ་ མེད་རུང་།

(༣) གལ་སྲིད་ ལས་གཡོག་པ་བགྲེས་པ་གིས་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཚང་ ད་ལྟོ་འབར་ན་ ཡང་འཆང་སྡེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཚུད་ཚུ་དེ་གིས་ ཚུད་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱེན་ལུ་བརྟེན་ ཚུད་གཞི་ཅིག་ བཙུགས་སྲིད་པ།

༡༠༠. ཚུད་ཚུའི་ ཚུད་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱེན་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཚུད་རིམ་ཅིག་ གཙུག་སྡེའི་མིང་ཐོག་ འགོ་ བཙུགས་ནི་ ཡང་ན་ འཕྲོ་མཐུད་ཚོགས།

101. The following shall apply for the purpose of a proceeding started or continued under Section 100 of this Act:

- (1) any liability that the former institution has or would have had in relation to the cause of action is taken to be a liability of the current institution;
- (2) anything done by the former institution is taken to have been done by the current institution;
- (3) a duty or obligation that the former institution would have had in relation to the proceeding is a duty or obligation of the current institution; and
- (4) the current institution may rely on any defence or immunity that would have been available to the former institution as a defendant in the proceeding.

Continuity of institutions

102. In this Chapter, an institution is taken to be the same institution as the institution that breached its duty if it is substantially the same as it was when the relevant cause of action accrued, even if:

- (1) its name has changed;
- (2) its organisational structure has changed; or
- (3) its functions or activities are carried out at a different place.

107. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་ 100 པའི་ནང་གསལ་ལྟར་ འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ འཕྲོ་མཐུན་དེ་ཡོད་པའི་ རྩོད་རིམ་ཅིག་གི་དགོས་དོན་ལུ་ སྦྱོར་འཇུག་འཐབ་དགོས་ཚུ་ཡང་།
- (1) གཞུགས་སྡེ་བགྲམས་པ་ལུ་ ཐོག་སྟེ་ཡོད་མི་ ཡང་ན་ ཐོག་སྟེ་ཡོད་ལུགས་ བརྩི་སྲིད་པའི་ རྩོད་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལུ་ བརྟེན་པའི་ཉེས་འཁྲི་གང་རུང་ ད་ལྟོའི་གཞུགས་སྡེ་ལུ་ ཐོག་པའི་ ཉེས་འཁྲི་ཨིནམ་སྟེ་བརྩི་དགོས་དང་།
  - (2) གཞུགས་སྡེ་བགྲམས་པ་གིས་ བྱ་བ་ག་ཅིར་འཐབ་ཡོད་རུང་ ད་ལྟོའི་གཞུགས་སྡེ་གིས་ འཐབ་སྟེ་ཡོད་པའི་གངས་སུ་ བརྩི་དགོས།
  - (3) རྩོད་རིམ་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་འགན་ཁུར་ ཡང་ན་ ཐོག་ལམ་ཅིག་ གཞུགས་སྡེ་ བགྲམས་པ་ལུ་ འཁྲི་སྟེ་ཡོད་ལུགས་ བརྩི་སྲིད་མི་འདི་ ད་ལྟོའི་གཞུགས་སྡེ་གི་འགན་ཁུར་ ཡང་ན་ ཐོག་ལམ་ཨིན་སྟེ་ བརྩི་དགོས།
  - (4) གཞུགས་སྡེ་བགྲམས་པ་ལུ་ རྩོད་རིམ་ནང་གི་ རྩོད་རྒྱ་ཅིག་སྟེ་ ཐོབ་ཐབས་ཡོད་ལུགས་ བརྩི་སྲིད་པའི་དགག་ལན་ ཡང་ན་ བཀག་ཆ་གང་རུང་ ད་ལྟོའི་གཞུགས་སྡེ་གིས་ རྒྱབ་བརྟེན་ འབད་ཚོགས།

གཞུགས་སྡེ་འཕྲོ་མཐུན།

108. ལེའུ་འདི་ནང་ གཞུགས་སྡེ་ཟེར་མི་འདི་ རང་སོའི་འགན་ཁུར་ལས་ འགལ་བ་འཐབ་སྟེ་ཡོད་པའི་ གཞུགས་སྡེ་དེ་དང་ཅོག་ར་འཐབ་པའི་ གཞུགས་སྡེ་ཨིནམ་སྟེ་ བརྩི་བྱི་འདི་ གལ་སྲིད་ གཞུགས་སྡེ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ རྩོད་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་འཐོན་པའི་སྐབས་ གཞུགས་སྡེ་དེ་དང་རྒྱ་ཆེས་སྟེ་ ཅོག་ར་འཐབ་སྟེ་ ཡོད་པ་ཅིན་ གཤམ་གསལ་གྱི་འགྱུར་བ་ཚུ་ ཐོན་ཡོད་རུང་ བརྩི་བྱི་ཨིན།
- (1) དེའི་མིང་བསྐྱར་བཅོས་སོང་ཡོད་པ། ཡང་ན།
  - (2) དེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་གཞི་བཞུགས་བསྐྱར་བཅོས་སོང་ཡོད་པ།
  - (3) དེའི་བྱ་སྐོ་ ཡང་ན་ ལས་དོན་ཚུ་ ས་སྐོ་གཞན་ཅིག་གི་ནང་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཡོད་པ།

CHAPTER 8

OCCUPIER'S LIABILITY

Liability of occupiers

103. An occupier of premises owes a duty to take all reasonable care to ensure that any person on the premises do not suffer injury, damage, or loss by reason of the state or condition of the premises or of things done or omitted to be done about the state of the premises.
104. Nothing in this Chapter affects any obligation to which an occupier of premises is subject by reason of any other Act or any statutory rule or any contract.
105. In determining the standard of care to be exercised by the occupier of premises, a Court shall take into account:
- (1) the nature of the premises;
  - (2) the gravity and likelihood of the injury;
  - (3) the knowledge which the occupier has or ought to have of the likelihood of persons or property being on the premises;
  - (4) the age of the person and the ability of that person to appreciate the danger;
  - (5) whether the person entering the premises is intoxicated by alcohol or drugs voluntarily consumed and the level of intoxication;
  - (6) whether the person entering the premises is engaged in an illegal activity;

ལེའུ་ ༡ པ།
བདག་གཟུང་པའི་ཉེས་འཇིགས།

བདག་གཟུང་པའི་ཉེས་འཇིགས།

༡༠༩. གཞིས་གནས་བདག་གཟུང་པ་ཅིག་ལུ་ གཞིས་གནས་ཀྱི་གནས་སྤངས་སམ་ཆ་རྒྱུན་ ཡང་ན་ གཞིས་གནས་དེའི་གནས་སྤངས་སྐྱོར་ བྱ་བ་རྒྱ་འཐབ་སྟེ་ཡོད་པའམ་ སྤྱིར་བཏོལ་བཞག་པ་ བཅས་ཀྱི་ རྒྱ་མཚན་ལས་བརྟེན་ གཞིས་གནས་དེའི་ནང་ཡོད་པའི་ མི་ངོ་གང་རུང་ལུ་ཨིན་རུང་ གཞོན་འཛེ་བཀའ་ནི། ཡང་ན་ ཉམས་ཆག་འབྱུང་ནི། ཞུང་རྒྱུད་ཕོག་ནི་མེད་པ་ངེས་གཏུན་བཟོ་ནི་ ལུ་ རྒྱ་མཚན་ལཱ་ན་པའི་བློ་སེམས་ ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེད་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད།
༡༠༧. ལེའུ་འདི་ནང་ ཡོད་མི་ག་ཅི་གིས་ཨིན་རུང་ བཅའ་ཁྲིམས་ ཡང་ན་ བཀོད་ཁྲིམས་གོ་དོན་ལམ་ ལུགས། གན་འཛིན་གཞན་གང་རུང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ གཞིས་གནས་བདག་གཟུང་པ་ ཅིག་ལུ་ འཇིགས་ཡོད་པའི་ཕོག་ལམ་གང་རུང་ལུ་ གཞོན་རྒྱུན་མེད།
༡༠༥. གཞིས་གནས་བདག་གཟུང་པ་གིས་ བློ་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚད་ལུ་ གནས་དགོ་པའི་སྐྱོར་ གཏུན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྐྱབས་ ཁྲིམས་འདུན་ཅིག་གིས་ བརྩི་འཛིག་འབད་དགོ་པ་རྒྱུ་ཡང།
- (༡) གཞིས་གནས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང།
  - (༢) གཞོན་འཛེ་ཆེ་ཆུང་དང་ འབྱུང་སྤྱིད་པ།
  - (༣) གཞིས་གནས་ནང་ མི་ངོ་ ཡང་ན་ རྒྱ་དངོས་རྒྱུ་ འོང་སྤྱིད་པའི་སྐྱོར་ བདག་གཟུང་པ་ ལུ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ ཡོད་ལུགས་ཨིནམ་ བརྩི་སྤྱིད་པ།
  - (༤) མི་ངོ་སྐྱེ་ལོ་དང་ མི་ངོ་དེ་གིས་ ཉེན་ཁའི་སྐྱོར་ཉ་ཤོ་རྒྱུགས་ནི་ལུ་ འཛིན་ཚད།
  - (༥) གཞིས་གནས་ནང་འཇུལ་བའི་མི་ངོ་དེ་ ཆང་ ཡང་ན་ རྩོམ་རྩུ་ དང་སྤངས་ཕོག་ ཉེ་ སྤྱོད་འབད་དེ་ ར་བཟི་ཡོད་མེད་དང་ སྤྱོས་བྱེད་དེའི་འགྲང་ཚད།
  - (༦) གཞིས་གནས་ནང་འཇུལ་བའི་མི་ངོ་གིས་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ལས་དོན་ཅིག་གི་ནང་ འབྲེལ་གཏོགས་འབད་དེ་ཡོད་མེད།

- (7) the measures, if any, taken to eliminate, reduce or warn against the danger; and
  - (8) any other matter that the Court thinks relevant.
106. An occupier owes no duty of care to a trespasser unless the nature or extent of the danger was such that measures which were not in fact taken should have been taken for their protection.

CHAPTER 9

Remedies

PART I

INTERIM RELIEF

107. In accordance with the Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan, a plaintiff may seek interim relief in the form of injunctions, temporary restraining orders, and interlocutory orders against a tort or injury or to refrain a person from committing a tort or injury which would affect the plaintiff's right or claim.
108. In determining whether to grant the interim relief, the Court may consider the following:
- (1) the possibility of an irreparable harm to the plaintiff;
  - (2) any unreasonable delay by the plaintiff in bringing the suit;
  - (3) hardship likely to result to defendant if relief is granted and to plaintiff if it is denied;

- (ཡ) ཉེན་ལ་འདི་ མཇུག་བསྐྱེལ་གཏང་ནི་འཇམ་ མར་མཐབ་རྒྱབ་ནི་ ཡང་ན་ དེའི་སྐོར་ཉེན་བརྒྱ་
འབད་ནི་ལུ་ གལ་སྲིད་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ཡོད་པ་ཅིན་ བཏོན་ཏེ་ཡོད་མེད།
- (༤) ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་སྟེ་ འཆར་བའི་གནད་དོན་གཞན་གང་ཅུང་།

༡༠༤. ཉེན་ལའི་གནས་ལུགས་ ཡང་ན་ རྩལ་ཚད་དང་བསྟུན་ དངོས་སུ་སྟེ་ མ་བཏོན་པར་ བཞག་
པའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ཁོང་རའི་ཉེན་སྐྱོབ་དོན་ལུ་ སྟེན་མ་ལས་ བཏོན་དགོཔ་ཅིག་ ཨིན་ན་མ་
གཏོགས་ དེ་མེན་ བདག་གཟུང་པ་ཅིག་གི་རྟོངས་ལས་ ཉམ་འཇུལ་འབད་མི་ཅིག་ལུ་ ཅན་
སེམས་ཀྱི་འགན་ཁུར་མེད།

ལེའུ་ ༩ པ།
བཅོམ་བསམ།

བམ་ཚན་ ༡ པ།
གནས་སྐབས་རྒྱད་སྟེབ་།

༡༠༥. འབྲུག་གི་ཞི་ཚུང་དང་ཉེས་ཚུང་བུ་བའི་གནད་སྟོན་གྱི་ཁྲིམས་དེབ་དང་འཁྲུལ་ ཚུང་རྩ་གིས་ ཞི་
བའི་ཉེས་འཁྲི་ ཡང་ན་ གཞོན་འཆེ་བ་སློག་ཐབས་ལུ་ ཡང་ན་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ ཚུང་རྩ་འདིའི་
ཐོབ་དབང་ ཡང་ན་ ཐོབ་བརྗོད་ལུ་ གཞོན་རྒྱུན་འབྱུང་སྲིད་པའི་ ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་ ཡང་ན་
གཞོན་འཆེ་ལས་ འཛེམ་ནིའི་དོན་ལུ་ སྐབས་བབ་བཀག་སྟོམ། ཡང་ན་ སྐབས་ཐོག་བཀག་
གཞོན་བཀའ་རྒྱ། བར་སློང་བཀག་སྟོམ་བཀའ་རྒྱ་རྒྱུའི་ཐོག་ལུ་ གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱད་སྟེབ་ཚུ་ལུ་
ཚོགས།

༡༠༦. ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱད་སྟེབ་ གནད་དགོཔ་ཡོད་མེད་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་ནིའི་
དོན་ལུ་ བརྩི་འཛོག་འབད་དགོཔ་ཚུ་ཡང་།

- (༡) ཚུང་རྩ་ལུ་ བཅོམ་མི་ཐུབ་པའི་ གཞོན་སྐྱོན་འབྱུང་སྲིད་པ་དང་།
- (༢) ཚུང་རྩ་གིས་ ཁྲིམས་ཚུང་བཅུགས་ནི་ལུ་ རྒྱ་མཚན་མ་ལུན་པའི་ཡུན་འགྲངས་ལུས་པ།
- (༣) གལ་སྲིད་ རྒྱད་སྟེབ་གནད་པ་ཅིན་ ཚུང་ལྷུ་ལུ་ དཀའ་ཐུབ་སྟེན་སྲིད་ནི་དང་ གལ་སྲིད་
མ་གནད་པ་ཅིན་ ཚུང་རྩ་ལུ་ དཀའ་ཐུབ་སྟེན་སྲིད་ནི།

- (4) the interests of third persons and of public; and
- (5) the practicability of enforcing the order or judgment.

109. In the case of disobedience to order of interim relief or breach of the order, the Court may order the property of the person guilty of such disobedience or breach to be attached, and shall initiate contempt proceedings against the person.

PART II

DAMAGES

Nature and purpose of damages

110. Damages include monetary payment to compensate the victim for damage, loss or injury, and to restore her to the position she would have been if the wrong complained had not been committed.

Restoration in kind

111. Instead of damages, restoration in kind can be claimed by the victim as far as it is possible and if not too burdensome to the other party.

Assessment of degree of injury or impairment

112. In determining injury or impairment suffered by an injured person, the Court shall consider the evidences adduced by the parties

- (ལ) གཞན་འབྲེལ་མི་ངོ་དང་ མི་མང་གི་མཐའ་དོན།
- (ལ) བཀའ་རྒྱ་ ཡངན་ འཕུལ་ཚོད་ཚུ་ བསྟར་སྒྲིབ་འཐབ་རུང་བ།

༡༠༧. གནས་སྐབས་རྒྱད་སྐོབ་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་ལུ་ མ་གནས་པ་ ཡངན་ བཀའ་རྒྱ་ལས་འགལ་བའི་གནད་
 རེ་ཐོན་ཚེ་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་ལུ་མ་གནས་མི་དང་ འགལ་མིའི་ཉེས་
 ཅན་མི་ངོ་འི་རྒྱ་དངོས་ཚུ་ བཀག་འཛིན་འབད་ནི་དང་ མི་ངོ་དེའི་འགལ་ལྷོ་ལུ་ རྒྱད་གསེད་ཀྱི་
 ཚུད་རིམ་ཚུ་འགོ་བཙུགས་དགོ།

བམ་ཚན་ ༩ བ། རྒྱུང་འབྲུམ།

རྒྱུང་འབྲུམ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་དགོས་དོན།

༡༡༠. རྒྱུང་འབྲུམ་གྱི་གངས་སུ་ ཉམས་རྒྱད་པ་ལུ་ ཉམས་ཆག་ ཡངན་ རྒྱུང་རྒྱད། གཞོད་འཚེ་
 ལུ་བརྟེན་རྒྱད་ཚབ་སྒྲིབ་ནི་དང་གལ་སྲིད་ ཉོག་བཤད་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་
 འཐབ་སྟེ་མེད་པ་ཅིན་ མོ་ད་ལྟོ་ འོང་སྲིད་པའི་གནས་སྟངས་དང་ འབྲེལ་ཉམ་བཟོ་ནི་ལུ་སྒྲིབ་
 དགོ་པའི་ དངུལ་རིགས་རྒྱད་པ་ཨིན།

རྒྱུད་དོས་རྒྱད་ཚབ།

༡༡༡. ཉམས་རྒྱད་པ་གིས་ ག་དེ་བྲག་བྲག་ འབད་རྒྱུགས་པ་རྒྱུན་དང་ གལ་སྲིད་ ཕ་ཕན་གཞན་ལུ་
 དཀའ་སྤྱུག་ཆེ་བཤགས་སྟེ་ འབྲུང་མ་བཅུག་པ་ཅིན་ རྒྱུང་འབྲུམ་གྱི་ཚབ་ལུ་ རྒྱུད་དོས་རྒྱད་ཚབ་ཀྱི་
 ཐོབ་བརྗོད་བཀོད་ཚོགས།

གཞོད་འཚེ་ ཡངན་ ཉམས་ཆག་ཆེ་རྒྱུང་གི་དབྱེ་ཞིབ།

༡༡༢. གཞོད་འཚེ་ཕོག་པའི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ གཞོད་འཚེ་ ཡངན་ ཉམས་ཆག་སྐོར་གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་
 སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ ཕ་ཕན་ཚུ་གིས་ མངོན་སྟོན་འབད་བའི་རྒྱུབ་བྱེད་ལུ་ བརྩི་འཛོག་
 འབད་དགོ།

113. The medical report or evidence of injury or impairment is to be given only by a competent medical professional who has assessed the degree of injury or impairment.
114. The medical report may contain the following:
- (1) the cause, or probable cause of the accident claimed to have given rise to the personal injury;
  - (2) the claimant's medical condition or prospects of rehabilitation; or
  - (3) the claimant's cognitive, functional or vocational capacity.

PART III

DAMAGES FOR PERSONAL INJURY OR DEATH

Liability for death

115. If a death has not ensued as a result of wrongful act or negligence, the injured person would be entitled to maintain an action and recover damages in respect of the injury suffered and the person causing the injury is liable to an action for damages notwithstanding the death of the person injured
116. Where a person has died partly because of her failure to take reasonable care and partly because of someone else's wrong, the damages recoverable under this part must not be reduced because of the contributory negligence.
117. The proceedings for the damages may be in the name of the legal heir or personal representative of the deceased person.

༡༡༩. གཞོན་འཚོ་ ཡང་ན་ ཉམས་ཆག་ཆེ་ཆུང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་མི་ ལྷོགས་གྲུབ་ཅན་གྱི་གསོ་བའི་བྱུང་
རིག་པ་ཁོ་ན་གིས་ གཞོན་འཚོ་ ཡང་ན་ ཉམས་ཆག་གི་གསོ་བའི་སྙན་ལུ་ ཡང་ན་ ལྷུབ་བྱེད་
བྱིན་དགོ།

༡༢༠. གསོ་བའི་སྙན་ལུ་ནང་ བཀོད་ཚུགས་ཚུ་ཡང་།

- (༡) གཟུགས་ཁམས་ལུ་ གཞོན་འཚོ་ འབྲུང་བཅུག་པའི་ ཐུག་རྒྱུན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ ཡང་ན་ བྱུང་
སྲིད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན། ཡང་ན།
- (༢) ཐོབ་བཟོན་ཅན་གྱི་ གསོ་བའི་གནས་སྤངས་ ཡང་ན་ བསྐྱར་གསོའི་གོ་སྐབས།
- (༣) ཐོབ་བཟོན་ཅན་གྱི་ རྟོགས་རིག་ ཡང་ན་ གཡོག་བཀོལ། འཚོ་གཡོག་གི་འཛོན་ཚད།

བམ་ཚན་ ༩ པ།

གཟུགས་ཁམས་གྱི་གཞོན་འཚོ་ ཡང་ན་ འི་རྒྱུན་ལུ་གྱོང་འཇུག་

འི་རྒྱུན་གྱི་ཉེས་འཇུག་

༡༡༥. གཡལ་སྲིད་ གཞོན་འཚོ་ཕོག་ཡོད་པའི་མི་ངོ་དེ་ འི་རྒྱུན་མ་འབྲུང་པ་ཅིན་ གཞོན་འཚོ་དེ་ལུ་བརྟེན་
པའི་ རྩོད་གཞི་ཅིག་འགོ་བཅུགས་ཏེ་ གྱོང་འཇུག་ལེན་ནི་ལུ་ ཐོབ་ལམ་ཡོད་པ་བཞིན་ གཞོན་
འཚོ་འབྲུང་བཅུག་པའི་མི་ངོ་དེ་ལུ་ གྱོང་འཇུག་སྲོད་ནིའི་ འགན་འཁུན་ཕོག་ནི་ཡིན་མ་བཞིན་
གཞོན་འཚོ་འབྲུང་བའི་མི་ངོ་དེ་ ཚེ་ལས་འདས་སོང་རུང་ གྱོང་འཇུག་སྲོད་དགོ་པའི་ཉེས་འཇུག་ཕོག།

༡༡༦. མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ འི་རྒྱུན་འབྲུང་མི་དེ་ཡང་ ཆམས་ཅམ་ཅིག་ མོ་གིས་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་བྲན་
སེམས་བསྐྱེད་ནི་ལས་ འཇུག་ཤོར་འབྲུང་བ་དང་ ཆམས་ཅམ་ཅིག་ གཞན་གྱི་འཛོལ་བ་ལུ་
བརྟེན་ འབྲུང་ཡོད་ཚེ་ ཐོབ་ནི་ཡོད་མི་གྱོང་འཇུག་ཚུ་ སྲོང་ལྗོངས་བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ མར་
ཕབ་གཏང་ནི་མེད།

༡༡༧. གྱོང་འཇུག་གྱི་དོན་ལུ་ རྩོད་རིམ་ཚུ་ ཚེ་ལས་འདས་པའི་ མི་ངོ་འདིའི་ཁྲིམས་མཐུན་ལུ་འཛིན་
པ་ ཡང་ན་ རང་སེའི་ངོ་ཚབ་གྱི་མིང་ཐོག་ལུ་འགོ་བཅུགས་ཚོགས།

118. In a claim by a surviving spouse for wrongful death, the possibility that the surviving spouse may form a future relationship should have no effect on the assessment of the surviving spouse's damages.

Obligations of spouses

119. A person cannot sue or make the surviving spouse a party in the legal proceeding brought thereof to claim damages resulting from negligence just by reason of only being his or her spouse

Survival of causes of action

120. On the death of a person, all causes of action for damages subsisting against or vested in the person survive against the person's estate or, as the case may be, for the benefit of the person's estate.

Limitation on proceedings in cases of death

121. No proceedings shall be maintainable in respect of a cause of action for damages resulting from negligence, which has survived against the estate of the deceased person unless

- (1) proceedings against her in respect of that cause of action were pending on the date of her death; or
- (2) the proceedings are commenced within the period of twelve months after the date upon which the damage was suffered.

༡༡༩. གསོན་གནས་ཀྱི་བཟའ་ལྷ་ཅིག་གིས་ ལྷིངས་ལས་འགལ་བའི་ ཤི་རྒྱུན་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཐོབ་བརྗོད་ཅིག་གི་ནང་ གསོན་གནས་ཀྱི་བཟའ་ལྷ་དེ་གིས་ འཇིག་རྫོང་གི་ མ་འོངས་པའི་འབྲེལ་ལམ་ཅིག་འཐབ་སྲིད་ནི་ལུ་བརྟེན་ གསོན་གནས་ཀྱི་བཟའ་ལྷ་དེའི་ སྲོང་འཇུག་གི་ གནས་ཚུལ་བརྟོན་ནི་ལུ་ གཞོན་རྒྱུན་མེད།

བཟའ་ལྷའི་ཕྱག་ལམ།

༡༡༧. མི་ངོ་ཅིག་གི་ གསོན་གནས་ཀྱི་བཟའ་ལྷ་ལུ་ མོ་འམ་ཁོ་ར་དེ་བཟུམ་མའི་བཟའ་ལྷ་ ཨིན་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་རྒྱུང་མ་གཅིག་ལུ་བརྟེན་ བག་གཡེང་གི་དོན་ལུ་ ཚུད་གཞི་བཙུགས་མ་ཚོགས་ ཡང་ན་ ལྷིངས་མཐུན་ཚུད་རིམ་ཅིག་གི་ནང་ རྩ་པན་ཅིག་སྐྱེ་བཟོ་ནི་མེད།

ཚུད་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་འཕྲོ་རྒྱུ།

༡༢༠. མི་ངོ་ཅིག་ ཚོ་ལས་འདས་པའི་བྱུང་ལས་ མི་ངོ་དེའི་འགལ་ལྷ་ལུ་ འཕྲོ་རྒྱུན་སྐྱེ་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ དེ་ལུ་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་ སྲོང་འཇུག་གི་དོན་ལུ་ ཚུད་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལུ་ག་ར་ མི་ངོ་དེའི་ གཞིས་གནས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་ལུ་ འཕྲོ་རྒྱུན་སྐྱེ་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ ལྷ་པས་དང་བསྟུན་ མི་ངོ་དེའི་གཞིས་གནས་ཀྱི་ ཁེ་པན་གི་དོན་ལུ་ འཕྲོ་རྒྱུན་སྐྱེ་ཡོད་པའི་གངས་སུ་ བརྩོན་ནི་ཨིན།

ཤི་རྒྱུན་གྱི་ཚུད་རིམ་རྒྱ་ནང་ ཚད་འཛིན།

༡༢༡. ཚོ་ལས་འདས་པའི་མི་ངོའི་གཞིས་གནས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་ལུ་ འཕྲོ་རྒྱུན་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ བག་གཡེང་ལས་བརྟེན་པའི་ སྲོང་འཇུག་གི་དོན་ལུ་ཚུད་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཅིག་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཚུད་རིམ་རྒྱ་བཙུགས་ནི་མེད། ཨིན་རུང་།

- (༡) མོ་རའི་འགལ་ལྷ་ལུ་ཡོད་པའི་ཚུད་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་ལུ་བརྟེན་པའི་ཚུད་རིམ་རྒྱ་ མོ་ར་ཚོ་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་ཚོས་ལུ་བསྐྱར་འགྲུངས་ལུས་པ། ཡང་ན།
- (༢) ཉམས་ཆག་འབྱུང་བའི་ རྒྱ་ཚོས་ཀྱི་བྱུང་ལས་ ཚུད་རིམ་རྒྱ་ ཏུས་ཡུན་རྒྱོང་བཙུགས་ཀྱི་ གྱི་ནང་འཁོད་ འགོ་བཙུགས་པ།

Damages for death

122. The maximum amount of damages that may be awarded to a claimant in respect of the death of a person shall be fifteen years minimum wage.
123. The victim shall be entitled to the funeral rites expenses for forty-nine days for seven people and reasonable medical expenses of the victim in relation to the injury that resulted in the death.

Damages for loss of earnings

124. In assessing damages for loss of earnings, if the Court is not able to precisely calculate the income or the earning capacity of the deceased or the injured, the award a Court may make is an amount equal to at least ten years minimum wage to maximum of fifteen years minimum wage.
125. The Court may award damages only if it is satisfied that the person has suffered or will suffer loss having regard to the person's age, work history, actual loss of earnings, any permanent impairment and any other relevant matters.
126. If an award of damages for future economic loss is assessed to be paid as lump sum, the present value of that future economic loss is to be determined by a reduction of 10% on the total amount.

ཤི་རྒྱུན་ལུ་བརྟེན་པའི་གྲོང་འཇུག་ལ།

- 122. མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ ཤི་རྒྱུན་འབྲུང་མི་ལས་བརྟེན་ ཐོབ་བརྗོད་ཅན་ཅིག་ལུ་ ཕྱི་རྒྱུན་པའི་ གྲོང་འཇུག་ གྱི་མཐོ་ཚད་འདི་ ལོ་ངོ་བཙུག་ལྷན་ གི་ཉུང་མཐའི་སྐྱེ་ཆ་ལས་བརྟེན་མི་ཚོ་གྲག།
- 123. གཞོན་འཚོ་ལས་བརྟེན་ ཤི་རྒྱུན་འབྲུང་བའི་ཉམས་རྒྱུད་པ་ལུ་ རོ་བསྟུ་དགོ་ཅ་གི་ཟད་འགྲོའི་དོན་ ལུ་ མི་ངོ་བདུན་གྱི་ ཞག་གངས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ཚུན་གྱི་ཟད་འགྲོ་དང་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བཙུག་ གྱི་ཟད་འགྲོ་ཚུ་ ཐོབ་ལམ་ཡོད།

ཐོབ་དངུལ་གྲོང་རྒྱུད་གྱི་གྲོང་འཇུག་ལ།

- 124. ཐོབ་དངུལ་ཚུའི་གྲོང་རྒྱུད་གྱི་ རྒྱུད་འཇུག་གནས་རྩིས་བཏོན་པའི་སྐྱབས་གལ་སྲིད་ཁྲིམས་འདུན་ ཅིག་གིས་ཤི་རྒྱུན་འབྲུང་ཡོད་མི་ ཡང་ན་ གཞོན་འཚོ་ཐོག་ཡོད་པའི་མི་ངོ་གི་འོང་འབབ་ ཡང་ན་ ཐོབ་དངུལ་བཟོ་ནིའི་འཛུལ་ཚད་སྐོར་ངེས་གཏུག་སྟེ་གནས་རྩིས་བཏོན་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ཁྲིམས་ འདུན་གྱིས་ཉུང་ཤོས་རང་ ལོ་ངོ་བཙུག་ཐམ་དང་ མཐོ་ཤོས་རང་ ལོ་ངོ་བཙུག་གི་ཉུང་མཐའི་སྐྱེ་ཆ་ རྒྱུད་ཚོགས།
- 125. ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ གྲོང་འཇུག་སྲོད་ཚོགས་དེ་ཡང་ མི་ངོ་དེའི་སྐྱེ་ལོ་དང་འདས་པའི་ལཱ་གཡོག་གི་ ལོ་མཇུག། དངོས་སུ་སྟེ་གྲོང་རྒྱུད་ཐོག་ཡོད་པའི་ཐོབ་དངུལ་ གཏུན་འཇགས་གྱི་ཉམས་ཆག་གང་ རུང་། དེ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་གནད་དོན་གཞན་བཅས་ལུ་ བརྩི་མཐོང་དང་བསྟུན་ མི་ངོ་ལུ་རྒྱུད་ ཐོག་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ ཐོག་སྲིད་པའི་གྲོང་རྒྱུད་སྐོར་ ངེས་ཤེས་འདོངས་ཚུགས་པ་ཅིན་རྒྱུད་མ་ གཅིག་ཡིན།
- 126. གལ་སྲིད་ མ་འོངས་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གྲོང་རྒྱུད་ལུ་བརྟེན་པའི་ གྲོང་འཇུག་ཕྱི་ནི་འདི་ ལྟབས་གཅིག་ལུ་ ཕྱི་ནི་འདི་གོས་ཐག་གཅད་དེ་ཡོད་པ་ཅིན་ རྒྱུད་དངུལ་ཡོངས་བསྡེ་མས་ལས་ བརྒྱ་ཆ་ 70 རེ་མཐ་སྟེ་ དེ་ལུགས་གྱི་མ་འོངས་པའི་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་གྲོང་རྒྱུད་སྐོར་ གཏུན་ འཁེལ་བཟོ་ནི་ཡིན།

127. If the Court awards damages, the Court must state the assumptions on which the award is based and the methodology it used to arrive at the award.

Interest in damages

128. The rate of interest to be used for calculation of interest on damages as well as the interest on debt under a judgment shall be the interest rate provided in the Moveable and Immovable Property Act of the Kingdom of Bhutan.

Restitution of expenditure made to avert harm

129. A person whose interests have been endangered by the tortious conduct of another is entitled to recover expenditure reasonably made to avert the harm threatened.

Litigation cost

130. A person who is required to protect her interest by bringing or defending litigation against a tortfeasor is entitled to recover reasonable compensation for loss of time, legal fees, and other expenses thereby incurred in the litigation.

PART IV

DAMAGES FOR LOSS OF PROPERTY

Loss, destruction and damage of property

131. Where a property is lost, destroyed or damaged, the basic measure of damages is the value of the property or the diminution in its value.

However, if the victim has replaced or repaired it or will do so, she may

༡༢༢. གཤམ་སྲིད་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ སྲོང་འབྲུས་གནང་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་དེ་གིས་ སྲོས་ཚོད་
གཞིར་བཞག་སའི་ཚུལ་འཛིན་ཚུ་དང་ སྲོས་ཚོད་བཏོན་ནི་ལུ་ གཞི་རྟེན་འབད་དེ་ཡོད་པའི་
ཐབས་ལམ་སྐོར་བཀོད་དགོ།

སྲོང་འབྲུས་ཀྱི་སྐྱེད།

༡༢༣. འབྲུན་ཚོད་ནང་གསལ་ལྟར་ སྲོང་འབྲུས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་ བུ་ལོན་གྱི་སྐྱེད་གཉིས་ཚར་ གནས་ཚུལ་
བཏོན་ནིའི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་སྐྱེད་ཚད་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བསྐྱལ་ཚན་དང་
བསྐྱལ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ སྐྱེད་ཚད་འདི་ཨིན།

གཞོན་སྐྱོན་བསྐྱོག་ཐབས་ཀྱི་ཟད་འགོ་སོང་རྒྱུ།

༡༢༤. མི་ངོ་ཅིག་གི་ ཞེ་བའི་འཛེལ་བ་གི་བྱ་སྤྱོད་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་གི་མཐའ་དོན་ལུ་ ཉེན་
ལ་འབྱུང་ཉེན་ཡོད་མི་འདིའི་ གཞོན་ཉེན་བསྐྱོག་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ རྒྱ་མཚན་ལུན་པའི་འགོ་སོང་
བཏང་མི་འདི་ ལོག་ལེན་ནིའི་ཐོབ་ལམ་ཡོད།

ཚུད་གཞིའི་ཟད་གོན།

༡༢༥. ཞེ་བའི་འཛེལ་བ་པོའི་ འགལ་ལྷེ་ལུ་ ཚུད་གཞི་བཟུགས་པ་ ཡང་ན་ གཞོང་ལེན་ཐོག་ལས་ མི་
ངོ་ཅིག་གིས་ མོ་རའི་མཐའ་དོན་ཉེན་སྐྱོབ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རུས་ཚོད་འཕྲོ་བཟུག་དང་ ཁྲིམས་
ཚུད་སྐྱོ་ཡོན། དེ་ལས་ ཚུད་གཞི་སྐབས་བཏང་ཡོད་པའི་ འགོ་སོང་གཞན་ལུ་བརྟེན་པའི་ རྒྱ་
མཚན་ལུན་པའི་རྒྱུ་འབྲུས་ ལོག་ལེན་ནིའི་ཐོབ་ལམ་ཡོད།

བམ་ཚན་ ༤ པ།

རྒྱ་དངོས་སྲོང་རྒྱུད་ཀྱི་སྲོང་འབྲུས།

རྒྱ་དངོས་སྲོང་རྒྱུད་དང་ གཏོར་བཤེག་ ཉམས་ཆག།

༡༢༦. རྒྱ་དངོས་ཅིག་ བྱང་སྟོར་ཤོར་བ་ ཡང་ན་ གཏོར་བཤེག་བཏང་བ། ཉམས་ཆག་ཕོག་བཟུག་སྟེ་
ཡོད་པ་ཅིན་ སྲོང་འབྲུས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཚད་ཅུས་འདི་ རྒྱ་དངོས་དེའི་རིན་ཐང་ ཡང་ན་ རིན་ཐང་
མར་འབབ་འདི་ཨིན། ཨིན་རུང་ གཤམ་སྲིད་ཉམས་རྒྱུད་པ་འདི་གིས་ སོང་རྒྱུད་དམ་ ཉམས་

recover the higher expenditure thereby incurred if it is reasonable to do so.

132. Damages may also be awarded for loss of use of the property, including consequential losses such as loss of business.

PART V

NON-ECONOMIC DAMAGES (GENERAL DAMAGES)

Damages for non-economic loss

133. In this Chapter, non-economic loss includes the following:

- (1) pain and suffering;
- (2) loss of amenities of life;
- (3) loss of expectation or enjoyment of life;
- (4) curtailment of life expectancy; and
- (5) bodily or mental harm.

134. In determining damages for non-economic loss, a Court may refer to earlier decisions of that or other Courts for the purpose of establishing the appropriate award in the proceeding.

135. The maximum damages for non-economic loss shall be ten years minimum wage.

Punitive or exemplary damages

136. Punitive or exemplary damages are damages, other than compensatory damages, awarded against a wrongdoer to punish her for her outrageous

བཅོས་འབད་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ འབད་ནི་ཡིན་པ་ཅིན་ མོ་གིས་ དེ་བཞིན་བཏང་ཡོད་པའི་ ཟན་
འགོ་མཐོང་ལྟམ་ལེན་ནི་འདི་ གལ་སྲིད་ རྒྱ་མཚན་ལྷན་པར་ཡོད་ཚེ་ སྤྲོད་ལོག་ལེན་ཚོགས།

༡༣༢. ཚོང་འབྲེལ་གྱི་འབྲུག་ཀྱི་བརྒྱུ་ལྷན་གྱི་ ཞོར་བྱུང་གྱི་འབྲུག་ཚུ་བཅི་སྟེ་ རྒྱ་དངོས་སྤྱོད་མ་ཚུགས་པའི་གྱིང་
ཀྱུད་ལས་བརྟེན་པའི་ གྱིང་འབྲུས་སྤྱོད་ཚོགས།

བམ་ཚན་ ༥ པ།

དཔལ་འབྱོར་མེན་པའི་གྱིང་འབྲུས། (སྤྲོད་བཏང་གྱིང་འབྲུས།)

དཔལ་འབྱོར་མེན་པའི་གྱིང་འབྲུས།

༡༣༣. ལེ་ལུ་འདི་ནང་ དཔལ་འབྱོར་མེན་པའི་ གྱིང་ཀྱུད་ཀྱི་གངས་སུ་ཚུད་མི་ཚུ་ཡང་།

- (༡) བ་ལྷུག་དང་ དཀའ་སྤྱུག་དང་།
- (༢) མི་ཚེ་འམ་ལྷན་ཚུ་ ཐོབ་མ་ཚུགས་པ་བཟོ་བ།
- (༣) མི་ཚེ་འམ་སྤོམ་ ཡང་ན་ འཚོ་སྤོང་འབབ་མ་ཚུགས་པ་བཟོ་བ།
- (༤) ཚོ་ཚད་ལྷུང་སུ་བཟོ་བ།
- (༥) ལུས་རྟེན་ ཡང་ན་ སེམས་ཁམས་ཀྱི་གཞོན་སྤོམ།

༡༣༤. དཔལ་འབྱོར་མེན་པའི་གྱིང་ཀྱུད་ཀྱི་ གྱིང་འབྲུས་སྐོར་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་སྐབས་ ཁྲིམས་
འདུན་ཅིག་གིས་ རྩོད་རིམ་ནང་ འོས་འཚམས་ལྷན་པའི་གྲོས་ཚད་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་ནིའི་
དགོས་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་དེའི་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་འདུན་གཞན་ཚུའི་ འདས་པའི་འབྲུན་ཚད་
ཚུ་ལུ་ འབྲེལ་སྦྱོར་འབད་ཚོགས།

༡༣༥. དཔལ་འབྱོར་མེན་པའི་གྱིང་ཀྱུད་ལས་བརྟེན་པའི་ གྱིང་འབྲུས་མཐོ་ཤོས་འདི་ ལོ་ངོ་བཅུ་ཐམ་གྱི་
ཉུང་མཐའི་གྲོ་ཆ་ཡིན།

ཚབས་ལྷི་ ཡང་ན་ དཔེར་འོས་གྱིང་འབྲུས།

༡༣༦. ཚབས་ལྷི་ ཡང་ན་ དཔེར་འོས་གྱིང་འབྲུས་ཚུ་ཡང་ མོ་རའི་རྩལ་སྤྱོད་ཚེ་བའི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་བརྟེན་ མོ་
ལུ་ ཉེས་བྱ་བཀལ་ནི་དང་ མོ་དང་མོ་བཟུམ་གཞན་ཚུ་གིས་ ཕྱིན་ཆད་དེ་འདྲའི་ བྱ་སྤྱོད་འབབ་ནི་

conduct and to deter her and others like her from similar conduct in the future.

137. Punitive damages may be awarded for conduct that is outrageous, because of the defendant's evil motive or her reckless indifference to the right of others.
138. Punitive damages may be awarded against a master or other principal because of an act by an agent but only under the following circumstances:
  - (1) the principal or a managerial agent authorized the act;
  - (2) the agent was unfit and the principal or a managerial agent was reckless in employing or retaining him;
  - (3) the agent was employed in a managerial capacity and was acting in the scope of employment; or
  - (4) the principal or a managerial agent of the principal ratified or approved the act.
139. In assessing punitive damages, the Court shall consider the character of the defendant's act, the nature and extent of the harm to the plaintiff that the defendant caused or intended to cause and the capacity of the defendant to pay the damages.
140. The maximum amount of punitive or exemplary damages for defamation shall be ten years minimum wage.

ལས་ བཀའ་ཐབས་འབད་ནི་དོན་ལུ་ ཞི་བའི་འཛུལ་བ་པོ་ཅིག་གི་ འགལ་ལྷེ་ལུ་གནང་ཡོད་
མི་ ཉམས་ཆག་གྱིང་འབྲུས་མེན་པའི་ གྱིང་འབྲུས་འདི་ཨིན།

༡༣༢. ཚུད་ལྷེ་འི་ངན་སེམས་ཆེད་དམིགས་ ཡང་ན་ མོ་གིས་ གཞན་གྱི་ཐོབ་དབང་ལུ་ ལྷང་མེད་བསྐྱར་
བའི་ རུབ་སྦྱོད་ཆེ་བའི་བྱ་སྦྱོད་ལུ་བརྟེན་ ཚབས་ལྷི་གྱིང་འབྲུས་གནང་ཚོགས།

༡༣༤. ལས་ཚབ་ཅིག་གིས་ འཐབ་པའི་བྱ་བ་ཅིག་ལུ་བརྟེན་ གཙོ་བདག་ཅིག་ ཡང་ན་ གཙོ་བོ་གཞན་
ལུ་ ཚབས་ལྷི་གྱིང་འབྲུས་གནང་ཚོགས་མི་དེ་ཡང་ གཤམ་གསལ་ སྐབས་དོན་ཚུ་འི་ནང་ རྒྱུང་མ་
གཅིག་ཨིན།

- (༡) བྱ་བ་འདི་ གཙོ་བོ་ ཡང་ན་ འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཚབ་ཅིག་གིས་ གནང་བ་སྦྱོད་པ། ཡང་ན།
- (༢) ལས་ཚབ་འདི་ ལྷོགས་གྲུབ་མེད་རུང་ གཙོ་བོ་ ཡང་ན་ འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཚབ་ཅིག་གིས་
སྤང་མེད་སྒོ་ལས་ ལཱ་གཡོག་སྦྱོད་པ་ ཡང་ན་ ལཱ་ཐོག་བཞག་པ།
- (༣) ལས་ཚབ་འདི་ འཛིན་སྐྱོང་པའི་འགན་དབང་གི་ ལཱ་གཡོག་སྦྱོད་དེ་ཡོད་པ་དང་ དེ་གིས་
ལཱ་གཡོག་གི་ རྒྱབ་ཁོངས་ནང་འཁོད་བྱ་བ་འཐབ་པ།
- (༤) བྱ་བ་འདི་ གཙོ་བོ་ ཡང་ན་ གཙོ་བོ་འདི་གི་ ལས་ཚབ་འཛིན་སྐྱོང་པ་ཅིག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོན་
ཡང་ན་ གནང་བ་སྦྱོད་པ།

༡༣༤. བྲིམས་འདུན་གྱིས་ ཚབས་ལྷི་གྱིང་འབྲུས་གྱི་ གནས་ཚུལ་བཏོན་པའི་སྐབས་ ཚུད་ལྷེ་འི་བྱ་སྦྱོད་
གྱི་ཁྱད་རྣམ་ དེ་ལས་ ཚུད་ལྷེ་དེ་གིས་ ཚུད་ཚུ་ལུ་ བཀའ་ཉེ་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ བཀའ་ནི་ལུ་
ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ གཞོན་སྐྱོན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་ཆེ་ཆུང་ དེ་ལས་ ཚུད་ལྷེ་དེ་ལུ་ གྱིང་
འབྲུས་སྦྱོད་ནི་གི་འཛུལ་ཚད་ཚུ་ བཙུ་འཛུགས་འབད་དགོ།

༡༤༠. སྐར་འདེབས་ལས་བརྟེན་ ཚབས་ལྷི་ ཡང་ན་ དཔེར་འོས་གྱི་གྱིང་འབྲུས་འདི་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་
བཅུ་ཐམ་གྱི་ ཉུང་མཐའི་གྲས་ཆ་ཨིན།

CHAPTER 10
OFFENCES AND PENALTIES

False evidence

141. If a person gives or dishonestly causes to be given evidence in an action under this Act that is false or misleading in any material respect shall be liable for a misdemeanor in accordance with the Penal Code of Bhutan.

CHAPTER 11
MISCELLANEOUS

Mediation or negotiated settlement

142. Upon the request of any party to a personal injuries action, the Court may, at any time before the trial and until the conduct of the evidence hearing, provide an opportunity to the parties to settle the case through mediation.
143. The power of the Court under Section 142 is in addition to and not in substitution for any power of a Court to give directions in relation to any matter in a civil case.
144. All the communications during the mediation or any records or other evidence thereof shall be confidential and shall not be used as evidence in any proceedings whether civil or criminal.

ལེའུ་ ༡༠ པ།
གནོད་འགོལ་དང་ཉེས་བྱ།

རྩོམ་གསུང་གི་སྐབས་ལྟོགས།

༡༧༡. གཤམ་སྲིད་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དེ་ནང་གསལ་གྱི་ རྩོད་གཞི་ཅིག་གི་ནང་འབྲེལ་
གཤམ་གནད་ཅན་གང་རུང་ཐང་ རྩོམ་གསུང་ ཡང་ན་ རོར་འཁྲུལ་ཅན་ཨིན་པའི་ རྩོམ་བྱེད་བྱིན་
པ་ ཡང་ན་ རྩོམ་མིན་ཐོག་བྱིན་བརྩུག་པ་ཅིན་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིབ་དེབ་ལྟར་དུ་ཉེས་སྲིད་
ཉེས་ཆེན་སྲིད་དགོ།

ལེའུ་ ༡༡ པ།
སྤོང་ཆོག་གསུང་།

ནང་འགྲིག་ཡང་ན་འཁོད་པ་འདུམ་འགྲིག།

༡༧༢. གཤམ་གསུང་ཁམས་ལུ་གནོད་འཆེ་ལས་བརྟེན་པའི་ རྩོད་གཞི་ཅིག་གི་ཚུ་ཕན་གང་རུང་གིས་ ལུ་བ་
ཕུལ་ཆེ་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ རྩོད་གཞི་འགོ་མ་བརྩུགས་པའི་ཉེ་མ་ དུས་ནམ་ར་འབད་རུང་དང་
རྩོམ་བྱེད་སྤོང་གསུང་འགོ་འདྲེན་མ་འཐབ་ཚུན་ ཚུ་ཕན་ཚུ་ལུ་ ནང་འགྲིག་ཐོག་ རྩོད་གཞི་འདུམ་
འགྲིག་འབད་ནི་གི་ གོ་སྐབས་གནང་ཆོག།

༡༧༣. དོན་ཚན་ ༡༧༢ པའི་ནང་འཁོད་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་ དབང་ཚད་འདི་ ཁྲིམས་འདུན་
ཞིག་གིས་ ཞི་རྩོད་ནང་གནད་དོན་གང་རུང་སྐོར་ བཀོད་རྒྱ་ཚུ་གནང་ནིའི་ དབང་ཚད་འཁོད་
ཨིན་མ་མ་གཏོགས་ དེའི་ཚབ་མེན།

༡༧༤. ནང་འགྲིག་སྐབས་ཀྱི་ བརྗོད་དོན་ཚུ་ག་ར་ ཡང་ན་ དེའི་འཛིན་ཐོག་གང་རུང་ལ་ རྩོམ་བྱེད་
གཞན་གྱི་རིགས་ གསལ་བྱ་སྤོང་བཞག་དགོས་དང་ ཞི་རྩོད་ ཡང་ན་ ཉེས་རྩོད་ཀྱི་རྩོད་རིམ་གང་
རུང་ནང་ རྩོམ་བྱེད་སྤོང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་མེད།

Rules of construction

145. In this Act, the singular includes the plural and the feminine includes the masculine, and vice versa.

Power to make rules and regulations

146. Within one year from the date of commencement of this Act, the Royal Judicial Service Council shall make rules and regulations appropriate for the purposes of giving full effect to this Act which shall be consistent herewith.

Amendment

147. The amendment of this Act by way of addition, variation or repeal may be effected only by Parliament

Authoritative text

148. The Dzongkha text is the authoritative text, if there exists any difference in meanings between the Dzongkha and the English texts.

Definition

149. In this Act, unless the context otherwise requires:

- (1) “abuse of a child” means:
  - (a) sexual abuse or serious physical abuse of the child; or
  - (b) psychological abuse of the child perpetrated in connection with sexual abuse or serious physical abuse of the child.

གོ་དོན་ལེན་ཐངས།

༡༤༥. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་ གཅིག་ཚིག་གི་གྲངས་སྲུ་མང་ཚིག་ཡང་རྒྱུད་ནི་དང་ མང་ཚིག་གི་གྲངས་སྲུ་གཅིག་ཚིག་ཡང་རྒྱུད་དགོས་དང་ དེ་ལས་ མོ་ཚིག་གི་གྲངས་སྲུ་ཕོ་ཚིག་ཡང་རྒྱུད་ནི་དང་ ཕོ་ཚིག་གི་གྲངས་སྲུ་མོ་ཚིག་ཡང་རྒྱུད་ནི་ཡིན།

བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གཞི་བརྩམ་ནིའི་དབང་ཚད།

༡༤༦. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་ བསྟར་སྲོད་ཀྱི་ལྷན་ཚོས་ལས་ ལོ་ངོ་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་ རྒྱལ་གཞུང་ཁྲིམས་སྡེའི་ལས་གཞི་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ལས་ མ་འགལ་བར་བཅའ་ཁྲིམས་དེ་ བསྟར་སྲོད་ཡོངས་རྫོགས་འབད་ནིའི་དགོས་དོན་ལུ་ འོས་འཚམས་ལྡན་པའི་ བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གཞི་བརྩམ་དགོ།

འཕྲི་སྒྲིལ།

༡༤༧. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ ལ་སྐོར་ ཡང་ན་ རྒྱད་པར། ཆ་མེད་བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་ལས་ འཕྲི་སྒྲིལ་འབད་དགོ་པ་ཅིན་ སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུང་མ་གཅིག་གིས་ འབད་ཚོག།

ཚིག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།

༡༤༨. གལ་སྲིད་ རྫོང་ཁ་དང་ཡིང་རྐྱན་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ གོ་དོན་གྱི་འབྲུག་པར་འཕྱོལ་པ་ཅིན་ རྫོང་ཁའི་ཚིག་དོན་ལུ་ ཆ་གནས་བཞག་ནི་ཡིན།

ངེས་ཚིག།

༡༤༩. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ལུ་ རྐབས་ཐོབ་ཀྱི་མཁོ་གལ་དང་ བསྐྱུན་དགོས་འབྱུང་ན་མ་གཏོགས་ དོན་འགྲེལ་གྱི་གོ་བ་ལེན་དགོས་འདི་ཡང་།

(༡) “བྱིས་པ་ལོག་སྲོད” ཟེར་མི་འདི།

(༡༧) བྱིས་པ་ལུ་ འཁྲིག་ཆགས་ལོག་སྲོད་ ཡང་ན་ གཞུགས་ཁམས་ལུ་ ཚབས་ཆེན་གྱི་ལོག་སྲོད། ཡང་ན།

(འཁ) བྱིས་པ་འཁྲིག་ཆགས་ལོག་སྲོད་ ཡང་ན་ གཞུགས་ཁམས་ལུ་ ཚབས་ཆེན་གྱི་ལོག་སྲོད་ལས་བརྟེན་ བྱིས་པ་དེའི་ སེམས་ཁམས་ཀྱི་ལོག་སྲོད།

- (2) “apology” is an oral or written expression of sympathy or regret, or of a general sense of benevolence or compassion, in relation to an incident, whether or not the expression admits or implies fault or liability in relation to the incident.
- (3) “apportionable claim” is a claim for economic loss or damage to property in an action for damages arising from a failure to take reasonable care. However, a claim arising out of personal injury is not an apportionable claim.
- (4) “child” means a person under the age of 18 years.
- (5) “competent and careful contractor” denote a contractor who possesses the knowledge, skill, experience, and available equipment, which a reasonable person would realize that a contractor must have in order to do the work which she is employed to do without creating unreasonable risk of injury to others, and who also possesses the personal characteristics which are equally necessary.
- (6) “contractor” denotes any person who does work for another including construction, rebuilding or repairing of property, irrespective of whether the work is done gratuitously or for payment, or whether under a contract or employment.

(२) “བཟོད་གསོལ” ཟེར་མི་འདི་ བྱང་རྒྱུན་ཅིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ ཉེས་འཁྲི་ ཡང་ན་
འཛོལ་བ་ལུ་ རོས་ལེན་འབད་བའམ་ དེ་ཚུ་ཨིན་ལུགས་ རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་ཨིན་
རུང་མེན་རུང་ བྱང་རྒྱུན་དེའི་སྐོར་ གཤུང་སེམས་སམ་ འགྲོད་སེམས་ ཡང་ན་ སྦྱིར་
བཏང་ཕན་སེམས་སམ་ སྤྱིང་རྗེའི་འདུ་ཤེས་ཅིག་ བག་ཐོག་ ཡང་ན་ ཡིག་ཐོག་ བསམ་
བརྗོད་བཀོད་མི་ཅིག་ལུ་ ཞོ་ནི་ཨིན།

(३) “དབྱ་བགོ་རྒྱབ་རུང་བའི་ “ཐོབ་བརྗོད་” ཟེར་མི་འདི་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་བྲན་སེམས་
བསྐྱེད་ནི་ལས་ འབྲས་ཤོར་འབྱུང་མི་ཅིག་ལས་བརྟེན་ འབྱུང་བའི་གྲོང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལུ་
ཚུད་གཞི་ཅིག་གི་ནང་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་གྲོང་རྒྱུད་ ཡང་ན་ རྒྱ་དངོས་ལུ་ཉམས་ཆག་
འབྱུང་མི་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཐོབ་བརྗོད་ཅིག་ཨིན། ཨིན་རུང་ གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ གཞོད་
འཚོ་ལས་བརྟེན་ འབྱུང་བའི་ཐོབ་བརྗོད་ཅིག་ དབྱ་བགོ་རྒྱབ་རུང་བའི་ ཐོབ་བརྗོད་
ཨིན་མ་སྟེ་བརྗོད་ནི་མེད།

(ॣ) “བྱིས་པ་” ཟེར་མི་འདི་ རྒྱུ་ལོ་ ༡༥ མན་ཆད་ཀྱི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ་གོ།

(ཤ) “ལྷོགས་གྲུབ་ཅན་དང་ དྲན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁག་འབག་པ་” ཟེར་མི་འདི་ གཞན་ཚུ་ལུ་
རྒྱ་མཚན་དང་མ་ལྡན་པའི་སྐོ་ལས་ གཞོད་འཚོའི་ཉེན་འཚུབ་མ་བཀལ་བར་ མོ་ལུ་སྦྱོད་
དེ་ཡོད་པའི་ ལཱ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་མི་ངོ་ཅིག་གིས་ མོ་ལུ་ཚང་དགོ་པ་
སྟེ་ མནོ་སྤྱིད་པའི་ཤེས་བྱ་དང་ རིག་ཅུལ། ཉམས་ཚུངས། ལཱ་ཆས་རིགས་མ་ཚད་ གོང་
གསལ་བྱུང་ཚེས་བཟུམ་འདྲན་འདྲ་སྟེ་ར་ དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་རང་གཤེས་ཅན་གྱི་ ཁག་
འབག་པ་ཅིག་ལུ་ ཞོ་ནི་ཨིན།

(ད) “ཁག་འབག་པ་” ཟེར་མི་འདི་ རིན་མེད་སྟོང་པའམ་ གླ་ཆག་དོན་ལུ་ ཨིན་མེན་ ཡང་
ན་ གན་འཛིན་ནམ་ ལཱ་གཡོག་གི་ནང་གསལ་ལྟར་ ཨིན་མེན་ལུ་བྱུང་པར་མ་བཟོ་བར་
རྒྱ་དངོས་བཟོ་སྐྱུལ། བསྐྱར་སྐྱུལ། ཡང་ན་ ཉམས་བཙོས་ཀྱི་ ལཱ་རིགས་བརྗོད་པའི་
གཞན་དོན་ལུ་ ལཱ་འབད་བའི་ མི་ངོ་གང་རུང་ལུ་གོ།

- (7) “dangerous recreational activity” means an activity engaged in for enjoyment, relaxation or leisure that involves a significant degree of risk of physical harm to a person.
- (8) “employee” for the purpose of Chapter 4 of this Act, includes officers or employees of any public authority, and persons in the service and on behalf of the public authority either permanent or temporary, with or without compensation.
- (9) “employee” for the purpose of Chapter 7 of this Act, includes a person associated with the institution and includes an officer, office holder, representative, leader, owner, member, agent, or volunteer of the institution.
- (10) “employer” includes public authority as defined in Chapter 4 of this Act.
- (11) “harm” means harm or injury of any kind and includes:
  - (a) personal injury or death;
  - (b) damage to property; and
  - (c) economic loss.
- (12) “head of institution” means the person who is acknowledged by the institution as its head or who has the overall responsibility for the institution.

(ཡ) “ཉེན་ཅན་གྱི་སློ་སློན་ལས་དོན” ཟེར་མི་འདི་ མི་ངོ་ཅིག་གི་གཟུགས་ཁམས་ལུ་ གཞོད་ ཉེན་རྒྱ་ཆེས་ཡོད་པའི་ དགའ་སློ་ ཡང་ན་ ཞི་སྟོན། དལ་ཁོམས་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ གཏོགས་འབད་བའི་ ལས་དོན་ཅིག་ལུ་གོ།

(༤) “ལས་གཡོགས་” གོང་གསལ་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་ལེའུ་ ༤ པའི་དགོས་དོན་གྱི་གངས་ སུ་ མི་མང་དབང་འཛིན་གང་རུང་གི་ འགོ་དཔོན་ ཡང་ན་ ལས་གཡོགས་དང་ མི་མང་ དབང་འཛིན་ནང་ ཡང་ན་ དེའི་ལ་ཐུག་ལས་ གཏན་འཇགས་ ཡང་ན་ གནས་སྐབས་ ཡང་ན་ དདུལ་ཕོགས་ཡོད་རུང་མེད་རུང་ ཕུག་ལུ་བའི་མི་ངོ་རྒྱ་རྒྱུད་པ་ཨིན།

(༥) “ལས་གཡོགས་” གོང་གསལ་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་ལེའུ་ ༥ པའི་དགོས་དོན་གྱི་གངས་ སུ་ གཞུག་སྡེ་དང་གཅིག་ཁར་ འབྲེལ་ཡོད་པའི་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་གོ་ནི་དང་ དེའི་གངས་སུ་ གཞུག་སྡེ་དེའི་འགོ་དཔོན་ ཡང་ན་ ཡིག་ཚང་འཆང་མི། རོ་ཚབ། འགོ་འཁྲིད་པ། སྤྱིན་ བདག། འཐུས་མི། ལས་ཚབ། ལས་སྐྱབས་པ་རྩ་རྩུབ་པ་ཨིན།

(༡༠) “ལུ་གཡོགས་སློད་མི” གི་གངས་སུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་ལེའུ་ ༤ པའི་ནང་ རེས་ཚིག་ བཀོད་པ་ལྟར་གྱི་ མི་མང་དབང་འཛིན་རྒྱུད་པ་ཨིན།

(༡༡) “གཞོད་སྟོན” ཟེར་མི་འདི་ གཞོད་སྟོན་ ཡང་ན་ གཞོད་འཚོ་གི་ དབྱེ་བ་གང་རུང་ལུ་གོ་ བེ་དང་ དེ་ནང་ རྒྱུད་མི་རྩུ་ཡང་།

- (ཀ) གཟུགས་ཁམས་ལུ་ གཞོད་འཚོ་ ཡང་ན་ །འི་རྒྱུན་དང་།
- (ཁ) རྒྱ་དངོས་ལུ་ ཉམས་ཆག།
- (ག) དཔལ་འབྱོར་གྱི་གྲོང་རྒྱུད།

(༡༢) “གཞུག་སྡེའི་འགོ་འཛིན” ཟེར་མི་འདི་ གཞུག་སྡེའི་གིས་ འགོ་འཛིན་ཨིན་མ་སྟེ་ རོ་ས་ ལེན་འབད་དེ་ཡོད་མི་ ཡང་ན་ གཞུག་སྡེའི་དོན་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་ལག་འགན་འབག་སྟེ་ ཡོད་པའི་ མི་ངོ་ལུ་གོ།

- (13) “health professional” means all those professionals in the field of health and health care such as nursing, pharmacy, physiotherapy, medical, and health technology and technicians in various supportive service units commonly known as paramedics, including medical professional as defined in the Medical and Health Council Act of Bhutan.
- (14) “institution” means an entity, whether incorporated or otherwise, that provides an activity, program, or service of a kind that gives an opportunity for a person to have contact with a child, and includes a public sector unit but does not include a family.
- (15) “intoxication” means affected by alcohol or a drug or other substance capable of intoxicating a person to such an extent that the person’s capacity to exercise reasonable care and skill is impaired.
- (16) “loss of earnings” means:
- (a) past economic loss because of loss of earnings or the deprivation or impairment of earning capacity; and
  - (b) future economic loss because of loss of prospective earnings or the deprivation or impairment of prospective earning capacity.

(༡༣) “འཕྲོད་བསྟེན་ལྷན་རིག” ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་གསོ་བ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་སྡེའི་
 བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ གསོ་བའི་ལྷན་རིག་པའི་ དེས་ཚིག་བཀོད་མི་བཅུས་ཏེ་ ཅན་པའི་སྐྱོང་
 བཞག། སྐྱོང་སྐྱོད་ལ། ལུས་སྐྱོང་སྐྱོན་བཅོས། གསོ་བ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་འཕུལ་རིག། རྒྱུ་
 སྐྱོར་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་སྐྱོང་ཚོགས་སྡེ་ཕན་ནང་ སྤྱིར་བཏང་ ལྷན་རིག་གྲོ་བུར་སྐྱོན་གཡོག་པ་
 ལ་སོགས་པའི་ འཕྲོད་བསྟེན་དང་གཟུགས་ཁམས་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ལཱ་འབད་མིའི་ ལྷན་
 རིག་པ་གར་ལུ་གོ།

(༡༤) “གཙུག་སྡེ” ཟེར་མི་འདི་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ བྱིས་པ་ཅིག་དང་ འབྲེལ་བ་འཐབ་ཚུགས་ནི་ལུ་
 གོ་སྐྱབས་ཅིག་བྱིན་པའི་ལས་དོན་ ཡང་ན་ ལས་རིམ། ཞབས་ཏྲོག་ཅིག་གི་རིགས་བྱིན་
 པའི་ མངའ་ཁུལ་ལས་སྡེ་ ཐོ་བཙུགས་འབད་དེ་ ཡོད་རུང་མེད་རུང་ འདི་ལུ་གོ་ནི་དང་
 དེའི་གངས་སུ་ མི་མང་ལས་སྡེའི་ ལས་ཚན་ཅིག་ཚུད་ནི་ཨིན་རུང་ ཉེ་ཚེན་མི་ཚུད།

(༡༥) “ལྷོས་བྱེད” ཟེར་མི་འདི་ ཆང་ངམ་སྐྱོ་རྒྱས་ཅིག་ ཡང་ན་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ ལྷོས་བྱེད་
 ལུ་འཕྲུག་བཙུག་པའི་ རྒྱ་རྒྱས་གཞན་གྱིས་ རྒྱ་མཚན་ལུན་པའི་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་དང་
 རིག་ཚུལ་སྐྱོད་ནི་ལུ་ མི་ངོ་དེའི་འཛོན་ཚད་ལུ་ ཉ་ཅང་གིས་ ཉམས་ཆག་བཙུག་བྱུང་བའི་
 གཞོད་རྒྱུན་བཀལ་ཡོད་མི་ལུ་གོ།

(༡༦) “ཐོབ་དངུལ་གྱོང་རྒྱུད” ཟེར་མི་དེ་ཡང་།

(༡༧) ཐོབ་དངུལ་རྒྱུད་གྱོང་རྒྱུད་ཕོག་པ་ ཡང་ན་ ཐོབ་དངུལ་རྒྱ་བཟོ་ནིའི་ འཛོན་ཚད་
 མེད་པ་བཟོ་བའམ་ ཉམས་ཆག་འབྱུང་མི་ལུ་བརྟེན་ འདས་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
 གྱོང་རྒྱུད་དང་།

(༡༨) ཐོབ་དངུལ་རྒྱ་བཟོ་ནིའི་ འོས་འབབ་མེད་པ་འཐོན་བཙུག་པ་ ཡང་ན་ ཐོབ་
 དངུལ་རྒྱ་བཟོ་ནིའི་ འཛོན་ཚད་མེད་པ་བཟོ་བའམ་ ཉམས་ཆག་འབྱུང་མི་ལུ་
 བརྟེན་ མ་འོངས་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གྱོང་རྒྱུད་ཕོག་པ།

- (17) “obvious risk” shall mean the following:
- (a) to a person who suffers harm is a risk that, in the circumstances, would have been obvious to a reasonable person in the position of that person;
  - (b) obvious risks include risks that are patent or a matter of common knowledge;
  - (c) a risk of something occurring can be an obvious risk even though it has a low probability of occurring; or
  - (d) a risk can be an obvious risk even if the risk is not prominent, conspicuous or physically observable.
- (18) “occupier of premises” means a person in occupation or control of the premises, and includes a landlord.
- (19) “office of authority” includes a position as a member of a management committee of the institution, or a position in which the holder is concerned with, or takes part in the management of the institution.
- (20) “personal injury” includes any disease and any impairment of a person’s physical or mental condition, and “injured” shall be construed accordingly.

- (༡༡) “འབྲུང་སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་” ཟེར་མི་འདི་ གཤམ་གསལ་ཚུ་ལུ་གོ་ནི་དེ་ཡང་།
- (༡) གཞོན་སྐྱོན་ཕོག་པའི་མི་ངོ་ཅིག་གི་ཐད་ལུ་ ཉེན་འཚུབ་ཟེར་མི་འདི་ མི་ངོ་དེའི་ གནས་སྤངས་ནང་ རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་མི་ངོ་གཞན་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ སྐབས་ དོན་ཚུ་དང་བསྐྱུན་ འབྲུང་སྲིད་པ་སྟེ་ འཆར་བ། ཡང་ན།
  - (༢) འབྲུང་སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་ཀྱི་གངས་སུ་ མངོན་གསལ་ཅན་ ཡང་ན་ ཟུན་མོང་ གི་ཤེས་བྱའི་གནད་དོན་ཅིག་ ཨིན་པའི་ཉེན་འཚུབ་ཚུ་ ཚུད་པ་ཨིན།
  - (༣) འབྲུང་ཉེན་ཉུང་སུ་ཅིག་ཡོད་རུང་ དེ་འབྲུང་ནིའི་ཉེན་འཚུབ་ཅིག་ཡོད་པ་ཅིན་ འབྲུང་སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་ཅིག་སྟེ་ བརྩི་ནི་ཨིན།
  - (༤) ཉེན་འཚུབ་ཅིག་ མངོན་གསལ་ཅན་ ཡང་ན་ ཀྱུན་མཐོང་ཅན། དངོས་གཞུགས་ ཅན་སྟེ་ མཐོང་ཚུགས་པ་མེན་རུང་ ཉེན་འཚུབ་དེ་ འབྲུང་སྲིད་པའི་ཉེན་འཚུབ་སྟེ་ བརྩི་ནི་ཨིན།
- (༡༢) “གཞིས་གནས་བདག་གཞུང་པ་” ཟེར་མི་འདི་ གཞིས་གནས་བདག་གཞུང་ ཡང་ན་ དམ་འཛིན་འབད་བའི་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་གོ་ནི་དང་ དེའི་གངས་སུ་ སྐྱིན་བདག་ཅིག་ཡང་ ཚུད་པ་ཨིན།
- (༡༣) “དབང་འཛིན་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚང་” གི་གངས་སུ་ གཞུགས་སྟེ་དེའི་ འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་ཚུང་ ཅིག་གི་ འཇུག་མི་ཅིག་ཨིན་པའི་ གོ་གནས་ ཡང་ན་ གཞུགས་སྟེ་དེའི་ འཛིན་སྐྱོང་དང་ འབྲེལ་བ་འཐབ་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ དེ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་ཡོད་པའི་ གོ་གནས་ཅིག་ འཆར་མི་ཚུད་པ་ཨིན།
- (༡༤) “གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་གཞོན་འཛེའི་” གངས་སུ་ བདག་ཞེ་གང་རུང་ ཡང་ན་ མི་ངོ་ཅིག་ གི་གཞུགས་ཁམས་ ཡང་ན་ སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཉམས་ཆག་གང་རུང་ཚུད་ནི་དང་ “གཞོན་ འཛེའི་” གི་ གོ་དོན་འདི་ བདག་སེམས་དོན་ཚན་འདི་དང་འབྲེལ་ལེན་དགོ།

- (21) “personal injury or death” means personal or bodily injury and includes:
- (a) pre-natal injury;
  - (b) psychological injury;
  - (c) disease; and
  - (d) aggravation, acceleration, or recurrence of an injury or disease.
- (22) “premises” means land, building, or structure or a vehicle including an aircraft.
- (23) “present value” means the value when the award is made.
- (24) “profession” means a vocation requiring special advanced education, knowledge, and skill. The labor and skill involved is predominantly mental and intellectual, rather than physical or manual.
- (25) “professional” means a person practicing a profession including legal profession.
- (26) “public authority” means the following:
- (a) Government and its authorities;
  - (b) local Government;

(੨੭) “གཟུགས་ཁམས་ལུ་ གཞོད་འཚོ་ ཡངན་ ཤི་རྒྱུན” ཟེར་མི་འདི་ གཟུགས་ཁམས་ ཡངན་ ལུས་རྟེན་གྱི་གཞོད་འཚོ་ལུ་གོ་ནི་དང་ དེ་ནང་ རྩུང་མི་རྩུ་ཡང་།

(༡) བུ་མཚེད་མ་སྐབས་ཀྱི་ གཞོད་འཚོ་དང་།

(ཁ) སེམས་ཁམས་ཀྱི་གཞོད་འཚོ།

(ག) ཅད་གཞི།

(ང) གཞོད་འཚོ་འམ་ནད་གཞི་ ཚབས་ཅན་བཟོ་བ་ ཡངན་ ཉེན་ཁ་ཅན་བཟོ་བ།
སྲུང་ལོག་འབྱུང་བཅུག་པ།

(੨੮) “གཞིས་གནས” ཟེར་མི་འདི་ གནམ་གྱི་ཅིག་བརྩིས་པའི་ས་ཆ་ ཡངན་ སྤྲིང་བྱིམ།
འཇུགས་སྐྱུན། འགྲུལ་འཁོར་ལུ་གོ།

(੨੯) “ད་ལྗོད་འཛིན་ཐང” ཟེར་མི་འདི་ གྲོས་ཚེད་བཏོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ རིན་ཐང་ལུ་གོ།

(੩੦) “བྱད་རིག” ཟེར་མི་འདི་ དམིགས་བསལ་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་ ཤེས་རིག་དང་ ཡོན་ཏན།
རིག་རྩལ་མཁོ་བའི་ ལས་གཡོག་ལུ་གོ། ལཱ་གཡོག་པ་དང་ རིག་རྩལ་འདི་ གཟུགས་
ཁམས་ ཡངན་ ལག་ཐོག་མེན་པར་ མང་ཆེ་བའི་སེམས་ཁམས་དང་ སློ་གྲོས་ཅན་
གྲུལ་གཏོགས་འབདཱ་ཨིན།

(੩੧) “བྱད་རིག་པ” ཟེར་མི་འདི་ ཁྲིམས་ལྷན་གྱི་བྱད་གཡོག་བརྩིས་ཏེ་ བྱད་གཡོག་གང་རུང་
ཅིག་རྒྱུག་པའི་མི་དོ་ལུ་གོ།

(੩੨) “མི་མང་དབང་འཛིན” ཟེར་མི་འདི་ གཤམ་གསལ་རྩུ་ལུ་གོ།

(༡) གཞུང་དང་དེའི་དབང་འཛིན་རྩུ་དང་།

(ཁ) ས་གནས་གཞུང་།

- (c) any public authority constituted under an Act including State Owned Enterprises and Corporations;
  - (d) a person holding an office or position established by or under an Act; and
  - (e) any person, employee or body undertaking the exercise of public or other functions.
- (27) “road” means a street, road, lane, cycle path, bridge, tunnel, footpath, or paved area that is open to, or used by, the public.

(ག) གཞུང་དབང་ཚོང་ལས་ཁང་དང་ ལས་འཛིན་ཚུ་བརྗེས་ཏེ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་གི་
ནང་གསལ་ལྟར་ གཞི་བརྩུགས་འབད་ཡོད་པའི་ མི་མང་དབང་འཛིན་གང་རུང་།

(ང) བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་གི་ཐོག་ ཡང་ན་ དེའི་ནང་གསལ་ལྟར་ གཞི་བརྩུགས་འབད་
ཡོད་པའི་ཡིག་ཚང་ཅིག་ ཡང་ན་ གོ་གནས་ཅིག་ འཆང་བའི་མི་ངོ་ཅིག་།

(ཅ) མི་མང་ ཡང་ན་ གཞན་བྱ་སྐོ་ཚུ་ སྤྱོད་ཐབས་བསྐྱིག་པའི་ མི་ངོ་ཡང་ན་ ལས་
གཡོག་པ། འདུས་ཚོགས་གང་རུང་།

(༢༧) “ལམ” ཟེར་མི་འདི་ མི་མང་གིས་ སྤྱོད་ཐབས་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་པའི་
ཁྲོམ་ལམ་ ཡང་ན་ ལམ། བར་ལམ། ཀྱང་འཁོར་ལམ། ཟམ། ས་འོག་ལམ། ཀྱང་ལམ།
དོ་གཞིབ་ལམ་ཚུ་ལུ་གོ་ནི་ཨིན།

སྒྲོན་ཚོགས།

ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ས་བོན་བཏབ།
ཉེས་འཁྲིའི་དགོངས་དོན་ལག་ལེན་སྒྲོན་ཤིང་འབྲུངས།
ཁྲིམས་ཀྱི་བྱ་རིམ་གྲུས་ཞབས་མེ་ཏོག་ཤར།
མི་སྡེ་ཉེན་སྲུང་མཐུན་འབྲེལ་གོང་འཕེལ་ཤོག།

བཅའ་ཁྲིམས་ཚུལ་བཞིན་བསྟར་སྲོད་འབྲུང་བའི་ཚོ།
མཐུན་རྐྱེན་སྲུས་ལྡན་གཞོན་ཉེན་ཅ་མེད་དང།
མི་མང་ཡོངས་ལ་ཉམས་རྒྱུད་མ་འབྲུང་བར།
ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་ཡོངས་སུ་སྲོད་པར་ཤོག།

ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་བཅའ་ཁྲིམས་གཞི་ཅ་ལས།
འབྲུང་བའི་དམིགས་བསལ་ཞི་ཚེད་རྣམ་གཞག་འདི།
འབྲུག་མི་ཡོངས་ལ་ཁེ་ཕན་འབྲུང་བཞིན་དུ།
དགའ་སྲིད་དཔལ་འཛོམས་བཟླ་བ་འབྲུབ་པར་ཤོག།